

T.C

ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KLİNİK PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN SOSYAL MEDYAYA İLİŞKİN
TUTUMLARI İLE AİLE İÇİ İLETİŞİM VE YALNIZLIK ALGISI
ARASINDAKİ İLİŞKİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ**

Ayşenur AKYÜZ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN: Doç. Dr. Işıl GÖĞCEGÖZ

İstanbul - 2018

T.C
ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KLİNİK PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI

**Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Medyaya İlişkin Tutumları İle Aile
İçi İletişim Ve Yalnızlık Algısı Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi**

Ayşenur AKYÜZ

154102102

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Doç. Dr. Işıl GÖĞCEGÖZ

İSTANBUL - 2018

T.C.
ÜSKÜDAR
ÜNİVERSİTESİ

YÜKSEK LİSANS TEZ SAVUNMA SINAVI TUTANAĞI
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

GENEL BİLGİLER

Öğrenci No	: 154102102
Öğrenci Adı Soyadı	: Ayşenur AKYÜZ
Anabilim Dalı	: Klinik Psikoloji Anabilim Dalı
Tez Danışmanı	: Doç. Dr. Işıl GÖĞCEGÖZ
Tezin Başlığı	: Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Medyaya İlişkin Tutumları İle Aile İçi İletişim Ve Yalnızlık Algısı Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi

Toplantı Tarihi	: 01/ 02/ 2018	Saati	: 12:30
Öğrenci Savunmaya	: ☒ Geldi		
Üniversitemiz Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin ilgili hükümleri uyarınca tez bilimsel olarak incelenmiş, adayın tez çalışmasını sunmasının ardından, adaya tez çalışması ile ilgili sorular yöneltilmiştir.			
☐ Yapılan savunma sınavında adayın tez çalışması başarılı bulunarak KABUL edilmesine,			
☐ Yapılan savunma sınavı sonunda tez çalışmasının DÜZELTİLMESİNE , düzeltme için adaya ..... ay EK SÜRE verilmesine (en fazla 3 ay)			
☐ Yapılan savunma sınavının sonunda tezin REDEDİLMESİNE			
☐ OY BİRLİĞİ ☐ OY ÇOKLUĞU			
İle karar verilmiştir.			
Savunmada Tezin Başlığı	: ☐ Değişmedi ☒ Değişti	Üniversite öğrencilerinin Sosyal Medyaya	
Tezin Yeni Başlığı	: ☐ Değişmedi	İlişkin Tutumları İle Aile İçi İletişim Ve Yalnızlık	
Öğrenci Savunmaya	: ☐ Gelmedi	Algısı Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi	
Üniversitemiz Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin ilgili hükümleri uyarınca yukarıda belirtilen tarih ve saatte Tez Savunma Jürisi toplanmış ancak ilgili öğrenci savunma sınavına gelmemiştir. Adayın tez çalışmasını Jüri önünde sunmadığı için yapılan değerlendirmeler sonunda adayın tez çalışmasıyla ilgili aşağıdaki kararı,			
☐ OY BİRLİĞİ İLE REDEDİLMİŞTİR.			

Tez Sınavı Jürisi	Unvanı, Adı Soyadı	İmza
Başkan	Doç. Dr. Gökben Hızlı SAYAR	
Danışman Üye	Doç. Dr. Işıl GÖĞCEGÖZ	
Üye	Doç. Dr. Gül ERYILMAZ	
Üye	Doç. Dr. Korkut ULUCAN	
Üye		

(Tüm durumlarda jüri üyelerinin tez değerlendirme raporları gerekir.)

Sayı No :

Tarih : 01/ 02/ 2018

Yukarıda kimlik bilgileri belirtilen ve Anabilim Dalımız Yüksek Lisans Programı öğrencisinin Tez Savunma Sınav Tutanağı ve eklerinin Enstitü Yönetim Kurulunda görüşülmesi hususunda bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Not: Bu forma orijinal raporlar (bir nüsha) eklenecektir.

Doç. Dr. Gökben Hızlı SAYAR
Anabilim Dalı Başkanı
(Unvanı, Adı Soyadı, İmza)

ÜJ.FR.016 Revizyon No: 0 (08.11.2016)

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Medyaya İlişkin Tutumları İle Aile İçi İletişim Ve Yalnızlık Algısı Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi” adlı çalışmanın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

Tarih

02/02/2018

Adı SOYADI

Ayşenur AKYÜZ

İmza

ÖNSÖZ

Bu araştırmada, üniversitede eğitim gören öğrencilerin sosyal medyaya ilişkin tutumlarının aile içi iletişim ve yalnızlık algısıyla ilişkileri incelenmiştir.

Tezimin tamamlanma sürecinde yol gösteren, destekleyen bilgi ve deneyimlerinden yararlandığım her daim hoşgörüyü bana yardımcı olan değerli hocam ve tez danışmanım Sayın Doç.Dr. Işıl GÖĞCEGÖZ'e teşekkürlerimi sunarım.

Hayatımın her döneminde maddi manevi koşulsuz destekleriyle yanımda olan, eğitimim için her türlü desteği fazlasıyla sağlayan sevgili annem Gülseren AKYÜZ ve babam Yusuf AKYÜZ'e sonsuz teşekkür ederim.

Araştırmamın uygulama aşamasında yardımlarını esirgemeyen, araştırmama öğrencileriyle destek olan değerli hocalarım Melike ADALI, Handan AYGAN ve sevgili ablam Selen AKAR'a sonsuz teşekkür ederim.

Tez sürecini beraber geçirdiğim, her türlü fikir alışverişinde bulunduğum sevgili meslektaşlarım Ceren KARAMANOĞLU, Ece KARAVELİOĞLU ve Ceren SAYIN'a manevi destekleriyle her zaman yanımda olan sevgili arkadaşlarım Büşra SARAÇOĞLU, Zelal ŞAROĞLU ve Merve EKŞİ'ye sonsuz teşekkür ederim.

Ayrıca araştırmama katılıp zaman ayıran herkese çok teşekkür ederim.

İstanbul, 2018

Ayşenur AKYÜZ

**AKYÜZ, A.
Yüksek Lisans
İstanbul-2018**

**Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Medyaya İlişkin Tutumları İle Aile İçi İletişim Ve
Yalnızlık Algısı Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi**

ÖZET

Bu araştırma “Üniversite öğrencilerinin Sosyal Medyaya İlişkin Tutumları İle Aile İçi İletişim ve Yalnızlık Algısı Arasındaki İlişkinin değerlendirilmesi” amacıyla yapılmıştır. Araştırma örneklemini İstanbul ilinde ikamet eden, Üsküdar Üniversitesi ve rastgele yöntemle seçilen ön lisans, lisans ve lisansüstü öğrencileri olmak üzere 283 katılımcı oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan bireylere, araştırmacı tarafından hazırlanmış Sosyodemografik Veri Formu, internet kullanım sıklığını ölçmek için BAPİNT İnternet Formu, sosyal medyaya ilişkin tutumlarının belirlenmesi için “Sosyal Medya Tutum Ölçeği”, aile içi iletişim düzeylerini belirlemek amacıyla “Aile Değerlendirme Ölçeği”, yalnızlık algısını belirlemek amacıyla “UCLA Yalnızlık Ölçeği” ve depresyon düzeylerini saptamak için “BECK Depresyon Ölçeği” kullanılmıştır. Verilerin analizinde SPSS 21.0 paket programı kullanılmıştır.

Araştırma sonucunda üniversite öğrencilerinin sosyal medyaya ilişkin tutumlar ile aile içi iletişim, yalnızlık ve depresyon düzeyleri arasında anlamlı bir farklılaşma bulunamamıştır. Ancak sonuçlar doğrultusunda sosyal medya tutumlarının alt boyutlarıyla aile değerlendirme ölçeği alt boyutları; “paylaşım ihtiyacı ile problem çözme”, “sosyal yetkinlik ile problem çözme, iletişim, davranış kontrolü, genel işlevler”, “sosyal izolasyon ile problem çözme, iletişim, rol düzeyi, duygusal tepki, gereken ilgiyi gösterme, davranış kontrolü ve genel işlevler” arasında anlamlı ilişkilendirilen sonuçlara ulaşılmıştır. Sosyal medya tutumlarının alt boyutlarıyla yalnızlık ve depresyon düzeyleri arasında da pozitif yönlü anlamlı ilişkiler belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Medya, İnternet, Aile İçi İletişim, Yalnızlık, Depresyon

**AKYÜZ, A.
Master Degree
İstanbul-2018**

**Evaluation Of The Relationship Among The Attitudes Of Social Media With
Family Communication And Sense Of Loneliness Levels At University Students.**

ABSTRACT

In this study Evaluation of the relationship among the attitudes of social media with family communication and sense of loneliness levels at university students were examined. The research sample consists of 283 participants who reside in the province of Istanbul, from Uskudar University and the randomly selected associate, undergraduate and graduate students. To the individuals involved in the research, the socio-demographic data form prepared by the researcher, the Bapint Internet form was to measure the frequency of Internet use, the "social media attitude scale" to determine the attitudes of social media, then to determine the level of domestic communication the "Family assessment scale" was used, and to determine the perception of loneliness "UCLA's Loneliness Scale" and "BECK Depression Scale" were used and lastly to detect depression level SPSS 21.0 Package program was used in the analysis of the data.

As a result of the research, there is no significant differentiation among the social media attitudes of the university students and the levels of intra-family communication, loneliness and depression. However between the the relationship of the bottom dimensions of the social media attitudes and of the lower dimensions of the family evaluation scale, there are some meaningful results reached: "Problem solving with sharing needs", "problem solving with social competence, communication, behavioral control, general functions" and "problem solving with social isolation, communication, role level, emotional response, showing attention to the need, behavior control and general functions. Furthermore in the lower dimensions of social media attitudes, the levels of loneliness and depression are also positively related.

Keywords: social media, internet, domestic communication, loneliness,
depression

İÇİNDEKİLER

YEMİN METNİ	i
ÖNSÖZ	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT	iv
TABLolar LİSTESİ	viii
Bölüm I	1
1.1. Giriş	1
1.2. Araştırmanın Önemi	2
1.3. Araştırmanın Amacı	3
1.4. Problemler	3
1.4.1. Alt Problemler	3
1.5. Sınırlılıklar.....	4
1.6. Sayıtlar	4
1.7. Tanımlar	5
BÖLÜM II	6
2. KONUyla İLGİLİ KURAMSAL ARAŞTIRMALAR VE TANIMLAR	6
2.1. İnternet ve Gelişimi	6
2.2. Sosyal Medya Tanımı ve Özellikleri	7
2.2.1. Sosyal Medya Araç ve Ortamları	8
2.2.1.1. Sosyal Ağlar.....	9
2.2.1.1.1. Facebook	9
2.2.1.1.2. Myspace	10
2.2.1.1.3. LinkedIn	10
2.2.1.2. Blog.....	10
2.2.1.3. Mikroblog	11
2.2.1.3.1. Twitter	11
2.2.1.4. Wiki	13
2.2.1.5. İçerik Paylaşım Stilleri.....	13
2.2.1.5.1. Youtube.....	13

2.2.1.5.2. Instagram.....	14
2.2.1.5.3. Foursquare.....	14
2.2.1.6. Pordcast.....	15
2.2.1.7. Forumlar.....	15
2.3. Aile ve Aile İçi İletişim	15
2.3.1. Aile.....	15
2.3.2. Ailenin Türleri.....	17
2.3.3. Ailenin İşlevleri.....	19
2.3.4. İletişim	21
2.3.5. İletişim Becerileri.....	24
2.3.6. İletişimi Engellenen Faktörler.....	25
2.3.7. Aile İçi İletişim	26
2.3.8. Aile İçi İletişim Engelleri.....	31
2.4. Yalnızlık Kavramı	32
2.4.1. Yalnızlık.....	32
2.4.2. Yalnızlığın Nedenleri	34
2.4.3. Yalnızlığın Boyutları.....	35
2.4.4. Yalnızlık İle İlgili Kuramsal Yaklaşımlar.....	38
2.4.4.1. Psikodinamik Yaklaşım	38
2.4.4.2. Varoluşçu Yaklaşım.....	40
2.4.4.3. Bilişsel Yaklaşım	40
2.4.4.4. Bilişsel Davranışçı Yaklaşım.....	41
2.4.4.5. Rogers'ın Danışan Merkezli Yaklaşımı.....	41
2.5. Depresyon.....	42
2.5.1. Depresyon İle İlgili Kuramsal Yaklaşımlar	45
2.5.1.1. Psikoanalitik Yaklaşım	45
2.5.1.2. Bilişsel Yaklaşım	46
2.5.1.3. Davranışçı yaklaşım.....	46
2.5.1.4. Akılcı Duygusal Yaklaşım (Rational-Emotive Theory (RET)).....	47
2.5.1.5. Depresyonda Öz Denetim Modeli (Self – control model).....	47
2.5.1.6. Öğrenilmiş Çaresizlik Modeli (The Learned-Helplessness Modeli) .	47

BÖLÜM III.....	48
3. YÖNTEM	48
3.1. Araştırma Modeli	48
3.2. Araştırmanın Örneklem ve Evreni	48
3.3. Veri Toplama Araçları.....	48
3.3.1. Sosyo-demografik Veri Formu	48
3.3.2. Bağımlılık Profil İndeksi-İnternet Formu (BAPİNT)	49
3.3.3. Sosyal Medya Tutum Ölçeği.....	49
3.3.4. Aile Değerlendirme Ölçeği	50
3.3.5. UCLA Yalnızlık Ölçeği	51
3.3.6. BECK Depresyon Ölçeği	51
3.4. Verilerin İstatistiksel Analizi.....	52
Bölüm IV.....	53
4. BULGU VE YORUMLAR.....	53
5. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	127
5.1. Sonuç	127
5.2. Öneriler.....	132
KAYNAKÇA	133
EKLER LİSTESİ	140
ÖZGEÇMİŞ.....	155

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 4-1: Örneklemin İstatistik Betimlemesi-1	53
Tablo 4-2: Örneklemin İstatistiki Betimlemesi-2	54
Tablo 4-3: Sosyodemografik Verilere Göre Sosyal Medya Tutum Ölçeği Paylaşım İhtiyacı Alt Boyutundan Alınan Puanların İncelenmesi-1	56
Tablo 4-4: Sosyodemografik Verilere Göre Sosyal Medya Tutum Ölçeği Paylaşım İhtiyacı Alt Boyutundan Alınan Puanların İncelenmesi-2	59
Tablo 4-5: Sosyodemografik Verilere Göre Sosyal Medya Tutum Ölçeği Sosyal Yetkinlik Alt Boyutundan Alınan Puanların İncelenmesi-1	62
Tablo 4-6: Sosyodemografik Verilere Göre Sosyal Medya Tutum Ölçeği Sosyal Yetkinlik Alt Boyutundan Alınan Puanların İncelenmesi-2	64
Tablo 4-7: Sosyodemografik Verilere Göre Sosyal Medya Tutum Ölçeği Sosyal İzolasyon Alt Boyutundan Alınan Puanların İncelenmesi-1	66
Tablo 4-8: Sosyodemografik Verilere Göre Sosyal Medya Tutum Ölçeği Sosyal İzolasyon Alt Boyutundan Alınan Puanların İncelenmesi-2	69
Tablo 4-9: Sosyodemografik Verilere Göre Sosyal Medya Tutum Ölçeği Öğretmenlerle İlişki Alt Boyutundan Alınan Puanların İncelenmesi-1	71
Tablo 4-10: Sosyodemografik Verilere Göre Sosyal Medya Tutum Ölçeği Öğretmenlerle İlişki Alt Boyutundan Alınan Puanların İncelenmesi-2	73
Tablo 4-11: Sosyodemografik Verilere Göre Aile Değerlendirme Ölçeği Problem Çözme Alt Boyutundan Alınan Puanların İncelenmesi-1	75
Tablo 4-12: Sosyodemografik Verilere Göre Aile Değerlendirme Ölçeği Problem Çözme Alt Boyutundan Alınan Puanların İncelenmesi-2	77
Tablo 4-13: Sosyodemografik Verilere Göre Aile Değerlendirme Ölçeği İletişim Alt Boyutundan Alınan Puanların İncelenmesi-1	79
Tablo 4-14: Sosyodemografik Verilere Göre Aile Değerlendirme Ölçeği İletişim Alt Boyutundan Alınan Puanların İncelenmesi-2	82
Tablo 4-15: Sosyodemografik Verilere Göre Aile Değerlendirme Ölçeği Roller Alt Boyutundan Alınan Puanların İncelenmesi-1	84
Tablo 4-16: Sosyodemografik Verilere Göre Aile Değerlendirme Ölçeği Roller Alt Boyutundan Alınan Puanların İncelenmesi-2	87
Tablo 4-17: Sosyodemografik Verilere Göre Aile Değerlendirme Ölçeği Duygusal Tepki Alt Boyutundan Alınan Puanların İncelenmesi-1	89

Tablo 4-18: Sosyodemografik Verilere Göre Aile Değerlendirme Ölçeği Duygusal Tepki Alt Boyutundan Alınan Puanların İncelenmesi-2	92
Tablo 4-19: Sosyodemografik Verilere Göre Aile Değerlendirme Ölçeği Gereken İlgili Gösterme Alt Boyutundan Alınan Puanların İncelenmesi-1	94
Tablo 4-20: Sosyodemografik Verilere Göre Aile Değerlendirme Ölçeği Gereken İlgili Gösterme Alt Boyutundan Alınan Puanların İncelenmesi-2	97
Tablo 4-21: Sosyodemografik Verilere Göre Aile Değerlendirme Ölçeği Davranış Kontrolü Alt Boyutundan Alınan Puanların İncelenmesi-1	99
Tablo 4-22: Sosyodemografik Verilere Göre Aile Değerlendirme Ölçeği Davranış Kontrolü Alt Boyutundan Alınan Puanların İncelenmesi-2	102
Tablo 4-23: Sosyodemografik Verilere Göre Aile Değerlendirme Ölçeği Genel İşlev Alt Boyutundan Alınan Puanların İncelenmesi-1	105
Tablo 4-24: . Sosyodemografik Verilere Göre Aile Değerlendirme Ölçeği Genel İşlev Alt Boyutundan Alınan Puanların İncelenmesi-2	107
Tablo 4-25: Sosyodemografik Verilere Göre UCLA Yalnızlık Ölçeği'nden Alınan Puanların İncelenmesi-1	110
Tablo 4-26: Sosyodemografik Verilere Göre UCLA Yalnızlık Ölçeği Genel İşlev Alt Boyutundan Alınan Puanların İncelenmesi-2	112
Tablo 4-27: Sosyodemografik Verilere Göre BAPİNT'ten Alınan Puanların İncelenmesi-1	115
Tablo 4-28: . Sosyodemografik Verilere Göre BAPİNT'ten Alınan Puanların İncelenmesi-2	117
Tablo 4-29: Sosyodemografik Verilere Göre Beck Depresyon Ölçeği'nden Alınan Puanların İncelenmesi-1	119
Tablo 4-30: Sosyodemografik Verilere Göre Beck Depresyon Ölçeği'nden Alınan Puanların İncelenmesi-2	121
Tablo 4-31: Ölçeklere İlişkin Tanımsal Bulgular	123
Tablo 4-32: Beck Depresyon Ölçeğine İlişkin Tanımsal Bulgular	124
Tablo 4-33: Sosyal Medyaya İlişkin Tutumlar ile Aile Değerlendirme Ölçeği Alt Boyutları Arasındaki İlişki	125
Tablo 4-34: Sosyal Medyaya İlişkin Tutumlar ile Yalnızlık, İnternet Bağımlılık ve Depresyon Düzeyi Arasındaki İlişki	126

Bölüm I

1.1. Giriş

Gelişen teknoloji ile beraber internet kullanımının yaygınlaşmasına paralel olarak ortaya çıkan sosyal medya günümüzde aktif olarak kullanılan en önemli iletişim araçlarından birisi olma yolunda hızla ilerlemekte ve günden güne yaygınlaşarak yaşantımızın ayrılmaz bir parçası haline gelmektedir. İnternet ve İnternete bağlı akıllı telefon teknolojilerinin de gelişimiyle kişilerin bilgiye ulaşması, paylaşması, bilgiyi oluşturma ve bireyler arası iletişim şekilleri değişmiş ve yenilenmiştir (Hazar, 2011).

İletişimin yanı sıra kullanıcılara hiç bilmedikleri bir konu hakkında araştırma yapıp bilgi edinebilmek, fotoğraf ve video paylaşabilmek, oyun oynayabilmek, güncel durumlardan haberdar olabilmek, düşüncelerini açıkça ifade edip yeni fikirler ortaya koyabilmek, para kazanabilmek, alışveriş yapabilmek, iş arayabilmek gibi bireylerin ihtiyacı olan daha birçok seçeneği onlara sunabilmektedir (Tektaş, 2014). Sosyal medyanın getirdiği bu olanak ve yenilikler, hızlı ve kolay erişim gibi olumlu katkıların yanı sıra kullanım amacı ve süresine bağlı olarak olumsuz durumlarda ortaya çıkmaktadır. Bu etkileşimi doğru bir biçimde sağlayacak ve kullanımını yönlendirecek olan kişinin kendisidir.

İnternetin yoğun kullanılmasıyla sosyal medyaya girilme oranı yükselmekte ve kimi zamanda oldukça yoğun bir biçimde zaman geçirilmektedir. Sosyal medyanın kullanım süresiyle paralel olarak bireylerin gündelik yaşamlarını etkilediği, birtakım psikolojik ve sosyal problemlerin ortaya çıktığı, bireyin yalıtılması, yalnızlık hissi, depresyon gibi sosyal yönden bazı olumsuzluklara sebep olduğu belirtilmiştir. Ailesine ve yakın çevresine ayırdığı zamanın azalmasına, yüz yüze ilişki kurmasını engellediği şeklinde sanal dünyaya kurulan iletişimin gerçek yaşam ile bağlantısını kestiğine ve aile içi iletişimi olumsuz etkilediği belirtilmiştir (Demir, 2016).

Depresyon ve sosyal medya kullanımıyla ilgili yapılan araştırmalarda sosyal medya kullanımıyla depresyon belirtilerinin fazlalığı arasında bağlantılı bir ilişki olduğu

gibi sosyal medyanın kullanım sıklığının artmasıyla depresif belirtilerin azalması yönünde iki farklı sonuçlar elde edilmiştir. Sosyal medya kimileri için sosyalleşmeden kaçıp yalnız kaldığı daha çok izleyici olduğu bir ortam iken, kimileri için ise sosyalleşmek takip ve takdir edilmek isteği şeklinde ortaya çıkabilmektedir (Hazar, 2011). Bireylerin özgürlük alanlarının genişlediği şekilde yapılan iyimser yaklaşımlar gibi yalnızlaştırıcı özelliğini vurgulayan kötümser yaklaşımlarda bulunmaktadır (Bilgin, 2003). Geniş bir yelpazesi olan sosyal medya iletişim etkileşimi arttırmak için ortaya çıkan, bireylerarası farklılık gösteren bir platformdur.

1.2. Araştırmanın Önemi

İnternetin yediden yetmişe her yaşta insanın hayatını etkilediği günümüzde, bireylerin geleneksel medyanın yerini alan sosyal medya kullanımında sosyal yönden bir takım olumsuzluklar ortaya çıkabilmektedir. Kullanıcıların sosyal medyayı kullanımıyla orantılı ailesine ve arkadaşlarına ayırdığı zamanın azalması, sosyal ilişkilerinin zayıflaması, yüz yüze iletişim yerine sanal iletişimi tercih etmeleri, gündelik işlerini ihmal edecek şekilde zaman kaybı gibi durumlar uzun vadede gözetildiğinde yalnızlaşma-depresif belirtileri arttırabileceği gibi yalnız bireylerin muhtemelen sosyal medyayı daha etkin kullanabileceği de düşünülmektedir. Bu durumda sosyal medyanın kullanım amaçları, sıklığı ve sürelerine bağlı olarak aile içi ilişkiler, yalnızlık ve depresyonla ilişkisi olduğu düşünülmektedir.

İnternet ve sosyal medyanın günlük hayatta bu denli sık kullanımının yaygınlaşması ve sosyal medyanın önemli bir iletişim aracı haline gelmesiyle üniversite öğrencileri gibi genç nüfusun sosyal medyaya olan tutumlarının aile içi iletişim, yalnızlık ve depresyon düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi bu araştırmayı önemli kılmaktadır. Yapılan bu araştırmanın verilerinin literatüre yeni bir bakış açısı sağlanması ve bundan sonra yapılacak çalışmalara yol göstermesi adına önemli olacağı düşünülmektedir.

1.3. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı üniversite öğrencilerinin sosyal medyaya ilişkin tutumları ile aile içi iletişim, yalnızlık ve depresyon düzeyleri arasında bir ilişki olup olmadığını araştırmaktır. Araştırma ilişkisel tarama modeline göre yapılmıştır.

1.4. Problemler

1. Sosyal Medyaya ilişkin tutumlar ile aile içi iletişim arasında anlamlı bir ilişki vardır.
2. Sosyal Medyaya ilişkin tutumlar ile yalnızlık algısı arasında anlamlı bir ilişki vardır.
3. Sosyal Medyaya ilişkin tutumlar ile internet bağımlılık düzeyi arasında anlamlı bir ilişki vardır.
4. Sosyal Medyaya ilişkin tutumlar ile depresyon düzeyi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

1.4.1. Alt Problemler

1. Sosyodemografik özellikler üniversite öğrencilerinin Sosyal Medya Tutum Ölçeği alt boyutu olan *paylaşım ihtiyacı* düzeyini anlamlı biçimde etkilemektedir.
2. Sosyodemografik özellikler üniversite öğrencilerinin Sosyal Medya Tutum Ölçeği alt boyutu olan *sosyal yetkinlik* düzeyini anlamlı biçimde etkilemektedir.
3. Sosyodemografik özellikler üniversite öğrencilerinin Sosyal Medya Tutum Ölçeği alt boyutu olan *sosyal izolasyon* düzeyini anlamlı biçimde etkilemektedir.
4. Sosyodemografik özellikler üniversite öğrencilerinin Sosyal Medya Tutum Ölçeği alt boyutu olan *öğretmenlerle ilişki* düzeyini anlamlı biçimde etkilemektedir.
5. Sosyodemografik özellikler üniversite öğrencilerinin Aile Değerlendirme Ölçeği alt boyutu olan *problem çözme* düzeyini anlamlı biçimde etkilemektedir.
6. Sosyodemografik özellikler üniversite öğrencilerinin Aile Değerlendirme Ölçeği alt boyutu olan *iletişim düzeyini* anlamlı biçimde etkilemektedir.
7. Sosyodemografik özellikler üniversite öğrencilerinin Aile Değerlendirme Ölçeği alt boyutu olan *rol* düzeyini anlamlı biçimde etkilemektedir.

8. Sosyodemografik özellikler üniversite öğrencilerinin Aile Değerlendirme Ölçeği alt boyutu olan *duygusal tepki* düzeyini anlamlı biçimde etkilemektedir.
9. Sosyodemografik özellikler üniversite öğrencilerinin Aile Değerlendirme Ölçeği alt boyutu olan *gereken ilgiyi gösterme* düzeyini anlamlı biçimde etkilemektedir.
10. Sosyodemografik özellikler üniversite öğrencilerinin Aile Değerlendirme Ölçeği alt boyutu olan *davranış kontrolü* düzeyini anlamlı biçimde etkilemektedir.
11. Sosyodemografik özellikler üniversite öğrencilerinin Aile Değerlendirme Ölçeği alt boyutu olan *genel işlevler düzeyini* anlamlı biçimde etkilemektedir.
12. Sosyodemografik özellikler üniversite öğrencilerinin *yalnızlık düzeyini* anlamlı biçimde etkilemektedir.
13. Sosyodemografik özellikler üniversite öğrencilerinin *internet bağımlılık düzeyini* anlamlı biçimde etkilemektedir.
14. Sosyodemografik özellikler üniversite öğrencilerinin depresyon düzeyini anlamlı biçimde etkilemektedir.

1.5.Sınırlılıklar

- Bu araştırma 18 yaş ve üzerindeki 283 üniversite öğrencisinden alınan cevaplar ile sınırlıdır.
- Araştırmada incelenen üniversite öğrencilerine ait veriler Sosyodemografik Veri Formunun ölçtüğü nitelikler ile sınırlıdır.
- Araştırmada incelenen üniversite öğrencilerinin sosyal medyaya ilişkin tutumları Sosyal Medya Tutum Ölçeğinin ölçtüğü nitelikler ile sınırlıdır.
- Araştırmada incelenen üniversite öğrencilerinin aile içi iletişim düzeyleri Aile Değerlendirme Ölçeğinin ölçtüğü nitelikler ile sınırlıdır.
- Araştırmada ele alınan üniversite öğrencilerinin depresyon düzeyleri BECK Depresyon Ölçeğinin ölçtüğü nitelikler ile sınırlıdır.
- Araştırmada ele alınan üniversite öğrencilerin yalnızlık düzeyleri UCLA Yalnızlık Ölçeğinin ölçtüğü nitelikler ile sınırlıdır.

1.6.Sayıtlar

- Araştırma evreninin, çalışma örneklemini temsil edebilir nitelikte olduğu;
- Araştırmaya katılan bireylerin ölçeklere doğru ve içten bir biçimde yanıt verdikleri varsayılmaktadır.

1.7.Tanımlar

Sosyal Medya: Yeni nesil web teknolojilerinin getirdiği kullanım kolaylığı ve iletişim hızıyla eş zamanlı bilgi paylaşımının olduğu dijital bir platform olan sosyal medya; kullanıcıların kendi içeriklerini yansıtabilmelerini ve diğerleriyle paylaşmalarına imkân sağlayan çevrimiçi uygulamalardır.

Aile İçi İletişim: Aile içerisinde eşlerin birbirleri arasındaki ilişkileri, ebeveyn olarak çocukları ile olan ilişkileri, kardeşlerin birbirleri ile olan ilişkileri ve aile içindeki tüm bireylerin varlığı iletişimi oluşturmakta ve aile içi iletişimi gerçekeştirmektedir (Baran, 2004).

Yalnızlık: Peplau ve Perlman yalnızlığı, arzu edilen ve mevcut sosyal ilişkilerde anlamlı yakın ilişkilerin yokluğu gibi veya az sayıda arkadaşa sahip olmak gibi farklılık olduğunda oluşan ve bireylerde psikolojik sıkıntı ortaya çıkaran bir deneyim olarak tanımlamaktadır (akt.Güloğlu ve Kararırmak, 2010).

Depresyon: Kederli ve üzgün bir duygudurum, isteksizlik, eskiden zevk aldığı aktivitelerden zevk alamama, enerji azlığı, yetersizlik, değerersizlik gibi düşünce içeriğinin bozulması, davranışlarda yavaşlama gibi belirtilerin bulunduğu bir sendromdur (Öztürk, 2011).

BÖLÜM II

2. KONUYLA İLGİLİ KURAMSAL ARAŞTIRMALAR VE TANIMLAR

2.1. İnternet ve Gelişimi

İnternet, 1960'lı yıllarda ABD savunma Bakanlığı'nın ARPA isimli bilgisayar ağları üzerinde araştırma yapan bir projeyi desteklemeye başlamasıyla ortaya çıkan dünya çapında herkese açık bir iletişim ağıdır. Bilgisayar sistemleri ile birbirlerine bağlantılı olan, dünya genelinde yaygın olarak kullanılan, sürekli yenilenen ve büyüyen bir iletişim ağı olan internet; bilgiye kolay, ucuz, hızlı ve güvenli ulaşma ve onu diğerleriyle paylaşma imkânı sunar.

İletişim teknolojilerinin bir koleksiyonu olan internet; yazılı iletişim araçları, telefon, iletişim uyduları, yazılı, sesli ve görüntülü kitle iletişim araçları, kitap, fotoğraf, bilgi kaydetme teknikleri gibi tüm iletişim tekniklerini kullanmakta, medya işlevlerinin tümünü yerine getirmekte ve etkileşimli olarak iletişimi sağlamaktadır (Solmaz ve ark., 2013).

Toplumları etkileyen internet toplumlar tarafından farklı farklı anlaşılmaktayken; bizim toplumumuz interneti daha çok kişilerarası bir sohbet ortamı, sörf ortamı olarak algılamakta internetin bir haberleşme, bilgi ve eğitim ortamı olduğunun farkına varamamaktadır (Dikener, 2010).

İnternet sunduğu olanaklarla geleneksel medyadan ayrılmaktadır. Görsel anlamda etkileyici olan televizyon ve yazılı basın gibi geleneksel iletişim kanallarının, tek yönlü bir iletişim kurdukları için amaca ulaşma konusunda yönlendirici oldukları düşünülmektedirken, internetin sağladığı web uygulamalarında ise iletişim kuran taraflar arasında eş zamanlı ve iki yönlü haberleşme akışı sağlanmaktadır.

Türkiye İstatistik Kurumunun (TÜİK) yaptığı, 2017 Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması'nda internet kullanan bireylerin oranının %66,8 olduğu, kullanım amaçları arasında kamu kuruluşlarına ait web sitelerinden bilgi edinme oranının %,37,6 ile ilk sırada olduğu saptanmıştır. (TÜİK, 2017).

İnternet teknolojilerindeki hızlı gelişim ve internet kullanımının yaygın hale gelmesiyle kullanıcıların pasif olduğu, tek yönlü bilgi akımının hâkim olduğu içerik kontrolünün içeriği oluşturan tarafından yapılabildiği birinci nesil teknoloji olan Web 1.0 teknolojisinin eksikliklerini gidermek amacıyla ikinci nesil Web 2.0 teknolojilerini geliştirilmiştir. Web 2.0'nin kullanıma sunulmasıyla kullanıcılarında aktif hale geldiği, yalnızca okuyan izleyen değil, paylaşımında bulunan içerik üreten etkileşim odaklı bir sosyal alan meydana gelmiştir.

2.2. Sosyal Medya Tanımı ve Özellikleri

Sosyal medya; kullanıcıların kendi kişisel profillerini oluşturarak her kültürden kullanıcılarla iletişim halinde bulunduğu, sosyal yaşamda kullandıkları jest ve mimikleri temsil eden sembollerle duygu ve düşüncelerini ifade ettiği, sosyal iletişim kurduğu ortamlar olarak tanımlanmaktadır (Tektaş, 2014). Preeti (2009) sosyal ağ kavramını; bireylerin düşüncelerini ve paylaşımlarını birbirleriyle etkileşim içinde bulunarak gerçekleştirmelerini kolaylaştıran, internet üzerinden belirli sosyal toplulukların oluşumu şeklinde açıklamaktadır.

Bireylerin internette birbirleri ile yaptıkları diyalog ve paylaşımlar sosyal medyayı meydana getirmektedir. Sosyal ağlar, bloglar, mikro bloglar, anlık mesajlaşma programları, sohbet siteleri, forumlar gibi bireylerin birbirleri ile içerik ve bilgi paylaşımını sağlayan internet siteleri sayesinde kullanıcılar aradıkları ve ilgilendikleri içeriklere ulaşma imkânına sahip olmaktadır (Öztürk ve Talas, 2015)

İçeriklerin büyük kısmını kullanıcılardan alan ve diğer sitelerden içerik toplayan bir web hizmeti olan sosyal medyada; her birey bir üretici haline gelebilir ancak bu insanların büyük çoğunluğu kendilerini üreticiden daha çok sosyal bir toplulukta katılımcı olarak görmektedir (Koçak, 2012). Topluluk merkezli web sitelerinde bilgi, tecrübe ve bakış açılarının paylaşımıyla ilgili olan sosyal medya; web 2.0 teknolojileri üzerine kurulan sosyal etkileşimi, topluluk oluşumunu ve işbirliğini sağlayan siteler olarak tanımlanmaktadır (Akar, 2010; İşlek, 2012). Büyüksener (2009)'e göre kullanıcıların diğer kullanıcılarla etkileşimde bulunmasına olanak tanıyan web 2.0 akımı; interneti paylaşım ortamına çevirmekte, giderek yaygın hale gelen sosyal medya ve sosyal ağların iletişim ve etkileşimi arttırmasıyla güçlü bir potansiyel sergilemektedir. Web 2.0'in

kullanıcıların hizmetine sunulmasıyla beraber tek yönlü bilgi paylaşımından, çift taraflı ve eş zamanlı bilgi paylaşımına ulaşılmasına olanak sağlanmaktadır.

Etkileşim, paylaşım ve tartışmanın esas olduğu, zaman ve mekân sınırlaması olmayan (mobil tabanlı) bir iletişim şekli olan sosyal medyanın özellikleri Mayfield (2010) tarafından 5 ana başlık şeklinde belirtilmiştir. Bunlar;

Katılımcılar: Sosyal medya katılımcıları teşvik eder ve her bir kullanıcıdan geri bildirim alır.

Açıklık: Sosyal medya platformları geribildirime ve katılımcılara açıktır. Bu platform katılımcılara oylama, yorum yapma ve bilgi paylaşımı gibi konularda cesaret sağlar, nadirde olsa ulaşımına yönelik engel koyabilir.

Konuşma: Geleneksel medya daha çok tek yönlü bir iletişimi içermekte iken (içerik aktarımı veya dinleyiciye bilgi ulaşımı), sosyal medya iki yönlü iletişime imkân sağlar.

Toplum: Sosyal medya toplulukların hızlı ve etkili oluşmasına ve bu toplulukların fotoğraf, siyasi değerler, favori televizyon şovları gibi ilgili oldukları şeyleri paylaşmalarına ve etkin bir iletişim kurmalarına olanak sağlar.

Bağlantılılık: Sosyal medyanın çoğu bağlantısaldır; diğer siteler, araştırmalar ve bireylerin ilgilendikleri herhangi bir konuda link verilmesine imkân sağlar (Vural ve Bat, 2010).

2.2.1. Sosyal Medya Araç ve Ortamları

Sosyal ağlar bireylerin kullanıcılar tarafından hazırlanan içerikleri interaktif bir biçimde birbirlerine aktarabildikleri internet siteleridir (Solmaz, Tekin, Harzem, Demir; 2013). Eldeniz (2010)'e göre sosyal ağ veya sosyal paylaşım siteleri kullanıcıların kendileriyle ilgili bireysel haberleri verebileceği, arkadaşlarıyla etkileşimli bir biçimde iletişim kurabilecekleri ya da yeni arkadaş edinebilecekleri, fotoğraflarını-videolarını paylaşabilecekleri, çeşitli etkinlikler düzenleyebilecekleri web siteleridir. Sosyal medya; sosyal ağlar, bloglar, wikiler, podcastler, forumlar ile

içerik toplulukları, sanal oyun ortamları ve mikrobloglar gibi farklı ortam ya da türlere sahiptir.

We Are Social 2017 verilerine göre Türkiye’de en çok kullanılan sosyal medya platformlarına bakıldığında %57 ile ilk sırada Youtube bulunmakta, onu küçük bir farkla %56 ile Facebook takip etmektedir. Diğer popüler sosyal platformlar %45 ile Instagram, %44 ile Twitter, %40 ile Whatsapp ve bunlar Facebook Messenger, Google+, LinkedIn, şeklinde sırasıyla devam etmektedir.

2.2.1.1. Sosyal Ağlar

Kullanıcıların sınırları belirlenmiş bir sistem içerisinde halka yarı/açık profil oluşturmasına, bağlantıda bulunduğu diğer bireylerin sistemdeki paylaşılan fotoğraf-video, yorum ve çeşitli etkinlikleri paylaşılmasına ve kullanıcıların birbirlerinin profillerinde yorum ve paylaşımında bulunmalarına imkan sağlayan web tabanlı hizmetlerin tümü sosyal ağları oluşturmaktadır (Büyüksener, 2009; Ergene, 2014). Facebook, LinkedIn, Myspace gibi birçok web sitesi bu gruba dâhil olabilmektedir.

2.2.1.1.1. Facebook

En popüler Web 2.0 uygulamalarından biri olan Facebook, 2004 yılında Harvard Üniversite öğrencisi Mark Zuckerberg ve arkadaşları tarafından kurulan bir sosyal paylaşım sitesidir. Başlangıçta yalnızca Harvard Üniversitesi’nin e-posta adresine sahip kullanıcılarla sınırlı tutulmuş daha sonra lise öğrencileri ve iş ağındaki profesyonelleri kendi bünyesine dahil ederek zamanla genişlemiş ve herkesin kullanımına uygun hale gelmiştir (Yanar, 2015).

Facebook, kullanıcılara sanal ortamda birlikte vakit geçirebilecekleri, eğlenebilecekleri, paylaşımında bulunabilecekleri bir platform sunan sosyal ağlardan biridir (İşman ve Albayrak, 2014). Kullanıcılar kendi kişisel tercihlerine göre profillerini oluşturabilmekte, kendi ağlarına diğer kullanıcıları ekleyebilmekte, birbirleriyle mesajlaşabilmekte, arkadaşlarının sayfasında paylaşımında bulunabilmekte, ilgi duyduğu gruplara katılabilmekte veya kendilerine grup oluşturabilmekte, oyun oynayabilmekte, fotoğraf-video ve deneyimlerini bu ortamda paylaşabilmektedir.

Facebook'u diğer sosyal paylaşım sitelerinden ayıran; kullanıcıların profillerine ücretsiz uygulamalar ekleyebilmeleri, basit grafiklerin kullanılması, okunması kolay ve hızlı teknolojik özelliklere sahip olmasıdır. Facebook, Dünya genelinde Google'dan sonra en sık ziyaret edilen ikinci web sitesidir. Türkiye'de Facebook kullanıcılarının %64'ünü erkek kullanıcılar, %36'sını kadın kullanıcılar oluşturmaktadır. Facebook Türkiye kullanıcılarının yaş gruplarına göre bakıldığında ise %36'sı 18-24 yaş aralığında iken, %28,6'sı 25-34 yaş aralığındadır.

2.2.1.1.2. Myspace

Myspace, internet ortamında kullanıcıların kontrolünde iletişim ve arkadaşlıkların kurulabildiği, grupların, müzik, fotoğraf ve videoların yer aldığı bir sosyal paylaşım sitesidir. Thomas Anderson tarafından kurulan ve arkadaşlık yeri sloganını kullanmakta olan Myspace, Facebook ile beraber kullanıcısı en hızlı artan sosyal ağıdır (Bat, 2012). Kullanıcıların kendine özel bir duvar oluşturup, kendi yazılarını, video ve fotoğraflarını bu duvar yoluyla arkadaşlarına aktarabildiği bir platform olduğu ve popüleritesini müzik gruplarının üyeliğinden kazandığı belirtilmektedir (Kaymak, 2012).

2.2.1.1.3. LinkedIn

2003 yılında Reid Hoffman tarafından, iş ağı kurmak için "Dünyanın En Büyük Profesyonel Sosyal Ağı" sloganıyla kurulmuştur (Bat, 2012). Diğer sosyal ağlardan farklı olarak çalışan, iş arayan ve işverenlerin profesyonel anlamda kullanımı amacıyla planlanan, sadece iş dünyasına özel bir site olarak hizmet veren bir sosyal ağ sitesidir.

2.2.1.2. Blog

Kullanıcıların internet üzerinde kendilerini var edebildikleri, herhangi bir teknik bilgi gerektirmeden kendilerine ait düşünceleri ve görsellerini paylaşabildikleri, istediği şeyi istediği şekilde yazan kişilerin oluşturduğu günlüğe benzer kişisel web siteleridir (Genç, 2010). Yaygın olarak kullanılan blogların ücretsiz oluşturulması veya ucuz olması, uzman deneyimi gerektirmemesi, herkes tarafından yorum gönderilebilmesi, okuyucu ve yazar arasında diyalog oluşturabilmesi gibi özellikler blogların gerek kişisel

gerekse örgütsel türlerinin sayısında hızlı bir artış gözlenmesinde ve popüler hale gelmesinde etkili olmaktadır. Blogger.com ve Wordpress blog hizmeti sağlayan en yaygın iki web sitesidir.

Bloglar kişisel, temasal, topluluk ve kurumsal olmak üzere içeriklerine göre 4 gruba ayrılmaktadır.

1. Kişisel Bloglar: Kullanıcıların bireysel ilgi alanlarına odaklanmış, günlük hayatta karşılaştıkları deneyimlerini başkalarıyla paylaşmak amacıyla yazdıkları en sık rastlanan blog türüdür.
2. Temasal Bloglar: Belli bir tema ve konuya dayalı özgün içerikli blog türüdür.
3. Topluluk Blogları: Birden çok yazarı olan, farklı görüşlerin paylaşıldığı bloglardır.
4. Kurumsal Bloglar: Kurum adına yazılan yazılar yazılması, birçok bilgiyi hedef kitleye sunmak ve anında geri bildirim almak gibi kurumsal iletişim sürecini oluşturan bloglardır (İşlek, 2012; Onat ve Alikılıç, 2007).

2.2.1.3. Mikroblog

Mikrobloglar, oldukça basit ve hızlı iletişim şekli olması itibariyle, kullanıcılarına kendileri hakkında güncelleme yapmalarına fırsat veren, arkadaşlarıyla istediği an nerede olduğunu, ne yaptığını kısa cümleler paylaşabilme imkânı sunan uygulamalardır. Twitter, Friendfeed ve Tumblr en popüler uygulamalar arasında sayılabilir. İçerik paylaşımının kolaylığı ve uzman bireylerle iletişime geçebilme olanağı bu uygulamaların birçok kişi tarafından kullanılmasının en önemli nedenlerindedir (Ağırbaş, 2012).

2.2.1.3.1. Twitter

Mikroblog olarak nitelendirilen Twitter 2006 yılında Jack Dorsey tarafından geliştirilmiştir.

Twitter kullanıcılarına; günlük hayatlarında yaşadıklarından, duyduklarından, düşündüklerinden ve deneyimlediklerinden paylaşılabilir bulunduğu şeyleri bir web platformunda diğer kullanıcılarla kısa cümleler ile paylaşma olanağı tanımaktadır. İnternet erişimi olan herkese açık olan, kullanıcıların en fazla 140 karakterle kendini anlatabildiği ancak mesaj sayısında veya sıklığında herhangi bir sınırlama bulunmayan sosyal bir iletişim aracıdır (Altunay, 2014).

Twitter'ın kullanım nedenleri;

- Sohbet ve diyalog özelliği (tefonda kısa konuşma gibi ama tek bir bireye veya web sayfası ara yüzüne bağlı olmayan),
- Belirli kullanıcılarla dayanışma ve değişime olanak sağlaması,
- Öz-ifade ve öz iletişimi mümkün kılması,
- Statü güncelleme ve kontrol etme,
- Bilgi ve haber paylaşımı,
- Reklam ve pazarlama şeklinde belirtilmektedir (Bayraktutan ve ark., 2012).

Twitter'ın en popüler sosyal iletişim ağlarından biri olmasının nedeni; sıradan bloglara göre güncellenmesinin oldukça basit olması, aynı anda yüzlerce kullanıcıyı takip etme olanağı sağlaması, eş zamanlı olarak olayları takip etme olanağı sunması ve bir tweet paylaşımıyla aynı zamanda yüzlerce kişiye ulaşma olanağı sağlamasıdır (Ünür, 2016).

Twitter terimlerinde kullanılan popüler kavramlar; *Tweet*; en fazla 140 karakterden oluşan iletiye verilen isimdir. *Retweet*; bir başka kullanıcı tarafından paylaşılan tweeti kullanıcının kendi kişisel sayfasında paylaşması olarak tanımlanırken, *Hashtag*; # işareti kullanılarak kullanıcıların belirli bir konuyu belirlemek ya da ayırtırmak için kullanılmaktadır. *Mention*; belirtilmek istenen kullanıcı isminin tweette yer alması için @ işareti ve arkasından kullanıcının adının gelmesiyle yapılır. *Trend Topic*; popüler konu anlamına gelen, en çok konuşulan 10 konuya TT denmektedir (Yalçın, 2008).

2.2.1.4. Wiki

Üyelik gerektirmeden kullanıcılara sitedeki içeriği güncelleyebilme, silebilme, düzeltme ya da yeni bir içerik yazabilme olanağı sağlayan internet siteleridir. Çoklu yazar ve grup işbirliğine göre tasarlanmış wikilerde her okuyucu aynı zamanda yazar haline de gelebilmektedir. Bir Word dosyası ve bir web sitesinin birleşimi olan wiki; herhangi bir web sitesi gibi okunabilen, erişim zorluğu olmayan, gücünü grupların standart web tarayıcısı dışında bir şey kullanmalarına gerek duymadan içerik üzerinde iş birliği içinde çalışabilmelerinden alan bir uygulamadır. En yaygın bilinen Wiki uygulaması 2001 yılında ortaya çıkan Wikipedia'dır.

2.2.1.5. İçerik Paylaşım Stilleri

Sosyal medya içinde en hızlı büyüyen alanlardan biri olan içerik paylaşım siteleri; kullanıcı tabanlı içerik olan multimedya içeriklerinin paylaşılmasına ve saklanmasına imkan veren sitelerdir.

Video paylaşım siteleri: Kullanıcıların basit ve ücretsiz bir biçimde videolarını internet üzerinden yayımlanmasına olanak sağlayan video paylaşım siteleri kullanıcılara hem videolarını paylaşma hem de diğer kullanıcıların paylaştığı videolara yorum yapma imkânı sunmaktadır. İlk video paylaşım sitesi 2005 yılında kurulan Youtube'dur.

Fotoğraf paylaşım siteleri: Fotoğrafların istek doğrultusunda anlık olarak diğer kullanıcılara aktarılmasını sağlayan bir sistemdir. Flickr ve Instagram fotoğraf paylaşımı anlamında en yaygın olarak kullanılan sitelerdir.

2.2.1.5.1. Youtube

Herkes için kullanıma açık olan, teknik bir bilgi gerektirmeden kullanıcıların videoları görüntülemek, yayımlamak bizzat yükleyerek paylaşımında bulunmak gibi katılımda bulunarak sosyal ilişkilerini geliştirebildikleri bir video paylaşım sitesidir(Koçak,2012). Youtube; kullanıcılara farklı biçimdeki video dosyalarını çevrimiçi paylaşabilme, elinde bulunan mevcut video dosyalarıyla özel "Youtube kanalı" açabilme ve paylaşımında buldukları videoların diğer kullanıcılar tarafından

değerlendirebilme olanağı sağlamaktadır. Vimeo ve Dailymotion Youtube benzer nitelikte, Youtube dışında en çok bilinen video paylaşım siteleridir (Ergene, 2014).

2.2.1.5.2. Instagram

Instagram, 2010 yılında Kevin Systrom ve Mike Krieger tarafından kurulan, İOS ve android platformlarda kullanılan ücretsiz bir fotoğraf paylaşma ve düzenleme uygulamasıdır.

Mobil sosyal ağ sitesi olan Instagram, fotoğraf ve video paylaşım platformu olmasının yanında kullanıcıların akıllı telefon uygulamalarıyla digital filtreleme yöntemlerinden birini uygulayarak fotoğraf paylaşılmasına veya alınmasına olanak sağlar. Kullanıcıların fotoğraf ve videoların Facebook, Twitter gibi diğer sosyal ağlarda da kolayca paylaşması mümkündür.

Instagram'ın popüler sosyal paylaşım sitelerinden biri olmasını sağlayan; insanların yaşamlarını fotoğraf aracılığı ile eğlenceli ve hızlı bir biçimde paylaştıkları ortam olmasıdır. Fotoğrafların beğenilmesi ve yorum yapılabilmesi, fotoğraf düzenlemelerine olanak sağlanması ve çekilmiş fotoğraflar üzerinde oynamalar yapılabilmesidir. Bu özelliklerin yanında Instagram kullanıcılarının çevrelerindeki kullanıcıları görebilmesi ve onlarla Instagram üzerinden iletişime geçebilmesidir. 2007 Instagram istatistiklerine göre aylık aktif kullanıcı sayısının 800 milyon olduğu, günde ortalama 95 milyon fotoğraf yüklendiği ve %90'ını 35 yaş ve altı genç kullanıcıların oluşturduğu belirtilmektedir (Instagram, 2017).

2.2.1.5.3. Foursquare

Konum bazlı çalışan, kişilerin buldukları yer ve zaman hakkında bilgi vermesini sağlayan bir sosyal medya uygulamasıdır. Önceleri Foursquare kullanımında hem mekân aranabilmekte hem de yer bildiriminde bulunabilmekteyken şimdilerde ise yer bildirimini yapmak isteyenleri *Swarm* adlı yeni bir uygulamaya yönlendirmektedir. *Foursquare* yalnızca mekân aramak için, *Swarm* ise yer bildiriminde bulunmak için birbirleriyle bağlantılı şekilde kullanılan uygulamalardır (Tutgun-Ünal, 2015).

2.2.1.6. Pordcast

2004 yılında Apple'ın İpod isimli uygulayıcısıyla ilk kez ses dosyalarını taşınabilir oynatıcılarla dinlenmesini tanımlamak için kullanılan Podcast; müzik, eğlence, haber ve eğitsel içeriklerin sesli ve gürültülü olarak yayımlanması için popüler bir ortam olmuştur. Podcast radyo yayınıyla benzerlik taşımaktadır ancak radyo yayını bir stüdyo ve radyo yayınlarını belli bir alan içerisinde gönderecek bir verici gerektirirken podcast'te önceden kaydedilmiş olan içeriğin İnternet üzerinden aktarılması aralarındaki temel farklılığı ortaya koymaktadır. Podcast, bloglarla benzer bir teknolojiye dayanmaktadır ancak aralarındaki temel farklılık bilginin formatı ve gönderilme yöntemidir. Podcast işitsel bir blog iken; bloglar bir tarayıcı üzerinden web'e gönderilen notlar, makaleler, kişisel görüşler, günlükler ya da yazılı içeriğin diğer biçimlerinden oluşmaktadır.

2.2.1.7. Forumlar

Kullanıcıların belirli konulardaki duygu, düşünce, deneyim ve bilgilerini başkalarıyla paylaşabilecekleri etkileşimli çevrimiçi ortamlardır. Yeni bir konu başlığıyla veya eski başlık üzerinden kullanıcıların konuyla bağlantılı olarak diğer kullanıcılara yorumlarını yazarak fikirlerini savunduğu, bilgilendirme olanağı sağlayan tartışmalardır. Forumlar güçlü bir iletişim etkisi oluşturmaktadır; her ne kadar bu iletişim yüz yüze değil yazılı olarak gerçekleşse de, forumlardaki tartışmalarda kullanıcıların geribildirimde bulunabilmesi ve detaylı bilgi edinebilmesini sağlamaktadır (İli, 2013). Diğer sosyal paylaşım sitelerinde olduğu gibi güven, katılım, çift yönlü iletişim, kullanıcı tarafından oluşturulan içerik temeline dayanan forumlar; tartışma başlatmak, tavsiye almak, fikir paylaşmak, anket yapmak gibi imkânlar sunmaktadır.

2.3. Aile ve Aile İçi İletişim

2.3.1. Aile

Aile kavramı hakkında pek çok tanımlama yapılabilmekte ve bu yapılan tanımlardan her biri aileyi sosyal bir grup, sosyal bir birlik, sosyal bir örgüt, sosyal bir toplum ve sosyal bir kurum olmak üzere ayrı kalıplar içerisinde değerlendirmektedir.

Winch aile kavramını grup kategorisinde değerlendirerek kuşak ilişkilerine göre anne-baba ve çocuktan meydana gelen bir grup olarak tanımlarken, *Nimkoff* ailenin birlik olma özelliğini vurgulayarak aileyi anne, baba ve çocuklardan ya da sadece eşlerden oluşan az ya da çok devamlılık gösteren bir birlik şeklinde tanımlamaktadır. *Sumner ve Kelle* ise ailenin örgütleyici özelliğini belirterek aileyi en az iki neslin birlikte bulunduğu kan bağı ile ayırt edilen sosyal bir örgüt olarak ifade etmektedir (Gökçe, 1976).

Bell (1975) aile kavramının dört ayrı tanımına vurgu yapmaktadır:

- Aile üyelerinden birinin düşüncelerine dayanarak onun duyguları vasıtasıyla aileyi tanıma durumu söz konusudur.
- Aile çekirdeksel ve geniş tarafıyla bir kurum olarak ele alınan kültürel yaklaşımdır.
- Aile çeşitli parçaların oluşturduğu sosyal bir birimdir.
- Aile toplumun değerleriyle sınırlı bir grup olarak ele alınmaktadır (Bulut, 1993).

Aile, içinde bulunduğu mevcut toplumun yargılarını, kültürünü, gelenek ve göreneklerini yansıtan, kendi içerisinde bir düzeni olan, çevresiyle iletişim halinde olan anne, baba ve çocuklardan oluşan sosyal bir kurumdur (Yenilmez, 2012).

Bir başka tanıma göre aile evlenme akdiyle başlar; sahiplenme, bencillik, kıskançlık, mülk edinme, kişisel iradeyi sınırlandırma gibi motifler evliliğin oluşmasında etkilidir. Başlangıcında aile, biyolojik temellere dayalı iken daha sonraları sosyal bir örgüt haline almakta; nüfusun çoğaltılması ya da yenilenmesi, ekonomik, biyolojik ve psikolojik tatmin, çocukları sosyalleştirme, milli kültürü devam ettirmek gibi çeşitli fonksiyonları üstlenmektedir (Celkan, 1991).

Toplumun en temel kurumu olan ailenin fonksiyonlarından biri insan türünün üretilmesini düzenlemek ve kuşakların devamlılığını sağlamaktır. Kişinin yaşadığı toplumun kültürünü bilmesi, toplumsallaşması, kişiliğinin gelişmesi gibi sosyal kazanımlar önce ailede biçimlenir (Bayraktutan, 2015). Aile, topluma hazırlanma sürecinin belli ölçüde ilk ve etkili biçimde meydana geldiği, cinsel ilişkilerin düzenlendiği, eşler ve anne-baba ile çocuklar arasında samimi, güven verici bağların

kurulduğu, içinde bulunulan mevcut toplumsal düzene göre ekonomik faaliyetlerin az veya çok bir ölçüde yer aldığı toplumsal bir kurumdur (Ozankaya, 2007).

Aile toplumda ortaya çıkabilecek sosyal, psikolojik, ekonomik olan durumlardan fazlasıyla etkilenmekte ve sonucunda aile yapısında bazı değişiklikler meydana gelmekte; bununla birlikte kendine özgü ailenin devamlılığını koruyan özellikleri bulunmaktadır. Bu özellikler;

- Aile toplumu oluşturan diğer sistemlere göre daha yaygın ve evrensel bir kurumdur.
- Aile çeşitli karmaşık duygusal bir temele dayanır.
- Aile, bireylerin kişilik yapısını geliştirir, şekillendirir ve sosyalleştirir.
- Ailenin yapısı ve büyüklüğü sınırlıdır.
- Aile, toplumu oluşturan en küçük sosyal birimdir.
- Aile üyelerinin belirli görevleri ve sorumlulukları vardır.
- Aile sosyal kurallar ile çevrilidir.
- Aile sürekli olarak kendi gibi toplumu oluşturan diğer birimlerle etkileşim halindedir (Genez Muluk, 2004).

2.3.2. Ailenin Türleri

Aile, içinde barındığı kişilerin sayısına, rollerine, aile içi ilişkilerin kalitesine göre ayrı ayrı özellikler gösterebilmektedir; bu özelliklere göre de değişik biçimlerde sınıflandırılabilmektedir (Onur, 2011).

Geleneksel Aile: Tek bir hanede birden fazla kuşağın ve/veya evli çiftin beraber yaşadığı, birden fazla çekirdek ailenin aynı ortamda yaşama durumunun söz konusu olduğu aile modelidir. Bu ailelerin yapısı içinde büyükanneler, babalar, ebeveynleri ve torunları yer alacak şekilde dikey yatay dağılım sergileyebileceği gibi evli erkek ve kız kardeşleri kapsayacak şekilde yatay bir dağılımda sergileyebilmektedir (Çalışkan ve Aslander, 2014).

Geniş aile ya da tarım ailesi kavramlarıyla da tanınmakta olan geleneksel ailede gelenek ve göreneklere bağlılık temel kuraldır. Birçok üyeden oluşan, akrabalık bağları ile varlığını devam ettiren, kan bağına bağlı bir aile tipidir. Geniş aile, sanayi öncesi ve

günümüz toplumlarında genellikle geçimini tarımdan elde eden kırsal bölgelerde yaygınlık göstermektedir (Özkalp, 2004). Tarıma dayalı ekonominin ürünü olan geniş ailenin çok çocuklu ve çok bireyli yapısı, tarımsal ekonominin ihtiyacı olan insan gücüne kaynaklık etmektedir.

Geleneksel ailenin ekonomik, koruyuculuk, kültürel, eğitim, inanç, boş zamanları değerlendirme, statü sağlama, çocuk yapma ve manevi doyum gibi temel işlevleri vardır. Birey yaşadığı toplumun kültürünü, mesleki bilgilerini ve temel inançlarını aile içerisinde edinir; ailedeki büyüklerin, küçük çocukların eğitiminde önemli yeri bulunmaktadır. Geleneksel ailelerde deneyimler nesilden nesile aktarılır; aile bu manada bir toplumsallaştırma ortamıdır (Karaca, 2010).

Çekirdek Aile: Anne, baba ve evlenmemiş çocuklardan oluşan ailelere çekirdek aile denir. Birbirlerini özgürce seçen eşler tarafından, ailelerinde bağımsız yeni bir yerde, akrabalarından büyük oranda izole edilmiş olarak kurulan aile türüdür. Geniş ailenin, yerini çekirdek aileye bırakmasına bireyselliğin artması, aileden ayrılarak kendi ayakları üzerinde durmak istemeleri, kendi yaşamlarını kendi belirledikleri çerçeve içerisinde yaşamak istemeleri neden olmaktadır.

Çekirdek ailenin özelliklerinden biri kentli veya kent toplumunun ailesi olmasıdır. Geleneksel aileye göre işlevleri sınırlı olan çekirdek aile, modern sanayi toplumunun özelliğidir ve ekonomi, coğrafi gibi pek çok alanda bireylere esneklik sağlamaktadır. Evrensel bir olgu olan çekirdek ailenin birçok işlevi bulunsa da Murdock'a göre cinsel ilişkileri düzenleme, ekonomik dayanışma, üreme ve toplumsallaşma olmak üzere dört temel işlevi bulunmaktadır (Özkalp, 2004).

Çiftleri bir araya toplayan karşılıklı bireysel tercihleri, ailelerin giderek kendi içerisinde demokratikleşmesini de beraberinde getirmektedir. Kadın-erkek ilişkileri bakımından önemli değişikliklerin meydana gelmesine sebep olan çekirdek aile, kadın erkek eşitliğine önem veren bir yapıya sahiptir. Düşünce özgürlüklerine yer veren, baskıcı olmayan, hoşgörülü bir aile tipidir.

2.3.3. Ailenin İşlevleri

Aile sosyalleşmenin temel araçlarından biri olup, bireylerin sıkı ilişkiler geliştirdiği, duygusal ilişkilerin yoğun olarak yaşandığı bir gruptur. Bu bağlamda ailenin toplumda sahip olduğu temel işlevleri genel olarak; eşler arasındaki psikolojik doyumun sağlanması, çocuğun sosyalleştirilmesi, biyolojik anlamda üreme ve ailenin geçimini sağlamak için ekonomik işlevlerdir (Baran, 2004).

Ailenin işlevleri; nüfus artışının sağlanması, statü sağlamak, çocukların eğitimini planlamak, din eğitimi vermek, boş zaman etkinlikleri gerçekleştirmek, aile bireylerinin birbirlerini korumasına yönelik ortamı hazırlamak ve karşılıklı sevgi ortamı oluşturmak, ekonomik ihtiyaçları karşılamak gibi toplum içerisinde ailenin sahip olduğu bir takım işlevler bulunmaktadır. Bu işlevleri genel başlıklar altında toplamak mümkündür. Bunlar;

Biyolojik İşlev: Ailenin varlığını koruyan, kuşakların sürekliliği ve neslin devamını sağlama açısından sosyal bir kurum olan ailenin biyolojik işlevi demografik açıdan önemlidir. Bu işlev eşlerin cinsel ihtiyaçlarını karşılamada ve kuşakların sürekliliğini sağlamada etkilidir.

Psikolojik İşlev: Aile bireyleri arasında sevgi bağının kurulması ve güven duygusunun oluşması gibi psikolojik gereksinimlerinin doyurulması ailenin temel işlevlerindedir. Aile üyeleri arasında duygusal bağın gelişmesine sağlar. Temel fizyolojik ihtiyaçların karşılandığı gibi ağlama, öfkelenme, sevinme, sevgi ve saygı gibi psikolojik ihtiyaçlarda karşılanır (Kır, 2011).

Toplumsal İşlev: Toplumun temelini aile oluşturmakta, toplumsal yapıdaki en temel işlevleri de aile üstlenmektedir. Birey gerçek kişiliğini toplum içerisinde bir statü ve role sahip olmasına rağmen diğer bireylerle sosyal ilişkiler içerisinde bulunarak oluşturmaktadır. Bireyin sosyalleşmeyi öğrendiği ilk yer olan ve kişilerarası iletişim becerilerini kazanarak ilk eğitim aldığı kurum olan aile, bireyi toplumsallaştırma, toplumsal değerleri, normları ve kültürü öğretme görevine sahip olabilmektedir. Güvenlik, sosyalleştirme, bağıllık ihtiyacını doğurma, sosyal statü sağlama, toplumsal denetim, eş seçme ve yuva kurma, tanıdık çevre edinme,

paylaşma, boş zamanları değerlendirme, siyasal işlevler toplumsallaştırma sürecinde aile bireylerine aktarılmaktadır (Kır, 2011).

Ekonomik İşlev: Ailenin temel işlevlerinden biri finansal ihtiyaçları karşılamadır. Ailelerde bu işlevin yerine getirilmesinde aile bireylerine düşen görevler zaman içerisinde birtakım değişiklikler göstermiştir. Günümüz toplumlarında kadının çalışma hayatına katılmasıyla aileye para getiren olarak görev ve sorumluluklar üstlenmesi aile içi rol ve otorite paylaşımında temel bir farklılaşmayı meydana getirmiş ve böylece ailede karar alma düzeneği ile tüketim eğilimleri de değişmiştir (Topçuoğlu, 2010).

Eğitim İşlevi: Bireyin içine doğduğu toplumsal yapının normlarını, değerlerini, gelenek ve göreneklerini, kurallarını öğrenmesi, çocuğun sorunsuz bir birey olarak yetişmesine neden olması açısından ailenin eğitim işlevinin önemi vurgulanmaktadır (Kavut, 2015). Biyolojik bir varlık olarak dünyaya gelen çocuk ilk defa toplumun en küçük sosyal birimi olan ailede eğitilerek ve sosyalleştirilerek yalnızlıktan kurtulup topluma kazandırılır.

Kültürel İşlev: Toplumun yaşam biçimi, maddi-manevi değerler bütünü, hayat deneyimlerinin birikimi olan kültür, toplumun üyesi olan her bireyin öğrendiği bilgi, beceri, sanat, gelenek görenek ve alışkanların karmaşık bir bütünü oluşturmaktadır. Bireyin sosyalleşmesi, sahip olduğu kültürü kazanmaları, toplumun sahip olduğu kural ve değer yargılarını, kendisinden beklenen davranışları sergilemesi ancak aile içerisinde gerçekleşmektedir. Bu süreçte aile üyelerine dini inançlar kazandırır, dini, ahlaki bilgileri öğretir (Kır, 2011).

Aile işlevlerinde önemli olan aile içi iletişim karşılıklı saygı ve işbirliğidir; ailedeki işlevler, rol ve ilişkiler ailenin duygusal ve psikolojik gücünü meydana getiren, kararlı, uyumlu ve devamlılığı gerekli duyguları meydana getirmektedir. Ailenin işlevleri; kolaylaştırıcı, arabulucu, uyum sağlayıcı ve birbirlerinden farklı yetenek ve potansiyele sahip kişiler için koruyucu bir sistem olarak ele alındığında, ailenin esas görevlerinin üyelerinin kapasitelerini geliştirmek, çocukların sosyalleşmesini sağlamak, aile bireylerinin fonksiyonellerini devam ettirdikleri organizasyonların isteklerini karşılamada onlara yardımcı olmak, ailenin huzuru için

gereken fiziksel ve ruhsal çevreyi oluşturarak üyelerin doyum sağlamlasını elde etmek olarak belirtilmektedir (Acat vd., 2013).

2.3.4. İletişim

Duygu, düşünce veya bilgilerin çeşitli yollarla bir kişi ya da gruptan başka bir kişi ya da gruba iletilmesi olarak tanımlanan iletişim; bilgi üretme, aktarma ve anlamlandırma süreci olarak da tanımlanabilmektedir. İletişimle beraber insan, biyolojik bir varlık olmaktan çıkarak toplumun bir üyesi haline gelmektedir. Çevresiyle sürekli etkileşim halinde bulunan, toplumsal bir varlık olan insan; düşüncelerini, hayallerini ve umutlarını aktarma gereksinimi duymuş ve bu gereksinimlere bağlı olarak iletişim meydana gelmiştir (Çalışkan, 2011).

İletişimin işaret ve sembol olmak üzere iki çeşidi vardır. Her işaretin bir anlamı vardır ve olaylar arasındaki doğal ilişkilerle anlam kazanır. Sembol ise insanlar tarafından üretilmiştir ve kendi aralarında iletişim kurmak için kullanmışlardır. Resimler ve konuşmada kullanılan dil sembollerin ikisidir (Apaydın, 2001)

McAdams (1989) insanların diğerleriyle etkileşim halinde olmasını gerektiren; duygusallık, aktivite, dürtüsellik ve sosyallik olmak üzere dört eğilim olduğunu savunmaktadır (Ekşi ve Ümmet, 2013).

İnsanlar, başkalarıyla bir arada bulunabilmek, onları anlayabilmek ve etkileyebilmek için iletişim kurmak zorundadır. Çift yönlü bir süreç olan iletişimin, kimler arasında, hangi sonuçlarla, nasıl gerçekleşeceği o toplumun sosyo-ekonomik ve kültürel özellikleri tarafından belirlenmektedir. Belirli bir toplumda bireyin kendinden önce var olan kuralları öğrenmesi, değer ve inançları özümsemesi, kendisine verilen rolleri oynaması iletişimle gerçekleşmektedir. İletişim bireylerin etkileme ve etkilenme özelliği neticesinde meydana gelen bir süreç olup, sosyal hayatın varlığının temellerini oluşturmaktadır. İletişimin gerçekleşmesi için insanda mevcut bulunan bir yetinin kullanılması, bir isteğin gerçekleşmesi ve bir ihtiyacın giderilmesi gerektiği belirtilmektedir (Acat, 2012).

İletişimin sağlıklı olması; iletişimin anlamlı ve doyurucu olmasını, bireylerin hayatları boyunca karşılaştıkları problemlerle başa çıkabilmelerini sağlamaktadır. İletişimin sağlıklı olmadığı durumlar ise anlaşılama, bireysel gereksinimlerini karşılayamama ve yalnızlık hissini meydana getirmektedir. Anlaşmak-anlaşılmak ve anlaştıkça mutluluğu yakalamak iletişimin asıl amacıdır (Çalışkan-Aslander, 2014). İletişimin sağlıklı veya sağlıklı olmayan bireylerin problem çözme ve onlarla baş etme biçimlerini etkilemektedir.

İletişim süreci; kaynak, ileti, kanal, alıcı ve geri bildirim olmak üzere çeşitli öğelerden oluşmaktadır. *Kaynağın işlevi*; amaçları doğrultusunda iletiyi göndererek iletişim sürecini başlatan birey veya bireylerdir. *İleti*; bir ya da birçok bireyin paylaşmak istediği duygu düşünce ve izlenimleri kapsayan, kaynaktan alıcıya gönderilen sözel, görsel veya her ikisinin de bulunduğu bir bütündür. *Kanal*; iletinin kaynağın amaçlarına uygun alıcıya iletilmesini sağlayan araçtır. *Alıcı*; kaynağın ilettiklerini paylaşan kişi veya kişilerdir. Geri bildirim ise; alıcının aldığı iletiyi yorumlayarak sözlü veya sözsüz bir biçimde tepkide bulunma durumudur. Kaynaktan alıcıya, alıcıdan kaynağa doğru gerçekleşen bir hareket ve ileti akışı iletişimi ortaya çıkarmaktadır (Aytaç ve Keki, 2014; Çetinkaya, 2011).

Yaygın olarak kullanılan gruplandırmalardan birisinde iletişim; kişi-içi iletişim, kişilerarası iletişim, örgüt içi iletişim ve kitle iletişimi olmak üzere dört gruba ayrılır:

Kişi içi iletişim: Bireyin çevresiyle kuracağı iletişim önce kendi içinde başlar; kendi içlerinde mesaj üretilir, yorumlayarak kişi-içi iletişimde bulunurlar. Düşünmek, duygulanmak, bireysel ihtiyaçların farkına varmak, kendine sorular sorarak cevaplar üretmek gibi faaliyetler kişi içi iletişimi oluşturmaktadır. Bireyin kendi içinde iletişim halinde olması davranış, düşünce ve reaksiyonlarını daha iyi anlamalarını sağlar. Kendini tanımayan, durumlar karşısında nasıl tepki vereceğini bilemeyen insan; iletişim kurmakta zorlanır, sürekli bir mutsuzluk hali içerisinde olur. Böyle duygusal değişimler içinde olan bireyler kişilerarası iletişimde başarılı olamamaktadır (Bıçakçı, 2000; Karadağ, 2015).

Kişilerarası iletişim: Kaynağını ve hedefini insanların meydana getirdiği iletişim biçimini olarak tanımlanmaktadır. Bilgi/symbol üreterek, birbirlerine bunları aktararak ve yorumda bulunarak karşılıklı iletişim halinde bulunan kişiler ilişkilerini sürdürürler. Bir

iletişimin kişilerarası iletişim sayılabilmesi için; katılımcılar belirli bir yakınlık içinde yüz yüze olmalı, karşılıklı mesaj alışverişi olmalı ve mesajlar sözlü-sözsüz nitelikte olmalıdır. Sözlü ve sözsüz olarak ikiye ayrılan kişilerarası iletişimde; sözlü iletişimi dil ve dil ötesi unsurlar oluştururken, sözsüz iletişimi yüz-beden kullanımı, bedensel temas, mekân kullanımı ve araç gibi unsurlar oluşturmaktadır (Dökmen, 2006). Kişilerarası iletişim sürecinin olması için konuşmalar veya yazışmalar olmalı ve bu süreçte bireyler arası mesaj aktarımı gerçekleştirilmektedir. Sözlü ve Sözsüz olan bu mesajlar kültürden kültüre, sosyal ortamdan diğer bir sosyal ortama değişiklik gösterebilmektedir.

Sözlü iletişim; insanların karşılıklı iletişimde bulunurken çıkardıkları seslerle, duygu, düşünce ve bilgilerini dil aracılığıyla birbirlerine aktarımıyla gerçekleşen iletişim şeklidir. Sözlü iletişimin konuşma ve dinleme olmak üzere iki temel kavramı bulunmaktadır. Konuşma; bireyin toplumla ilişki kurmasında ve kendilerini topluma ifade edebilmelerinde kullanılan en etkili araçtır. Dinlemek ise kulağa gelen seslerin anlamlandırılması neticesinde meydana gelen bir süreçtir. Doğru ve etkili bir iletişimde konuşmak kadar dinlemekte önemlidir ve bu iki kavram bir bütün olarak ele alınmalıdır (Göçmenler, 2011). Sözsüz iletişim; yüz ifadesi, beden duruşu, konuşma tarzı, el-kol hareketleri, ses tonu kaynak ile aracı arasında gerçekleştirilen iletişim yöntemidir. Sosyal iletişim ve etkileşim halinde olan bireyler birbirlerini nasıl algıladıklarını sözsüz mesaj aracılığıyla ifade etmektedirler. Sözsüz ve sözlü mesajlar aynı iletişim etkileşiminde kullanıldığında sözsüz mesajın her zaman daha ağırlıklı olduğunu ve sözlü mesajın nasıl yorumlanacağını belirlemektedir (Cüceloğlu, 2010).

Örgüt iletişimi: Bir örgütte görevde bulunan bireylerin önceden kendilerine tanımlanmış rollere bürünerek, hiyerarşik bir düzen içerisinde rollerinin gereğini yerine getirmeye çalıştıkları iletişim türüdür.

Kitle iletişim: Bilgi ve sembollerin üretilmesi, geniş insan topluluklarına iletilmesi ve bu bireyler tarafından yorumlanması süreci kitle iletişim türünü tanımlamaktadır (Dökmen, 2006).

2.3.5. İletişim Becerileri

İletişimin başarılı bir biçimde gerçekleşebilmesi için; bireylerin karşısındaki kişi ya da kişilere saygı duymaları, onların varlığını kabul etmeleri, onlara önemli olduklarını hissettirmeleri, abartıdan uzak doğal davranmaları ve onları olduğu gibi kabullenmeleri gerekmektedir.

Sosyal becerilerden biri olarak ele alınan iletişim becerileri; sözel ve sözel olmayan mesajlara duyarlılık, etkili olarak dinleme ve tepki verme şeklinde açıklanabilir. Dinlenme, empati, geri bildirim, ben dilinin kullanımı gibi iletişim becerilerinde kullanılan yöntemlerinin doğru kullanılması çatışmaların meydana gelmesini engellemekte ve mevcut çatışmaların etkili bir şekilde idare edilmesine neden olmaktadır.

Dinleme: Etkili iletişimin kurulmasında ve devam etmesinde ön şart olan dinleme; karşıdaki bireyin iletmek istediği mesajı onun iletmek istediği şekilde duymayı sağlamaktadır. Dinleme pasif ve aktif dinleme olmak üzere iki şekilde ele alınabilir. Anlaşmak için dinlemek gereklidir, dinlemek; önem vermektir, kişilerle bağlantı kurmaktır. Pasif Dinleme; dikkatli ancak sessiz ve az tepki gösterme gereksinimi duyulan dinlenme türü iken, aktif dinlenme (empatik dinlenme) karşıdaki kişinin ne anlattığıyla gerçekten ilgili olduğunu belirten iletişim unsurudur (Eroğlu ve Yüksel, 2013).

Empati: Bireyin kendisini karşısındaki kişinin yerine koyarak onun duygu ve düşüncelerini anlaması, hissetmesi ve anladığını da ona aktarmasıdır. Empati üç aşamadan oluşmaktadır. *Birinci aşama;* olayları karşıdaki bireyin algıladığı gibi algılamaya çalışmak, *ikinci aşama;* karşıdaki kişilerin duygu ve düşüncelerini doğru olarak anlamaları, *üçüncü aşama ise;* karşıdaki bireye anlaşıldığını sözlerle, ses tonuyla ve beden diliyle ifade etmek gerekmektedir (Eroğlu ve Yüksel, 2013).

Ben Dili Kullanma: Ben dili kişinin karşılaştığı durum veya davranış karşısında bireysel tepkisini duygu ve düşüncelerle ifade etmesini sağlamaktadır (Yenilmez, 2012). Ben dili ile gönderilen mesajlar kişilerin duygu, düşünce ve deneyimlerini aktarırken; sen dilinde kaynak kendisi hakkında bir şey söylemez duygu ve düşüncelerini aktarmaz. Ben dilinin etkili kullanımında üç temel unsur vardır. Bunlardan ilki, kaynak tarafından beğenilmeyen, kabul edilmeyen davranışın açık ve yalın bir biçimde yargılanmadan tanımlanması ve karşısındakine aktarılmasıdır. İkincisi; bu davranışın kaynak üzerindeki

somut, doğru ve değişmez etkisinin söylenmesi, üçüncü unsur ise kabul edilmeyen davranışların konuşan kişide meydana getirdiği duyguların anlatılmasıdır (Güven, 2013).

2.3.6. İletişimi Engelleyen Faktörler

İletişim sürecinde etkili ve sağlıklı bir iletişimin kurulmasını ya da sürmesini engelleyen; psikolojik-sosyal ve fiziksel-teknik engeller gibi birçok faktör bulunmaktadır.

Fiziksel ve Teknik Engelleri; iletişim kanalları ve kanalları etkileyen çevresel etmenlerden kaynaklanmaktadır. Bunlar; mesaj ile ilgili, kanal ve araçlarla ilgili, gürültü ve dil ile engeller olmak üzere sınıflandırılmaktadır. Mesajın iletişim engeli olmasında; oluşturulan mesajın belirsizlikler içermesi en büyük etkendir. İletişimde kullanılan kanal ve araçların doğru seçilmesi mesajların tam ve düzgün iletimini sağlarken; kötü seçimi, yetersiz olması, kötü kullanımı ise iletişim engellerini meydana getirmektedir. Gürültü ile ilgili engeller; mesajın bozulmasında veya içeriğinin biçimsizleşmesine sebep olan çevresel etkenler iletişimin bozulmasında etkili olabilmektedir. Dil ile ilgili engeller ise; karmaşık bir biçimde kullanıldığında iletişim engeline dönüşebilmekte iken; basit, yalın, açıklayıcı bir dil kullanıldığında iletişim bir o kadar sağlıklı ve kaliteli olabilmektedir (Elgünler ve Fener, 2011).

Psikolojik ve Sosyal Engeller; Bireylerin kendi kişisel özelliklerinden kaynaklanan bu engeller; kişilerin sahip oldukları duygu, düşünce ve inançları, tutum ve davranışları, algılama ve dinleme becerileri, içinde buldukları sosyo-kültürel ortamın farklılıklarıdır. Bu gibi farklılıklar kişilerarası iletişimde engellere neden olmaktadır (Elgünler ve Fener, 2011). Birbirlerinden farklı düşünce ve algılara sahip olan kişilerin, karşısındaki kişileri olduğu gibi kabul etmeleri ve her bireyin düşünce ve değerlerine saygı göstermeleri, bireylerin bir arada bulunabilmeleri ve sağlıklı iletişim kurabilmeleri açısından gereklidir (Karadağ, 2015). Sosyo kültürel yapı bakımından farklılık gösteren bireylerin iletişimde mesajların oluşumunda ve çözümlenip yorumlanmasında hatalar olabilmektedir (Elgünler ve Fener, 2011). Sosyo-kültürel yapı bireylerin davranışlarına, kişilik özelliklerine, alışkanlıklarına ve iletişim becerilerine etkide bulunan önemli bir faktördür (Karaçor ve Şahin,2004).

2.3.7. Aile İçi İletişim

Aile içi iletişim; eşlerin birbirleriyle, anne-baba olarak çocuklarıyla ve kardeşlerin birbirleri ile olan iletişim etkinliklerinin yanında aile bireyleri arasındaki rol dağılımı, iş bölümü, ebeveyn ve çocukların durumunu içermektedir. Aile içinde var olan kişilerin tümü iletişimin kendisini meydana getirmekte ve aile içi iletişim adını almaktadır (Görgün-Baran, 2004).

Temel davranış biçimlerinin edinildiği, üyelerin birbirleriyle iletişim kurmayı öğrendiği yer olan aile, sosyal ilişkilerin en somut yaşandığı kurumlardan biridir (Bayraktutan, 2005; Hotlar, 2016). İnsan sosyal yapısı gereği önce aile içerisindeki bireylerle daha sonra çevresindeki diğer bireylerle iletişim kurma gereksinimi içindedir.

Aile içi iletişim, iletişim çeşitlerinden kişilerarası iletişimin beraberinde kişi içi iletişimi de içeren bir aşamadır. Cüceloğlu'na göre iletişimin ilk basamağı olan kişi-içi iletişim, kişinin beden, düşünce ve duygularıyla ilişki kurması, kendinde meydana gelen duygusal ve düşünsel süreçlere ilişkin bir anlayışa erişilmesi anlamındadır. Bireyin kendisi ile olan iletişimini etkili oluşturması, diğerleriyle etkili bir iletişime geçmenin temel basamağını oluşturmaktadır (Öztürk, 2006). Etkili bir iletişimin sağlanabilmesi için yalnızca kendini ifade etmenin yeterli olmadığını bununla beraber iletişime geçilen kişiyi dinleyebilmenin önemli olduğu belirtilmektedir (Çalışkan ve Aslander, 2014).

Ailede etkili bir iletişimin kurulması aile bireylerinin duygu ve düşüncelerini birbirleri ile paylaşabilmeleri, birbirlerini anlayabilmeleri, olumlu davranış göstermeleri, problemlerini çözebilmelerini mümkün hale getirmekte, aile ortamında yardımlaşma, dayanışma ve işbirliği elde edilerek çocukların gelişimine uygun zemin hazırlanmaktadır. Etkili iletişimin oluşturulması çocukları bağımsız, özgüvenli, öz saygı ve kendini gerçekleştirme düzeyleri yüksek olan bir birey haline getirebilmektedir. Ailede etkili bir iletişiminin kurulamaması, ebeveynlerin çocuklarıyla nasıl iletişim kuracaklarını bilememelerinden kaynaklanmaktadır. Etkili iletişimin oluşturulamaması çocukları özgür düşünemeyen, duygu ve düşüncelerini rahatça ifade edemeyen bağımlı bir birey haline getirebilmektedir (Yenilmez, 2012).

Toplumda iletişimin yoğun yaşandığı, sosyal bir organizasyon olan aile, en yoğun ve en uzun süregelen iç içe ilişkilerin yaşandığı kurumdur. Aile içi ilişkiler; aile otorite örüntüsü ve karar verme yetkisinin kimde olduğu, ailede görev ve sorumlulukların paylaşımının nasıl tanımlandığı, ailede kadının statüsü, eşler arasındaki ilişkilerin niteliği gibi yatay eksenli ilişkileri içermektedir. Ayrıca aile içindeki çocuğun sosyo-ekonomik değeri ve ebeveynin ya da aile büyüklerinin kız ve erkek çocuklarıyla olan ilişkileri gibi dikey eksenli ilişkileri de kapsayan bir kavramdır (Taylan, 2009).

Aile üyeleri aile içi ilişkiler boyutunda barınma, beslenme, eğitim, duygusal ve psikolojik gelişim, kültürel değerleri kazanma gibi belirli temel ihtiyaçları kapsayan rolleri ortaya koymakla yükümlüdürler. Aile ortamı ve aile üyeleri arasındaki sağlıklı ilişkiler kişinin kimlik kazanmasını, kendine güvenmesini, kendisine ve başkalarına sevgi ve saygı duymasını, sosyal beceri geliştirmesini ve topluma uyum sürecini mümkün hale getirmektedir (Karaca, 2010).

Başarılı bir şekilde birbirleriyle açık, tamamlayıcı ve elverişli sağlıklı bir iletişim ağı kurabilen, herkesin rahatça kendini ifade edebildiği ailelerde; sevgi ve samimiyet, karşılıklı anlayış, işbirliği, ortak düşünceler, geleceğe güvenle bakma gibi durumlarla karşılaşmaktadır. Aile içerisindeki bireylerin kendini ifade edemediği durumlarda düşüncelerini söylememeleri, bunun yerine başka bir şey koymaları ya da asıl söylemek istediklerini tutarsız bir biçimde ifade etmeleri aile içi iletişim bozukluklarının göstergesidir (Şahin ve Aral, 2012).

Tolan ve arkadaşları (1997) aile içi ilişkilerin sürdürülmesinde etkili olan; sosyal ilişkilerde bulunmak, iyi bir dinleyici olmak ve problemlerin çözümüne olumlu yardımda bulunmak gibi var olan bazı karakteristik özelliklerin aile bireylerinin mutluluğuna ve geleceğe güvenle bakmalarına imkân sağladığını belirtmişlerdir. Winkel ve Clayton (2010) aile içi ilişkilerin varlığını etkili bir biçimde devam ettirebilmesi ve problemlerin istenilen neticelere ulaştırılabilmesi için aile üyelerinin her birinin üzerine düşen görevlerin bilincinde olmasının önemini vurgulamıştır; ayrıca sorumluluk bilincinde olan aile içindeki bireyin aile yaşantısının kalitesine katkıda bulunacağını da ifade etmişlerdir (Demircioğlu, Günindi, Şahin, 2011).

Aile içi ilişkilerin yapısı, ailenin fonksiyonlarını sağlıklı bir şekilde yerine getirip getirememesi konusunda önemli bir belirleyici olarak kabul edilmektedir. Aile bireylerinin birbirleriyle içtenlikle ilgilenmesi, birbirlerinin davranışlarıyla orantılı duygusal tepkiler verebilmesi, ortaya çıkan problemleri aile içinde çözümlenebilmesi ve tüm bunları kapsayacak biçimde karşılıklı yapıcı bir iletişime sahip olması gerekmektedir (Bulut, 1993).

Aile içinde kişilerin birbirlerini anlayabilmeleri için hoşgörülü bir ortam içinde bulunmaları ve kullanılan ses tonunun önemli olduğu, ses tonunun bireyin kişiliğini ve o an hissettiği duyguları birebir yansıtabildiği bundan dolayı iletişim sürecini olumlu ya da olumsuz etkileyebildiği belirtilmektedir.

Ailenin iletişim fonksiyonlarının yerine getirme durumlarına göre işlevlerini beklenen düzeyde yerine getiren aile “sağlıklı”, aile içi etkileşimin bozuk olması nedeniyle işlevlerini yerine getiremeyen aile de “sağlıksız” aile olarak nitelendirilmektedir. Ailenin sağlıklı ya da sağlıksız olması aile üyelerinin genetik yapısı, kişilik özellikleri, sosyo-ekonomik özellikleri, aile içi ilişkilerin kalitesi ve dinamik yapısı gibi türlü etkenlere bağlıdır.

İşlevlerini yerine getirebilen sağlıklı aileler; problemleri bir araya gelerek çözebilen, özgürlüklerini engellemeyecek şekilde birbirlerine duygusal bağlılıkları olan, her bireyin kendisinden beklenen görevi etkili bir biçimde yerine getirebildiği, aşırıya kaçmadan birbirlerinin davranışlarını kontrol edebilen, aralarında doğrudan, açık ve kolay iletişim bulunan aileler olarak tanımlanabilmektedir. İşlevlerini sağlıklı bir bütünlük ve beraberlik içinde yerine getiremeyen sağlıksız aileler ise; bireyler arasında sevgi ve bağlılığın olmadığı, üyeler arasındaki duygusal bağın zayıf olduğu, aileyi ilgilendiren konularda bir araya gelip çözüm aramayan, üyelerin birbirleriyle anlaşamadığı, birbirlerine olumsuz duygular beslediği aileler olarak tanımlanabilmektedir.

Sağlıklı ailede kurallar net ve belirgin, çatışmanın varlığı bilinir ve üzerinde konuşulur, çözümü için kullanılacak kurallar olabildiğince açık bir biçimde anlatılmakta ve aile üyeleri tarafından bilinmektedir. Sağlıksız ailede ise bu kurallar gizlidir, çatışmadan söz edilmez, kullanılan kurallar belirgin bir şekilde ifade edilmemekte ve aile

üyeleri tarafından bilinmemektedir. Sağlıklı aile düzeninde aile üyeleri o aileye ait olmaktan mutlu ve ailenin ihtiyaçları olağan şekilde karşılanırken; sağlıksız aile düzeninde ihtiyaçlar karşılanmaz, aile üyeleri mutsuz ve tatminsiz olmalarına rağmen bu durumu sürdürmek için çaba sergilemektedir (Metel, 2005).

Aileyi diğer tüm kurumlardan ayıran en belirgin özelliğın her şeyden önce sevginin egemen olduğu ve aile üyelerinin birbirine duyduğu saygı ve bağılılığın son derece önemli olduğu, aile içi iletişimde ortak bir anlaşma noktası bulunarak, karşılıklı mesaj alışverişı ve kişilerarası iletişim becerileri ile iletişim kurulmasının önemi vurgulanmaktadır (Kavut, 2015).

Eşler Arası İletişim: Aile içi konuları nasıl incelediklerine dikkat eden, aile içinde uyuma veya çatışmalara neden olan iletişim davranışlarını ifade eden eşler arası iletişim, ailedeki sağlıklı iletişimin anne ve babanın iletişimiyle doğrudan ilişkili olduğunu belirtmektedir. Yaşadığı ortam, anne-babaları, kültürel ve kişilik özellikleri birbirlerinden farklı olan iki ayrı bireyin evlendikten sonra karı-koca birlikteliğiyle yeni bir dünyaya adım atmak ve bu dünyada birlikte var olmak şeklinde sen ve ben yerine biz oldukları yeni bir yaşam biçimi oluşmaktadır.

Eşler arası sağlıklı ilişkilerde bireyler bilinçli ve sorumluluklarının farkındadır, görevlerini, yeterliliklerini, sınırlarını ve kendi değeriyle beraber diğerinin de değeriğini bilmektedir. Çiftler arasında iletişimin etkili olabilmesi, iletişime açık ve dürüst olma, karşılıklı sevgi, saygı, hoşgörü beraberinde dayanışma, destekleyici olma boyutlarıyla açıklanabilmektedir. İletişim eksikliği aile içi yaşanabilecek sorunların temel nedenidir. Eşler ilişkilerinde birbirlerine olumlu duygu ve düşünceleri ifade edebildiği gibi olumsuz durumları da ifade edebilmelidir. Aile içi ilişkilerde tartışmaların yaşanması da doğal bir durumdur. Çiftlerin ilişkilerinde yaşanan problemlerin çözüme ulaşılabilmesi için eşlerin olumlu veya olumsuz yaşanan durumu tüm yönleriyle konuşabilmeleri gerekmektedir.

Eşler evliliğın devamlılığı için aile gereksinimleri ile bireysel gereksinimler arasında bir denge kurarlar ve bu denge gelecek dönem için çocuklara örnek teşkil etmesi açısından önemlidir (Karaca, 2010; Çetin, 2013). Eşlerin birbirleriyle olan ilişkilerinin

çocuklar üzerinde kalıcı bir etkisi bulunmaktadır bu sebeple anne-babanın sözlerden çok davranışlarıyla rol model olması gerekmektedir (Eşsizoğlu, 2012).

Anne-Baba Ve Çocuk İletişimi: Çocuğun doğumu itibaren başlayan fiziki beraberlik ve buna bağlı ortaya çıkan duygusal doyumla sağlanan anne-baba ve çocuk iletişimi ilk yıllarında çocuğun fiziksel olarak büyümesi, zihinsel gelişimi, doğru ve yanlışları öğrenmesi açısından önemlidir. Çocuklar ilk eğitimlerini ailede alır, sosyalleşmeleri ilk aile ortamında gerçekleşir ve kişiliklerinin oluşumunu sağlayan temel değerleri de aile kültürü ile elde ederler. Bundan dolayı ebeveynlerin kişilik özellikleri çocukların karakterlerinin şekillenmesinde ve kendi kişiliklerinin ortaya çıkmasında etkili olmaktadır (Karadağ, 2015).

Ebeveynlerin çocuğa karşı görevleri; çocuğun ihtiyaçlarını karşılamak, yaşamını güvenli hale getirmek, hayatı öğretmek ve karşısına çıkan problemlerle başa çıkabilmesi için ona yol göstermektir (Eşsizoğlu, 2012). Bireylerin kendilerine güvenen, saygılı, sorunlara karşı hassas, çocukların duygu ve düşüncelerini paylaşabilen, kabul edici bir davranış sergileyen ebeveyn olmaları anne-babaların çocuklarıyla sağlıklı iletişim içerisinde bulunabilmeleri için gereklidir. Çocuklarıyla sağlıklı iletişim kuramayan ebeveynler ise inatçı tutum içinde bulunan, kendi fikirleri dışındakileri kabul etmeyen, çocukların düşüncelerinde mantık aramayan anne-babalardır (Sarıhan, 2007).

Aile içinde anne-babalar çocuklarına sevgi, saygı güven verici ve demokratik bir tutum içinde bulunmalıdır. Ebeveynler çocuklarını ilgi ve yetenekleri doğrultusunda yetiştirmek ister, onlara rehberlik yaparak kendi kararlarını almalarını sağlar, aile ile ilgili kararlarda söz hakkı tanır, sorunlar ortak çözülür. Böyle bir anne-baba ve çocuk iletişim ortamında emir verme, yargılama, etiketleme gibi iletişim engelleri kullanılmaz (Çakmak ve Koçyiğit, 2017).

Campbell (1991), aile içinde çocukla sağlıklı iletişim kurmanın, hayata hazırlamanın, sağlıklı bir kişilik gelişimine katkıda bulunmanın sağlanmasında gözle iletişim, bedensel iletişim, odaklaştırılmış dikkat ve disiplin olmak üzere dört temel iletişim kaynağı olduğunu belirtmektedir. Gözle iletişim; çocuğun ebeveyni ile göz iletişimi kurarak duygusal doyuma ulaşmasıdır. Bedensel iletişim; anne-babaların çocuklarına elle, vücutla temasıdır. Bedensel iletişimle bahsedilen sadece fiziksel

hareketler değil bu hareketlerin altında yatan duyuşsal destek önemlidir. Odaklaştırılmış dikkat; ebeveynlerin tüm dikkatlerini eksiksiz sevildiğini hissettirecek biçimde çocuklarıyla ilgilenmesidir. Disiplin ise ebeveynlerin çocuğı her türlü iletişim yoluyla eğitmesidir (Apaydın, 2001).

2.3.8. Aile İçi İletişim Engelleri

Aile içi iletişimin sağlıklı olabilmesi için; iletişim engellerinin farkına varıp bu engelleri mümkün olduğunca düşük seviyede tutabilmek ve her fırsatta olumlu iletişim becerilerini kullanmaya çalışmak gerekmektedir.

Acat ve arkadaşlarına göre ailede normal iletişim ve etkileşimi engelleyen durumlar şu şekilde belirtilmiştir;

- Aileyi ve bireyleri ilgilendiren konuları yüzeysel konuşmalar ile geçiştirme, konular hakkında derinlemesine konuşmadan kaçma,
- Konuşmaya ve açıklama yapılmasına ihtiyaç duymadan, karşı tarafın hareket ve düşüncelerini yorumlama ve tahminde bulunma,
- Sorulan sorulara cevap vermeme veya kısa cevaplarla geçiştirme,
- Kişiler üstünde söz ile baskı kurmaya çalışma,
- Abartılı bir biçimde onaylama ve reddetme,
- Sık sık öneride bulunma ya da kişisel fikirleri zorla kabul ettirme,
- Olumsuz değerlendirmelerde bulunma, suçlama, eleştirme,
- Samimiyetten uzaklaşma, yalan söyleme,
- Düşüncelere önem vermeme, küçük düşürmeye çalışma, alay etme
- Olayların olumsuz yönlerini ortaya çıkarmaya çalışma,
- Devamlı karşı taraftan özveride bulunmasını bekleme,
- Karşısındakine kendini ifade etme olanağı sunmama (Acat vd., 2013).

Gordon'a (1996) göre ise ebeveynlerin çocuklarıyla kurulan ilişkilerinde bazı engeller bulunmaktadır. Bunlar; emir vermek, yönlendirmek, uyararak, gözdağı vermek, ahlak dersi vermek, öğüt vermek ve çözüm önerileri getirmek, öğretme, nutuk çekme, mantıklı düşünceler önerme, yargılamak, eleştirmek, aynı düşüncede

olmamak, övmek, aynı düşüncede olmak. Olumlu değerlendirmeler yapmak, ad takmak, alay etmek, yorumlamak, analiz etmek, tanı koymak, güven vermek, desteklemek, soru sormak, sınamak, sorgulamak, sözünden dönmek, oyalamak, şakacı davranmak, konuyu saptırmaktır (aktaran, Öztürk, 2006).

Demiray'a (2007) göre ise; sahiplenme, egemen olma girişimi, saldırganlık-pasiflik, eleştiriye karşı aşırı duyarlılık, kıskançlık, özgüven eksikliği, güven yenileme, alkol-uyuşturucu bağımlılığı, sosyal ortamda bulunma eksikliği. Utangaçlık, küsme-surat asma, sık sinirlenme, şiddet-intihar tehditleri, duygusal-fiziksel uzaklaşma ve yalan gibi aile içi iletişimin engellenmesine neden olan birçok faktör bulunmaktadır.

İletişim engellerinin kullanımında dikkat edilmesi gereken önemli nokta aile içi bir problem yaşanırken kullanılmaması gerektiğidir. İletişim engelleri kullanılmadığı durumlarda “empati kurmak, etkin dinlemek ve ben dili” kullanılacak en yararlı yöntemlerdir (Aykaç ve Keski, 2014).

2.4. Yalnızlık Kavramı

2.4.1. Yalnızlık

Yalnızlık edebiyatta ve felsefede uzun süredir ele alınan bir konu iken psikolojide 1900'lü yıllarda gündeme gelmiştir, düzenli çalışmaların ise 20. yy'ın ikinci yarısından itibaren meydana geldiği görülmektedir (Duy, 2003). Yalnızlık, bireyin kişilerarası ilişkilerinde kendini yabancı, diğerleri tarafından dışlanmış hissetmesi ve duygusal yakınlık kurabileceği kişilerin olmaması durumunda ortaya çıkan olumsuz psikolojik yaşantı olarak açıklanmaktadır (Ünlü, 2015). Tanımlanması güç, karmaşık ve sıkıntı verici bir durum olan yalnızlık; bireyin yaşantısını olumsuz olarak etkileyen ve hayatında en az bir kere deneyimlediği öznel, hoş olmayan bir olaydır (Gün, 2006; Çakır ve Çakır, 2011; Tezer ve Akar, 2013). Bu durum çocukluk, ergenlik, yetişkinlik ve yaşlılık olmak üzere insan hayatının her döneminde ortaya çıkabilen bir problem olarak ele alınmaktadır.

Fromm'a (1941) göre insan çevresiyle ilişki kurma gereksinimi içindedir. Bireysel ve dış çevresel faktörlerin karşılıklı etkileşimleri ile kişilerarası ilişkilerin ve sosyal etkileşimin zayıf olması sonucu ortaya çıkan bir ruh hali olan yalnızlık; bireyin çevresi

ile ilişkisini en aza indirerek, kendi seçimi doğrultusunda yaşadığı duygu hali olarak da tanımlanmaktadır (Altınok ve Yılmaz, 2009; Armağan, 2014).

Yalnızlık, başkaları ile yakın ilişki içerisinde olma isteğinin bilişsel, duygusal ve davranışsal sentezleri ile hissedilen bir duygu halidir; bütün bu duygularda bireyin fizyolojik, psikolojik ve sosyo kültürel yapısından etkilenmektedir (Gün, 2006; Ünlü, 2015). Bireylerin ilişkilerinde yetersiz ve doyurucu olmayan sosyal yaşantılar içerisinde olmaları yaşamlarını belirli ölçütlerde etkileyebilmekte, toplumdan soyutlamalarına ve yalnız hissetmelerine neden olabilmektedir. Yalnızlık toplumun genelinde fiziksel olarak tek başına olma durumu olarak görülse de, kişi diğerleriyle bir arada olduğu zamanda yalnızlığı yaşayabilmektedir; dolayısıyla yalnızlığın zeminini yaşanan sosyal ilişkilerin yetersizliği ve bu ilişkilerden alınan doyum seviyesinin düşük oluşu oluşturmaktadır (Buluş, 1997).

Literatürde yalnızlık ile ilgili birçok tanım yapılmıştır: Sullivan (1953) yalnızlığı diğerleriyle yakınlık kurma gereksiniminin yeterince giderilememesi neticesinde ortaya çıkan rahatsız edici olumsuz bir yaşantı olarak kavramlaştırmıştır. Peplau ve Perlman sosyal ilişkilerdeki niceliksel ya da niteliksel yönüne vurgulayarak yalnızlığı, bireyin mevcut ilişkisi ile istenilen sosyal ilişki arasındaki uyumsuzluk neticesinde oluşan, istenmeyen olumsuz bir durum olarak ifade etmektedir (Erözkan, 2009). Rook (1984) yalnızlığı, bireyin duygularının, başkaları tarafından anlaşılmadığında ve reddedildiğinde, sosyal etkinliklerde ve duygusal yakınlıkta eşlik eden birinin olmadığı durumlarda meydana gelen olumsuz duygusal rahatsızlık durumu olarak tanımlar (Rook, 1984; İmamoğlu, 2008).

Young'a (1982) göre yalnızlık, tatmin edici kişilerarası ilişkilerin yokluğu ya da algılanan yoksunluğun beraberinde bu duruma psikolojik zorlama belirtilerinin eşlik etmesi durumudur. Maslow (1970) ise yalnızlığı, kişinin psikolojik sağlığını tehdit eden bir sorun olarak nitelendirmekte ancak psikolojik sağlığı normal olan bireylerde ara sıra yalnız kalmaya ihtiyaç hissedebilmektedir şeklinde açıklamaktadır (Karahan ve ark., 2004). Williams'a göre kişisel ve bireye özgü bir deneyim olan yalnızlık, bireylerin ilişkilerinde yakınlığa gereksinim duymaları ve istedikleri sosyal ilişkileri kuramamalarının farkındalığıdır (Williams, 1983; Kutlu, 2005).

Jones ve Hebb (2003) yalnızlığın sosyal ilişkilerdeki eksiklikle ilgili; istenmeyen bir yaşantı olduğundan, kişinin beklenti ve algılamasına bağlı öznel bir süreç olduğu ve

bireyin yalnızlıkla baş etme stratejileri geliştirdiği gibi belli başlı noktalardan söz etmektedir (Şentürk, 2010).

Yalnızlık ile ilgili yapılan tanımlamaların birçoğunda farklı yönlere vurgu yapılmış olsa da tanımların bazı ortak noktaları da bulunmaktadır. Bunlardan ilki yalnızlığın bireyin algıladığı öznel bir duygu olduğudur. Her bireyin yalnızlık yaşantısı ve aldığı doyum süreci farklılık gösterebilmektedir. Bazı durumlarda kişi fiziksel açıdan yalnız olmasına rağmen kendini yalnız hissetmeyebilir kimi zamanda kalabalık bir çevre içerisindeyken bile yalnızlık yaşayabilmektedir. Bir diğer nokta ise yalnızlığın, istenmeyen rahatsız edici bir durum olduğu ve bireyin sosyal ilişkilerindeki yetersizlik durumundan kaynaklandığıdır (Körler, 2011; Karaduman, 2013).

2.4.2. Yalnızlığın Nedenleri

Perlman ve Peplau (1982) yalnızlık duygusunun ortaya çıkmasının birbirini etkileyen üç temel öğeden kaynaklandığını öne sürmektedir. Bir grup ya da topluluktan dışlanma gibi hoş olmayan üzücü bir deneyim, bireyin sevilmediğini hissetmesi gibi olumsuz bilişsel deneyim ve bireyin ilişki kurup sürdürmesinde güçlük çekmesi gibi bireyin sosyal ilişkilerindeki yetersizlik durumudur (Koçak, 2003). Michela ve diğerleri (1982), yalnızlığın sebeplerini bireyin başkalarıyla ilişki kurmaya odaklı olduğunu belirterek, kişinin ilişki kurmasını sağlayan sosyal beceri yetersizliğine ve kendini görüş şekline bağlamıştır (Körler, 2011)

Rokach (1989) yalnızlığın nedenlerini ilişki kurmada yetersizlik, travmatik olaylar gelişimsel bozukluk ve kişisel yetersizlik olmak üzere üç temel kavramda açıklamaktadır. Akt: Özben, 2013). Freedman, Sears ve Peplau (1985)' ya göre yalnızlığın nedenleri yeni bir işe ya da okula başlama gibi yeni bir ortamda bulunma, arkadaş ya da sevilen birinin kaybı, boşanma ya da ayrılık nedeniyle ilişkinin sonlanması yalnızlığın sebeplerini oluşturan durumlardır (Erözkan, 2004).

Yalnızlık, hem kişisel gelişime hem de bireyin çevresiyle olan sosyal etkileşimine bağlı olarak meydana gelebilir; çekingenlik, kaygı, benlik saygısı ve demografik değişkenlerle ilişkili olabilmektedir (Erözkan, 2009). Yalnız bireyler daha içe dönük, kaygılı, reddedilmeye karşı duyarlı ve depresyona yatkın bireylerdir. Rotenberg (1997)

yalnız bireylerin başkalarına güvenmekte güçlük çektiklerini ve kendilerine açıldıklarında rahatsız olduklarını ifade etmektedir (Rotenberg, 1997; Burger, 2006). Yalnızlığa katkısı bulunan iki özellikten ilki; yalnız bireylerin sosyal etkileşimlere olumsuz beklentilerle yaklaştıkları yani insanlar toplumsal bir ortama girdiklerinde burada yaşayacakları tecrübelerin diğerleri gibi kötü gideceğini düşünürler. İkinci olarak ise yalnız bireylerin sosyal becerilerinin olmaması; bu yetersizlik durumu diğerleriyle yeni ve uzun süreli arkadaşlık kurmalarını zorlaştırabilmektedir (Burger, 2006).

Perry (1990)'nin araştırmasında Peplau yalnızlığın gelişiminde hazırlayıcı, ortaya çıkarıcı ve bilişsel olmak üzere üç önemli faktörün rol aldığını öne sürmektedir.

Hazırlayıcı Faktörler: Kişisel özellikler, sosyal ilişkiler, maddi durum ve sosyokültürel durumlar bireyin yalnızlığa olan hassasiyetini etkiler.

Ortaya Çıkarıcı Faktörler: Yeni bir iş ya da okul, farklı bir şehir, boşanma, sevilen birinin kaybı, ayrılık, herhangi bir hastalığın varlığı yalnızlığın oluşumunda etkilidir.

Bilişsel Faktörler: yalnızlığı yaşama şekli, sosyal ilişkileri bu ilişkilerdeki beklenti ve doyumları, bireyin neden yalnız olduğuna dair düşünceleri gibi etkenler yalnızlığın gelişmesinde etkilidir (Özatça, 2009).

Brehm (1985) göre yalnızlığın nedenini; var olan ilişkilerdeki yetersizliğe, ilişkilerde istenmeyen değişikliklere ve kişisel özelliklere bağlar ve yaşanan sosyal ilişkideki yetersizliklerin nedenlerini 5 etkene bağlamıştır. Bunlar;

1. Yabancılaşma
2. Birilerine bağlı olma
3. Tek başına olma
4. Zorunla ya da zorlama soyutlanma
5. Yerinden olma (Akt., Buluş, 1996).

2.4.3. Yalnızlığın Boyutları

Araştırmacılar yalnızlık yaşantısının belli başlı özelliklerinde genel bir anlaşma sağlamış olsa da yalnızlığın boyutları, sınıflandırılması ve türleri konusunda anlaşma sağlayamamışlardır. Kimileri yalnızlığı tek boyutlu bir yaşantı niteliğinde görürken

kimileri ise çok boyutlu karmaşık bir yaşantı olarak görmektedir. Yalnızlığın tek boyutlu olması yalnızlık gerçekleştiğinde kişinin bireylerarası sosyal, kültürel ve psikolojik deneyimlerini etkilemesidir; çok boyutlu olması ise kimileri ise yalnızlığın birbirinden farklı birçok yönünün olması ve değişik biçimlerde yaşanması şeklinde açıklanmaktadır (Kaplan, 2011)

Weis yalnızlığı bağlanma figürünün olmamasından dolayı duygusal yalnızlık olarak ve sosyal ağın olmamasından dolayı ise sosyal yalnızlık olmak üzere iki boyutta ele almıştır. (Weis, 1973; Özben, 2013)

- **Duygusal Yalnızlık:** Başka bir bireye yakın bir bağlılığın bulunmamasından ortaya çıkan kaygı ve boşluk duygularının olduğu durumdur. Çocuklar için ebeveyn, yetişkinler için eş ya da yakın arkadaş gibi bağlanılabilecek bir figür ya da imgenin yokluğu duygusal yalnızlığa sebep olmaktadır. Bu yalnızlık durumu bir manada bu boşluğu doldurabilecek yüzeysel olmayan, samimi olan bir ilişkinin kurulması ile giderilebilir. Duygusal yalnızlığı, çocukluk dönemindeki terk edilme korkusunun hatırlanması olarak göre Weis (1973), Yalnızlığı rahatsız edici ancak uyumsuz bir duygusal durum olarak nitelendirmektedir.
- **Sosyal Yalnızlık:** Depresyon ve sıkıntı ile beraber görülen, sosyal ilişkileri içeren sosyal ağın yetersizliğinden kaynaklanan yalnızlık türüdür. Kişinin ortak ilgi ve aktivitelerini paylaştığı bir grubun bir parçası olduğu sosyal ilişkilerinin eksikliklerinden eksikliğinden kaynaklanmaktadır.

Young (1982) ise yalnızlığı zamana bağlı olarak geçici, durumsal ve kronik yalnızlık olmak üzere üç ayrı boyutta ele almıştır.

- *Geçici yalnızlık*, günlük, birkaç dakika ya da birkaç saat gibi belirli bir süre devam eden semptomları şiddetli olmayan yalnızlık duygusudur. Dönem dönem birçok insan tarafından yaşanan bir yalnızlık tipidir.
- *Durumsal yalnızlık*, önceki ilişkilerinde doyum sağlayan kişinin ilişkilerindeki değişikliğe bağlı olarak geçici bir süre doyum alamaması durumudur. Bireyin boşanma, eşinden ayrılma gibi sosyal ilişkilerindeki kayıp nedeniyle yaşadığı yalnızlık duygusudur.
- *Kronik yalnızlık*, birey tarafından uzun süreli davranışsal ve bilişsel düzensizlik ve yetersizlik neticesinde oluşan yalnızlık türüdür. En az iki yıl ya da daha uzun

sürekli sosyal ilişkilerde yaşanan doyumsuzluk durumunda meydana gelmektedir. Perlman ve Peplau durumsal yalnızlığın uzun sürdüğü zaman kronikleştiğini ifade etmektedir (Çakır, Çakır, 2011).

Mc Whirter (1990), yalnızlığı kişilerarası, psikolojik, sosyal, kültürel ve kozmik olmak üzere beş ayrı boyutta ele almıştır:

- *Bireylerarası yalnızlık*: Kişinin kendisini diğerlerinden uzak olarak algılamasıdır.
- *Psikolojik Yalnızlık*: Benliğin farklı bölümlerinin birbirleri ile ilişki kurmaması neticesinde meydana gelen bir yalnızlık durumudur.
- *Sosyal Yalnızlık*: Kişinin sosyal gruptan veya toplumdaki uzaklaşma durumudur.
- *Kültürel Yalnızlık*: Bireyin kültürel kaybı veya kültürel değişimler sebebiyle diğerlerinden uzaklaşma duygusudur.
- *Evensel Yalnızlık*: Dinsel bağlılığın yok olması sebebiyle yabancılaşma ya da Tanrıdan uzaklaşma duygusudur (Mc Whirter, 1990; Akt: Köse, 2009)

Özodaşık yalnızlığı fiziksel yalnızlık, yabancılaşma, kınama, kendi isteği ile gerçekleşen yalnızlık ve gerçek yalnızlık olmak üzere beş ayrı boyutta sınıflandırmıştır (Özodaşık, 1989).

- *Fiziksel Yalnızlık*: Bireyin tek başına yaşama şeklidir. Kişinin çevresinden edinmeye alışkın olduğu fiziki uyaranlardan yoksun kalması davranış bozukluklarına neden olabilmektedir. Fiziksel yalnızlık bir süre sonra duygusal yalnızlığa dönüşerek, bireyin topluma uyum sürecini bozabilmektedir. Uzun dönem fiziksel olarak yalnız kalan kişilerde ruhsal çökkünlük, gerçek ve gerçek dışını ayırt etmede zorluk ve dikkat dağınıklığı gibi durumlara sıklıkla rastlanmaktadır.
- *Yabancılaşma (Toplum Dışlayanlar)*: Bireyin içinde yaşadığı topluma yabancılaşma şeklinde yaşanan yalnızlıktır. Bu kişiler toplum standartlarının eksik ve yanlış olduğunu düşündüğünden tatminsizlik içindedir. Standartların üzerinde ya da dışında olan bireyler toplumu reddederek, özümstedikleri yaşam tarzını tek başına devam ettirmeye çalışan kişilerdir.
- *Kınama (Toplum Tarafından Dışlananlar)*: İçinde bulunduğu toplumdaki birçok yönüyle ayrılan bireylerin bu farklılıklar nedeniyle toplum tarafından dışlanarak yalnızlığa itilmesi durumudur. Herhangi bir kişisel özelliğinden ya

da davranışından dolayı toplum tarafından dışlanan bireyler korkunun, güçsüzlüğün ve zavallılık duygusunun içine düşmektedir. Kınama duygusu altında kendilerini ezilmiş hissedenen bu tür bireyler yalnızlık duygusuna kapılmaktadır.

- *Kendi Tercih İle Gerçekleşen Yalnızlık:* Bu yalnızlık, bireyin çevresiyle olan ilişkilerini en aza indirerek kendi seçimi ile deneyimlediği yalnızlık şeklindedir.
- *Gerçek Yalnızlık:* Psikolojik yalnızlık olan bu tip yalnızlık, kişinin kendisini anlaşılmamış ve kimsesiz hissettiği durumlardır. Bu tür yalnızlık durumunda birey, çevresindeki kişilerle ortak yön bulmakta zorlandığını, ilgi ve fikirlerinin çevresindekiler tarafından paylaşılmadığını, kendilerinin soyutlandığını, terk edildiğini ve uyumsuz bir kişi olduğunu düşünmektedirler. Bu kişilerin kendileri hakkındaki olumsuz düşünceleri fazla olduğundan çevresindeki kişilerinde kendisi hakkında olumsuz düşünceler beslediğini düşünmektedir.

Yalnızlık duygusunun hissedilme yoğunluğu ve süresi, hissedildiği yaşam alanları yalnızlığın boyutları incelenirken ölçüt olarak ele alınmaktadır. Bireyin yalnızlığa bağlı öznel yaşantıları değişkenlik gösterebilmektedir.

2.4.4. Yalnızlık İle İlgili Kuramsal Yaklaşımlar

2.4.4.1. Psikodinamik Yaklaşım

Freud'un yapıtlarında yalnızlık ile ilgili doğrudan fikirlerini belirttiği görülmemektedir. Mijuskovic (1980) Freud'un çocukların iki temel korkularından bir tanesinin yalnızlık olduğunu ve bu korkunun çocuğun bakımından sorumlu kişinin yokluğu durumunda ortaya çıktığını ileri sürdüğünü belirtmemektedir (Duy, 2003). Freud kişiliğin temel yapısının oluşmasında bebeklik ve çocukluk dönemlerinde gösterilen davranışların, ilişkilerin bireyin yaşamının ilerleyen dönemlerinde güven ve sosyalleşme becerilerini etkilemesi gibi mutlak yansımalarının olacağını belirtmektedir. Bireyin gelişiminin sağlıklı şekilde sağlanabilmesi için gelişiminin her döneminde temel ihtiyaçların karşılanması gerekmektedir. Bu ihtiyaçlar karşılanmadığında o döneme karşı aşırı bağımlılık ortaya çıkar ve sonraki aşamada kişilik gelişimini olumsuz etkileyerek

ileri yaşlarda anormal bazı davranış biçimleri sergilenmesine sebep olur (Senemoğlu, 2011).

Yalnızlığın psikolojik açıdan analizi ilk olarak Zilboorg (1938) tarafından yapılmıştır. Zilboorg yalnız olmak ve yalnızlık ve tek başına olmayı birbirinden ayırmış ve bu durumu belirtmek için "lonesome" ifadesini kullanmıştır. Lonesome kavramı geçici normal bir yalnızlık yaşantısı iken yalnızlık hissi daha ağır, bunaltıcı ve süregelen bir yaşantı durumunu ifade etmektedir. Zilboorg yalnızlığı narsisizm, megalomanya, düşmanlık gibi kişilik özelliklerinin yansıması olarak nitelendirmektedir (Akt; İmamoğlu, 2008).

Ericson ise sosyal etkileşimin çocuğun kişilik gelişimini önemli ölçüde etkilediğini ve bireyin kişilik gelişiminde belli başlı sekiz aşamalı evrelerin olduğunu ileri sürmektedir. Ericson'un kuramının ilk basamağı olan güven ve güvensizlik algısının gelişimi, ebeveynin çocuğun ihtiyaçlarına ne kadar duyarlı olduğuyla ilgilidir. Bebeğe verilen bakımın sürekliliği ve tutarlılığı, beslenme, sevgi görme, korunma gibi gereksinimlerinin ertelenmeden karşılandığı durumlarda çocuk çevresine karşı temel güven duygusu geliştirmektedir. Bunun aksine bebeğin bakım ve sevgi gereksiniminin tutarlı bir biçimde giderilmediği vaziyetlerde güvensizlik duygusu gelişir; ileriki yıllarda bireylerarası ve bireyin kendisi ile olan ilişkisini negatif yönde etkilemesine neden olmaktadır. Ericson'a göre yalnızlık duygusu ergenlik döneminde önem kazanır. Bu aşamada kişi hem insanlara ihtiyaç duyar hem de ideal kişi sandığı bireylerin ideal olmadığını görerek hayal kırıklığına uğrar (Duru, 1995; Aydın, 2004).

Sullivan'da yetişkinlik dönemindeki yalnızlığın temelinde çocukluk yıllarında edinilen tecrübenin etkili olduğunu görmüştür. Sullivan çocukluk döneminde anne, babası ile sağlıklı etkileşim içerisinde olmasından dolayı sosyal becerileri zayıf olan gençlerin ilişkilerinde yakınlık ihtiyacını gidermekte güçlük çektiğini belirtmektedir. Yalnızlığa sebep olan sosyal beceri eksikliği en olumsuz hali ile ergenlikten itibaren önem kazanmaktadır (Akt: Peplau ve Perlman, 1982).

Horney'e göre her yalnızlık duygusu nevrotik değildir ancak insanlarla ilişki kurmaya, onlarla beraber olmaya katlanılmaz bir güç eşlik ediyorsa ve hayattan uzaklaşma bu gerilimden kurtulmaya yönelik bir araç durumuna gelirse bu yalnız olma

isteği nevrotik içerikli insanlardan uzaklaşmanın bir göstergesi olmaktadır (Aktaran, Bilgi, 2005).

Fromm- Reichmann (1959)'da yalnızlığın meydana gelmesinde erken çocukluk ve çocukluk sonrası olgunlaşma öncesi döneme vurgu yapmıştır. Ona göre yalnız kişi, öznel yaşantısı ile çevre yaşantısı arasında ayırım yapabilme yeteneğini kaybetme potansiyeli ile yalnız kaldığında kendisini tehdit altında hisseder. Fromm ve Reichmann yalnızlığın temelini çocukluk döneminde yaşanan aile içi iletişimle ilişkilendirmiştir (Karaduman, 2013).

2.4.4.2. Varoluşçu Yaklaşım

Varoluşçular yalnızlığı insanın var olan gerçekliği olarak kabul etmekte ve yalnızlığı olumlu bir yaşam şekli olarak değerlendirmektedir. Bu görüşe göre doğası gereği yalnız olan bireyin kendisini özgür ve bağımsız kılabilmesi için diğerlerinden ayrılabilmesi gerekmekte bu da bireylerarası yalıtımı ardından da yalnızlığı getirmektedir. Yalom'a göre varoluşçu yaklaşımın bakış açısında bireyin kendini özgür ve mutlu hissetmesi diğerlerinden kendini yalıtarak yalnızlığında kendisi ile yüzleşmesiyle mümkün hale gelmekte yaşamı anlam kazanabilmektedir. Peplau ve Perlman'a göre varoluşçular yalnızlığın temelinde ne olduğu ile ilgilenmezler zira yalnızlık varoluşun gerçeğidir (Koçak, 2008).

2.4.4.3. Bilişsel Yaklaşım

Bilişsel yaklaşıma göre yalnızlık bilişsel ve ilişkisel süreçler üzerinde odaklanmaktadır. Sermat (1980) yalnızlığı kişinin sahip olduğu mevcut ilişkileri ile gerçekleştirmeyi istediği ilişkiler arasındaki farklılık olarak değerlendirmekte ve bu fark ne kadar açılırsa yalnızlık katsayısının da o oranda artış göstererek yaşanılacağını ifade etmektedir. Bireyin duygu ve davranışları veri kabul edilen bilişsel yaklaşımda yalnızlık, kişinin algı, tutum ve içsel yaşantıları kapsamında araştırılmakta aynı zamanda toplumsal hayattaki ilişkilerinde geçerli olan bireysel standartları ve normları yalnızlığı nasıl devam ettireceğini belirlemektedir (Armağan, 2014)

Bilişsel yaklaşımın vurguladığı noktalarından bir diğeri de yalnızlık yaşayan kişinin yalnızlıklarının sebeplerine yapmış olduğu yüklemelerdir. Bireyin yalnızlıklarına ve bireylerarası ilişkilerine yönelik olumsuz yüklemeler yaptıklarını belirten Peplau ve arkadaşları (1982) yalnızlıklarının temelini kişilik özelliklerine veya durumsal faktörlere bağladıklarını bu durumu değişmez olarak algılayan bireylerin yalnızlıkla mücadele etmede pasif hale gelirken geleceğe dair umutsuzluk içerisinde olmalarına ve benlik algısının düşmesine neden olduğunu ortaya koymuşlardır (Körler, 2011).

2.4.4.4. Bilişsel Davranışçı Yaklaşım

Young (1982) yalnızlığın farklı biçimlerde yaşanabildiğini ve yalnızlığın önlenmesinde bireyin akılcı olmayan inançlarının incelenmesi gerektiğini öne sürmüştür. Young'a göre yalnızlığa sebep olan otomatik düşünceler; tek başına olmaktan mutsuzluk duyma, düşük benlik kavramı, sosyal kaygı, sosyal uyumsuzluk, güvensizlik, sınırlama, eş seçiminde problemler, yakınlığı reddetme, cinsel kaygı, duygusal bağlanma ile ilgili kaygı, pasiflik, gerçekçi olmayan beklentiler olmak üzere 12 alt maddeden oluşmaktadır (Koçak, 2008).

2.4.4.5. Rogers'ın Danışan Merkezli Yaklaşımı

Danışan merkezli yaklaşımın öncüsü olan Rogers (1994), yalnızlığı kişinin başkalarıyla gerçek bir ilişkisinin olmadığını hissettiğinde meydana gelen bir durum olarak değerlendirmiştir. Toplum tarafından davranışları sınırlandırılmış bireyin, toplum içindeyken kendi başına yaptığı davranışlardan bir kısmının engellenmesiyle ortaya çıkmış; bireyin gerçek benliği ile diğerlerine gösterdiği benlik arasında farklılıklar olmasına yol açmıştır. Rogers yalnızlığın en belirgin sebebini, bireyin gizli yanının ortaya çıkması halinde kimsenin bireyin gizli yanını anlamayacağına ve özenmeyeceğine ilişkin sahip olduğu inancı olarak incelemektedir (Kaplan, 2011). Rogers kişinin yalnızlıktan kurtulmasının tek yolunun değerli olmadığı ve bundan dolayı sevilmeyeceği, çevresindekiler tarafından kabul edilmeyeceği gibi inançların değiştirilmesiyle olası hale gelebileceğini belirtmektedir (Koçak, 2008).

2.5. Depresyon

Tıp literatüründe depresyonu ilk olarak tanımlayan Hipokrat olmuştur. Melankoli deyimini ilk olarak kullanan Hipokrat günümüzde ağır depresyon olarak nitelendirdiğimiz bu duruma Hipokrat melankoli adını vermiş ve bunu kara safraya bağlamıştır (Öztürk ve Uluşahin 2008).

Depresyon; derin üzüntülü, bunaltılı bir duygudurum ile beraber düşünce, konuşma, hareketlerde yavaşlama ve durağanlık, değersizlik, güçsüzlük, isteksizlik, karamsarlık gibi duygu ve düşünceleri ile fizyolojik işlevlerde yavaşlama gibi semptomları içeren bir sendromdur.

Depresyon elem-keder duygularını barındıran duygusal bir yaşantı olarak tanımlanmaktadır. Bu ve benzeri duygular bireylerde olumsuz yaşam olayları karşısında verilen bir tepki olarak meydana gelmektedir ancak bir tepki olarak meydana gelen her benzer duygu durum değişikliklerini depresyon olarak nitelendirmemek gerekir. Depresyonda bu duygular yaygın ve sürekli olup bireyin gündelik yaşantısında bozulmaya neden olacak şekilde yoğun olarak gözlenir ve bireyin işlevselliğinde belirgin bir bozulmaya yol açar. (Annagür & Tamam, 2011)

Depresyonda depresif duygudurum, enerji kaybı, eskiden zevk alınan etkinliklere karşı ilginin ya da zevkin azalması çekirdek semptomlardır. Konsantrasyon güçlüğü, karamsarlık, suçluluk, benlik saygısında azalma, ölüm ya da intihar düşünceleri, uyku ve yeme düzeninde bozulma, libido azalması sık görülen semptomlardır. Sosyal ve mesleki işlevsellikte bozulmalar meydana gelmektedir (Karamustafalıoğlu & Yumrukçal, 2011).

Depresyonu birincil ve ikincil çökkünlük olarak ikiye ayırmak mümkündür;

- Birincil Çökkünlük; Bedensel ya da başka bir ruhsal hastalığa bağlı olmaksızın ortaya çıkan ruhsal çökkünlük olarak
- İkincil Çökkünlük; Bedensel ya da başka bir psikiyatrik bozukluğa bağlı olarak ortaya çıkan çökkünlük durumunu ise ikincil olarak tanımlamak mümkündür (Öztürk, Uluşahin 2008).

Dünyada tüm toplumlarda en sık görülen ruhsal bir bozukluk olan depresyon, ciddi bir halk sağlığı problemidir (Yıldız, 2016). Dünya Sağlık örgütü verilerine göre toplumsal açıdan en yaygın görülen ve en fazla yeti yitimine neden olan ruhsal bir

bozukluk olan depresyon hastalıklar arasında dördüncü sırada, 2020’de ise hastalıklar arasında ikinci sırada olacağı öngörülmektedir (Çakır, 2009).

Depresif bozukluk en eski tanımlanan ve ataklar eşliğinde seyreden sendromlardan biridir. Belirtiler yaş ve cinsiyete göre farklılık gösterebilmektedir. Depresyon çocukluk, ergenlik ve yaşlılık gibi her yaş döneminde ortaya çıkabilmektedir. İlk olarak erken erişkinlik dönemi olarak adlandırılan yirmili yaşların sonunda ortaya çıktığı öne sürülen genelde 25-44 yaşları arasında daha sık izlenen bir hastalıktır. 25-44 yaşları arasında olmak, kadın olmak, depresif kişilik özelliği, ailede psikiyatrik hastalık öyküsü, kronik hastalık, ilaç ve madde kullanımı, eğitim düzeyi düşüklüğü, olumsuz yaşam olayları gibi bulgular depresyonun temel risk faktörlerinden bazılarıdır (Ünal ve ark., 2002).

Yaşamın beraberinde getirdiği stres yaratan birçok duruma gösterilen normal bir tepki olarak adlandırılan depresyonu en sık ortaya çıkaran durumlar arasında okul ya da iş yaşamında karşılaşılan başarısızlık, sevilen birinin kaybı ve hastalık gibi durumlar yer alır (Atkinson ve ark., 1995).

Depresyon; genel görünüm, konuşma ilişki kurma, duygusal, düşünsel, davranışsal, bedensel ve fizyolojik gibi birçok bulgu ve belirtileri içermektedir.

Genel Görünüm: Depresif bireylerde genelde yüzde üzüntülü bir ifade vardır, omuzlar çöktür, öz bakım azalmıştır ve bazı kişilerde genel bir yavaşlama ve durgunluk gibi belirtiler görülmektedir.

Duygusal Boyutu: Bireyde genel bir keyifsizlik, üzüntü hali, çökkünlük, çaresizlik ve umutsuzluk görülmeye başlamakta; üzüntü ile birlikte kimi zamanda bunaltı, tedirginlik ve öfke hali olabilmektedir. Eskiden istekle ve zevk ile yaptığı, ilgilendiği aktivitelere karşı isteksizlik ve zevk alamama depresyonun en önemli belirtilerindendir.

Düşünce Boyutu: Konsantrasyon güçlüğü, bellek bozulması. Bireyde üzüntü, sıkıntı ve dikkat azalmasına bağlı unutkanlık görülebilir. Düşünce hızında yavaşlama, düşünceleri belirli bir konu üzerinde yoğunlaştırmada zorluk, dikkatte zayıflama görülebilir. Bireyin özsaygısında azalma, değersizlik, küçüklük düşünceleri ve suçluluk hissi görülebilmektedir. Umutsuzluk ve çaresizlik duygularının yoğun yaşanması, her

türlü kötülüğü ve cezalandırılmayı hak ettiğini düşünmesi ölüm isteği ve intihar düşüncelerini ortaya çıkarabilmektedir.

Davranış Boyutu: Psikomotor yavaşlama, psikomotor hareketlilik. Eskiden beraber olmaktan zevk aldığı kişilerden kaçınma, yürüme ve konuşmada yavaşlama gibi belirtiler psikomotor yavaşlamayı işaret ederken, psikomotor ajitasyonda ise yerinde duramama, ellerini ovuşturma, aşırı tedirgin hal ve hareketlilik gibi belirtiler görülebilmektedir.

Bedensel ve Fizyolojik Boyut: Yeme isteğinde azalma ve uyku düzeninde bozulmalar görülmektedir. Kimi bireylerde yeme ihtiyacı aşırı yeme ve kilo alma şeklinde olabilmekte; uyku bozukluğu ise uykuya dalmada güçlük, uykunun bölünmesi, erken uyanma ya da uykuya aşırı eğilim biçiminde ortaya çıkabilmektedir. Cinsel isteksizlik, istekte azalma ya da ortadan kalkma olabilmektedir. Enerji azlığı, güçsüzlük, halsizlik ve çabuk yorulma gibi şikâyetleri olmakta; yorucu bir iş yapmadan kendilerini halsiz, bitkin ve yorgun hissedebilmektedirler. Baş ağrısı, sırt ağrısı, karın ağrısı gibi tıbbi yollarla açıklaması yapılamayan çeşitli ağrıları nedeniyle iç hastalıkları doktoruna başvurabilmektedirler. (Öztürk, 2011 & Tamam ve ark., 2012).

DSM-5 tanı ölçütlerine göre; depresyon tanısı koyulabilmesi için belirtilerden beşi ya da daha fazlası olmalı ve en az iki haftalık dönem boyunca hemen her gün görülmelidir. Belirtilerin en az biri depresif duygu durum ya da ilgi kaybı- zevk almama olmalıdır.

- Neredeyse her gün, günün büyük bölümünde bulunan çökkün duygu durum
- Bütün etkinliklere ya da etkinliklerin çoğuna karşı belirgin ilgi kaybı, zevk almama
- İstemsiz kilo kaybı ya da kilo alımı
- Uykusuzluk ya da aşırı uyku
- Psikomotor yavaşlama (retardasyon) ya da ajitasyon
- Yorgunluk ya da enerji kaybı
- Değersizlik ya da uygun olmayan suçluluk duyguları
- Düşüncelerini belirli bir konu üzerinde odaklamakta güçlük çekme konsantrasyon yetisinde azalma ya da kararsızlık

- Yineleyici ölüm veya intihar düşünceleri (Köroğlu, 2013).

Depresyonun şiddetini semptomların sayısı, tipi ve yoğunluğu belirlemektedir.

2.5.1. Depresyon İle İlgili Kuramsal Yaklaşımlar

2.5.1.1. Psikoanalitik Yaklaşım

Depresyonla ilgili ilk psikanalitik görüşe sahip olan Freud ve Abraham'a göre depresyonda; gerçek ya da gerçek dışı sevgi nesnesinin yitimi ve buna bağlı bireyin benliğinde yoksullaşma, terk edilmişlik duygusu, öz saygı azalması ya da yitimi vardır. (www.gelisimpsikiyatri.com)

Freud, yas sürecindeki belirtiler ile depresyon belirtilerini karşılaştırmıştır. Yas da bireyin öz benlik saygısında bozulma görülmez, yas sevilen birinin kaybına karşı gelişen bir tepkidir (Freud, 1917). Freud'a göre yas da gerçek bir sevgi nesnesi kaybı varken; depresyonda gerçek ya da bilinç dışı sevgi nesnesi kaybı söz konusudur (Dilbaz ve Seber, 1993)

Depresyonda yitim duygusuna beraberinde “artık sevilmiyorum, ben kötüyüm” gibi duygular eşlik eder ve benlik saygısı kaybı olur; yas ile arasındaki en önemli ayırıcı faktör budur (Freud, 1917; Öztürk, 2011).

Psikanalitik görüşün depresyon formülasyonu incelendiğinde bilinçdışı, süper ego yapısı kişinin üst benliği katı ve cezalandırıcı, ilişkilerde ikili duygular egemen, içe atım, kayıp duygusu beraberinde bilinç dışı kin ve nefret duygularını uyarır. Katı üst benlik sebebiyle kin ve nefret duyguları kişinin kendisine yönelir olumsuz duyguların bireye yönelmesi benlik saygısını düşürür, kişinin kendini değersiz suçlu hissetmesi gibi diğer depresyon belirtileri ortaya çıkmaktadır (Balcıoğlu, 1999; Öztürk, 2011).

Edward Bibring, benlik psikolojisinde önemli yere sahiptir. Bibring'e göre benliğin rahat ve uyumlu olabilmesi için her bireyin gerçekleştirmeye çalıştığı beklentileri ve narsisistik emelleri denilen üstün, güvenli, iyi ve sevimli olma gibi arzuları olduğunu bunların gerçekleşmediği durumlarda benliğin güçsüz ve çaresiz kaldığını, benlik saygısının düştüğünü öne sürmektedir (Yemez, Alptekin, 1998; Balcıoğlu, 1999). Jacobson, benlik saygısındaki azalmanın depresyonun temel sorunu olduğu görüşünü ortaya koymaktadır. Karen Horney ve John Bowlby depresyonun ortaya çıkışında

ebeveynlerin çocuklara olan tutumları ile bebeğin anneden ayrılığının önemini vurgulamaktadır (Yemez ve Alptekin, 1998).

2.5.1.2. Bilişsel Yaklaşım

Bilişsel kuram bireylerin davranışlarından ziyade inançlarına odaklandığı için depresyonu bireyin sistematik olumsuz düşüncelerinin neticesi olarak nitelendirmektedir (Omarbli, 2016). Bilişsel kuramın öncüsü olan Aron Beck'e göre bireyler çocukluk çağında yaşadığı olumsuz olaylar ve durumlar sonucunda olumsuz şemalar geliştirirler. Bu şemalar bireyin algısını, yargılarını ve belleğini etkilemekte insanın yaşadığı deneyimleri anlamlandırma biçiminde çarpıtma, yanlılık ve yanlışlık olabilmekte bilişsel bozulmalar ortaya çıkabilmektedir (Yemez & Alptekin, 1998).

Beck'e göre sıkıntılı insanların düşünce içeriği depresif bilişsel üçlü olan kendileri, gelecek ve dış dünya hakkındaki olumsuz düşünceleri çerçevesinde açıklanmaktadır. (jerry m. Burger 2006) Bilişsel üçlünün ortaya çıkmasındaki ilk aşama depresif bireyin kendisiyle ilgili olumsuz düşüncelere sahip olmasıdır. Bireyin kendisini yeteneksiz ve beceriksiz olarak nitelendirmesi; kendisini değersiz ve sevilmeyen bir kişi olarak düşünmesine neden olur. Depresif bireyin şuan yaşamakta olduğu deneyimleri olumsuz bir biçimde yorumlaması ikinci aşamayı oluşturmakta ve üçüncü aşamada ise gelecek konusunda kötümserdir ve tüm bu olumsuz algılar giderek olumsuz yargılara, düşüncelere ve tutumlara sebep olmaktadır ve birey her olayda olumsuz yönleri algılar. Bu düşünceler otomatiktir (Öztürk & Uluşahin, 2011)

Depresyonun bilişsel modeli Beck'e göre bilişsel üçlü, şemalar, bilişsel hatalar olmak üzere üç kavramda tanımlanmıştır. Bilişsel üçlü; bireyin kendisi geleceği ve çevresi ile ilgili olumsuz düşüncelerini kapsar. Şemalar; depresif bireyin nesnel olumlu etkenin varlığına karşı sebebini açıklayamadığı acı verici ve kendine zarar verici tutumları sürdürmeye devam ettiğini açıklamak için kullanılmaktadır. Bilişsel hatalar; depresif bireyin düşüncesindeki sistematik mantık hatalarıdır (Akar, 1992).

2.5.1.3. Davranışçı yaklaşım

Davranışçı yaklaşıma göre klasik koşullanma iki ya da daha fazla uyarıcının bir arada gerçekleşmesi neticesinde zaman içerisinde uyarılar arası bir çağrışım

oluşmasıdır. Edimsel koşullanma ise gerçekleştirilen davranış ödüllendirilirse devam etme eğilimi; cezalandırılır ya da ödüllendirilmezse sönme eğilimi göstermektedir.

Davranışçı kurama göre; haz verici aktivitelerle daha az karşılaşan bireyler neticesinde kendilerini mutsuz hissetmekte ve depresyona girmekte, bireylerin karşılaştığı haz veren aktivitelerin miktarındaki azlık ya da çokluk ise depresyonun şiddetini belirlemektedir (Akt: Koç, 2008).

2.5.1.4. Akılcı Duygusal Yaklaşım (Rational-Emotive Theory (RET))

Bilişsel terapi öncülerinden akılcı duygusal terapiyi geliştiren Albert Ellis'e göre bireyler yanlış akıl yürütme ve mantıksız inançlarından ötürü depresif, kaygılı ve sıkıntılı olmak gibi problemler yaşamaktadır (Burger, 2006). Mantıksız düşünceler temel varsayımlara ve inançlara dayanmaktadır. Akılcı Duygusal yaklaşıma göre rahatsız edici duygu ve davranışların sebebini, olayların kendisinin değil olaylara yönelik geliştirilen düşünceler olduğunu vurgulamaktadır (Akt: Bozkurt, 2003).

2.5.1.5. Depresyonda Öz Denetim Modeli (Self – control model)

Depresyon öz denetim modeline göre, bilişsel-davranışsal yetersizlik olarak görülmektedir. Bireyin kendi davranışlarındaki denetim kendini izleme, kendini değerlendirme ve kendini pekiştirme olmak üzere üç farklı süreçle açıklanabilmektedir (Akt; Bozkurt, 2003).

2.5.1.6. Öğrenilmiş Çaresizlik Modeli (The Learned-Helplessness Modeli)

Seligman'a göre öğrenilmiş çaresizlik modeli depresyonun önemli bir psikolojik süreç olduğu, bireyin beklentilerini etkilediği, kontrol yaşantısına ulaşmayan organizma motivasyonel, bilişsel ve depresif duygu durumunda bozulmalar göstermektedir (Akt: Bozkurt, 2003). Seligman'a (1974) göre depresyon bir öğrenilmiş çaresizlik durumu olup bu durum bireyin ediniminin olmadığı konuma geldiğinde ortaya çıkan durumdur, kontrol dışı olduğunda yani cezanın kaçınılmaz olduğu gibi durumlarda bireyler pasif ve çaresiz davranışlar sergilemektedirler (Akt: Omarbli, 2016).

Öğrenilmiş çaresizlik modeline göre depresyon; erken yaşlardan itibaren olumsuz yaşam olayları ile karşılaşınca bu durumlarla baş edememe ve çaresiz kalma durumudur (Balcıoğlu, 1999).

BÖLÜM III

3. YÖNTEM

3.1. Araştırma Modeli

Araştırma üniversite öğrencilerinin sosyal medyaya ilişkin tutumları ile aile içi iletişim, yalnızlık ve depresyon düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi üzerine betimsel bir çalışma olup, iki ya da daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişimin varlığı ve derecesini belirlemeyi isteyen ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır.

3.2. Araştırmanın Örneklem ve Evreni

Araştırmanın evrenini 2016-2017 eğitim öğretim yılında İstanbul ilinde ikamet eden, Üsküdar Üniversitesi ve rastgele yöntemle seçilen ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora öğrencileri olmak üzere 283 katılımcı oluşturmaktadır. Gönüllülük esasına göre örnekleme seçilen bireylerin 190'ı (67,1) kadın katılımcılar, 93'ü (32,9) erkek katılımcılar oluşturmaktadır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada katılımcıların kişisel bilgileri elde etmek amacıyla hazırlanmış “Sosyodemografik Veri Formu”, sosyal medyaya ilişkin tutumlarını belirlemek için “Sosyal Medya İlişkin Tutum Ölçeği”, aile içi iletişim düzeylerini belirlemek amacıyla “Aile Değerlendirme Ölçeği”, yalnızlık düzeylerini belirlemek amacıyla “UCLA Yalnızlık Ölçeği” ve depresyon düzeylerini saptamak için “BECK Depresyon Ölçeği” kullanılmıştır.

3.3.1. Sosyo-demografik Veri Formu

Araştırmaya katılan bireyler hakkında cinsiyet, yaş, eğitim durumu, okudukları bölüm, sınıfları, kiminle yaşadıkları, anne-babanın birlikteliği, eğitim durumu ve sağ olup olmaması, anne-babanın çalışma durumu, kardeş sayısı, gelir düzeyi, sosyal medya uygulamalarından hangilerini

kullandıkları, hangi cihazlardan erişim sağladıkları, sosyal medyayı kullanım süreleri ve günlük ortalama kullanım süreleri gibi araştırmacı tarafından hazırlanmış maddeler yer almaktadır. (Ek 1).

3.3.2. Bağımlılık Profil İndeksi-İnternet Formu (BAPİNT)

18 sorudan oluşan BAPİNT, Prof. Dr. Kültegin Öger tarafından geliştirilmiştir (Ek 2). Soruların son 3 ayı sorguladığı Bapint, lise ve üniversite öğrencilerinde kullanılabilir her iki popülasyonda geçerli ve güvenilir olduğu gösterilmiştir. Maddeler 0 ile 4 arasında puanlanmakta ve 5 alt boyuttan oluşmaktadır. Bunlar; İnternet kullanım sıklığı, tanı, yaşam üstüne etkileri, şiddetli istek ve motivasyondur. Tüm ölçeğin Cronbach alfa katsayısı 0.88, alt boyutların Cronbach alfa katsayısı ise 0.64-0.77 arasında bulunmuştur. Madde-toplam puan korelasyon katsayıları 0.44-0.68 arasında bulunmuştur. Tekrar test korelasyonu tüm ölçek için 0,85 bulunurken, açıklayıcı faktör analizinde öz değeri 1'den büyük 4 faktör elde edilmiş ve toplam varyansın %57.4'ünü açıklamaktadır (Ögel ve ark., 2015).

3.3.3. Sosyal Medya Tutum Ölçeği

Sosyal Medya Tutum Ölçeği sosyal medyaya ilişkin tutumları belirlemek amacıyla Otrar ve Argın (2013) tarafından geliştirilmiştir (Ek 3). Beşli likert tipi derecelendirme ile geliştirilen 6'sı olumsuz 17'si olumlu olmak üzere toplam 23 maddeden oluşmaktadır. "Paylaşım İhtiyacı" alt boyutu 8 madde, "Sosyal Yetkinlik" alt boyutu 6 madde, "Sosyal İzolasyon" alt boyutu 6 madde ve "Öğretmenlerle İlişki" alt boyutu 3 madde olmak üzere 4 faktörden oluşmuştur.

Paylaşım ihtiyacı; bireyin sosyal medya aracılığı ile yazı, durum, video ve fotoğraf paylaşması, bunların beğenilmesi, diğerlerini beğenmesi, iletişim kurması ve bunun sonucunda memnun olma durumudur. *Sosyal yetkinlik;* kişinin sosyal medya yardımıyla ilişki kurması, duygularını ifade edebilmesi ve kendi algısında ihtiyaçlarını karşılayarak kendini yeterli görme durumudur. *Sosyal izolasyon;* kişinin sosyal medya sebebiyle kendini diğer bireylerden ayrı, uzak görmesi, soyutlanması, sosyal bağın hissedilememesi durumu şeklinde belirtilirken, *öğretmenlerle ilişki;* öğretmenlerin

sosyal medya üzerinden bireyi takip etmesi, beğenilmesiyle kişinin kendini değerli hissettiği durumlardır (Atalay, 2014; Otrar, 2013).

Ölçeğin tümü için cronbach alfa katsayısının 0.85, her bir alt boyut için cornbach katsayısının ise 0.70'in üzerinde olduğu görülmüştür. Ölçekten alınacak puanın yüksek olması, öğrencilerin sosyal medyaya ilişkin tutumlarının da yüksek düzeyde olduğunun belirtisi olarak kabul edilmektedir. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 23, en yüksek puan ise 115'tir (Otrar, 2015).

3.3.4. Aile Değerlendirme Ölçeği

Aile Değerlendirme Ölçeği, Amerika Birleşik Devletleri'nde Brown Üniversitesi ve Butler Hastanesi işbirliğiyle Aile Araştırma programı çerçevesinde geliştirilmiştir (Ek 4). Ölçeğin Türkçeye uyarlanması geçerlilik ve güvenilirliği Bulut (1990) tarafından yapılmıştır. Toplam 60 maddeden ve yedi alt ölçekten oluşmaktadır. Bunlar: Problem Çözme (PRÇ), İletişim (İLT), Roller (ROL), Duygusal Tepki Verebilme (DTV), Gereken İlgiyi Gösterme (GİG), Davranış Kontrolü (DVK) ve Genel Fonksiyonlar (GNF) boyutunda değerlendirmek amaçlanmıştır.

Problem Çözme: Aileyi ilgilendiren maddi-manevi her türlü problemlerin ailenin işlevselliğini bozmayacak biçimde çözebilme becerisi olarak açıklanmaktadır. 2, 12, 24, 38, 50, 60. Sorulardan oluşmaktadır. *İletişim:* Aile bireyleri arasındaki bilgi alışverişi şeklinde tanımlanmakta; 3, 14, 18, 22, 29, 35, 43, 52 ve 59.sorulardan oluşmaktadır. *Roller:* Ailenin sorumlulukları ele alma, bu sorumlulukların dağılması, görevlerin yerine getirilmesiyle ilişkili davranış modelleri oluşturma ve sürdürme becerileri olarak açıklanmakta; 4, 8, 19, 15, 23, 30, 34, 40, 45, 53 ve 58. maddeleri kapsamaktadır. *Duygusal Tepki Verebilme:* Aile bireylerinin uyarılar karşısında uygun tepkiyi gösterebilme becerisi olarak değerlendirilmekte; 9, 19, 28, 39, 49 ve 59. maddeleri içermektedir. *Gereken İlgi Gösterebilme:* Aile bireylerin birbirlerine gerekli ilgi, bakım, saygı ve sevgi gösterdiği durumları kapsamakta; 5, 13, 25, 33, 37, 42 ve 54. maddelerde yer almaktadır. *Davranış Kontrolü:* Aile üyelerinin davranış standartlarını belirleme ve sürdürme biçimi olarak tanımlanmakta; 7, 17, 20, 27, 32, 44, 47, 48 ve 55. maddelerinde yer almaktadır. *Genel Fonksiyonlar:* Diğer altı boyutu da kapsayacak şekilde ailenin tüm

alanlardaki işlevselliğini değerlendirir; 1, 6, 11, 16, 21, 26, 31, 36, 41, 51 ve 56. maddelerinde yer alır (Evirgen, 2010; Polat, 2010).

Aile Değerlendirme Ölçeğinin de seçeneklere 1'den 4'e kadar puan verilmektedir. "Aynen Katılıyorum 1", "Büyük Ölçüde Katılıyorum 2", "Biraz Katılıyorum 3" ve "Hiç Katılmıyorum 4" şeklinde puanlanmaktadır. Her alınan toplam puan 1 ile 4 arasında değişmekte; 1 puan sağlıklı işleyişi gösterirken, 4 puan sağlıklı işleyişi göstermektedir.

3.3.5. UCLA Yalnızlık Ölçeği

Ucla Yalnızlık Ölçeği Russel, Peplau ve Ferguson (1978) tarafından geliştirilmiş, ölçeğin tüm maddeleri Russel, Peplau ve Cutrona (1980) tarafından tekrar gözden geçirilmiş ve yarısı olumlu, yarısı olumsuz yönde olacak biçimde tekrar düzenlenmiştir (Ek 5). Ölçeğin Türkçe uyarlaması Demir tarafından 1989 yılında yapılmıştır. UCLA yalnızlık ölçeği 10'u düz, 10'u ters yönde kodlanmış 20 maddeden meydana gelmektedir. Ölçeklerin her bir maddesinde sosyal ilişkilerle ilgili duygu ve düşünceler sunulmakta ve kişilerden bu ifadelerdeki durumları ne sıklıkla yaşadıklarını likert tipi dörtlü bir derecelendirme ölçeği üzerinde belirtmeleri istenmektedir.

Ölçeğin puanlamasında olumlu yöndeki ifadeleri kapsayan maddeler (1, 4, 5, 6, 9, 10, 15, 16, 19, 20), "hiç yaşamadım 4", "nadiren yaşarım 3", "bazen yaşarım 2", "sık sık yaşarım 1" şeklinde puanlanmaktadır. Olumsuz yöndeki ifadeleri kapsayan maddeler (2, 3, 7, 8, 11, 12, 13, 14, 17, 18) bunun tersi olarak, "hiç yaşamadım 1", "nadiren yaşarım 2", "bazen yaşarım 3", "sık sık yaşarım 4" şeklinde puanlanmaktadır. Her bir madde için puanlama 1 ve 4 arasında değiştiğinden dolayı ölçekten alınabilecek en yüksek puan 80 iken en düşük puan 20'dir. Ölçekten alınan puanın yüksek olması, yalnızlığın yoğun yaşandığının belirtisi olarak kabul edilmektedir (Demir, 1989).

3.3.6. BECK Depresyon Ölçeği

BECK Depresyon Ölçeği; depresyon düzeylerini ölçmek amacıyla 1978 yılında Aaron T. Beck ve arkadaşları tarafından geliştirilip, ölçeğin Türkçe uyarlaması 1989 yılında Hisli tarafından gerçekleştirilmiştir (Ek 6). Karamsarlık, başarısızlık duygusu,

doyum almama, suçluluk duyguları, huzursuzluk, yorgunluk, iştah azalması, kararsızlık, uyku bozukluğu, sosyal çekilme gibi dörtlü likert tipinde 15'i psikolojik, 6'sı somatik belirtiler içeren 21 maddeden oluşmaktadırdır.

Ölçekten 0-63 arası puan alınabilmektedir; alınacak en düşük puan '0', en yüksek puan '63'tür. Ölçeklerin toplam puanı şu Şekilde değerlendirilir; 0-9 puan arası depresyon olmadığı, 10-16 puan arası hafif düzey depresif belirtiler, 17-29 puan arası orta düzey depresif belirtiler, 30-63 puan arası Şiddetli düzey depresif belirtiler biçiminde yorumlanmaktadır. Türkçeye gerçekleştirilen uyarlamalar sonucunda kesme puanın 17 olarak kabul edildiği belirtilmiş; 17 puan ve altındaki bireylerde depresyon riski olmadığı, 17 puan ve üzerindeki bireylerde ise depresyon riski olduğu belirtilmiştir (Hisli, 1989).

3.4. Verilerin İstatistiksel Analizi

Araştırmada elde edilen verilerin istatistiksel analizleri için IBM SPSS 21 Windows paket programı kullanıldı. Oluşan verilerin normal dağılıp dağılmadığının tespit edilmesi için "Normallik Testi" gerçekleştirilmiş olup verilerin normal dağılmadığı belirlenmiştir. Veriler normal dağılmadığı için Non-Parametrik" testlerde kullanılan "Mann-Withney U" ve "Kruskal-Wallis" testi kullanılmıştır. Örneklemi oluşturan bireylerin Sosyo-Demografik zelliklerinin belirlenmesi için "Frekans" analizi yapılmıştır. Araştırmanın hipotezlerinin incelemek içinse korelasyon analizleri kullanılmıştır.

Elde edilen sonuçlar %95 güven aralığında ve $p < 0.05$ anlamlılık düzeyinde değerlendirildi.

Bölüm IV

4. BULGU VE YORUMLAR

Bu bölümde araştırmada uygulanan verilerin istatistiksel analizler sonucunda elde edilen bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir.

4.1.ÖRNEKLEM GRUBUNA AİT BETİMLEYİCİ İSTATİSTİK ANALİZ SONUÇLARI

Tablo 4-1: Örneklemin İstatistik Betimlemesi-1

		N	%
Cinsiyet	Kadın	190	67,1
	Erkek	93	32,9
Yaş	17-24 arası	216	76,3
	25-32 arası	53	18,7
	33-40 arası	12	4,2
	41 ve daha fazla	2	,7
Eğitim Durumu	Önlisans	27	9,5
	Lisans	206	72,8
	Yükseklisans +	50	17,7
Okunan Bölüm	Mühendislik	52	18,4
	Psikoloji – PDR	11	3,9
	Hukuk	48	17,0
	Diğer	172	60,8
Sınıf	1	97	34,3
	2	101	35,7
	3	35	12,4
	4	50	17,7
Kiminle Yaşıyorsunuz	Ailenizle	233	82,3
	Akrabalarınızla	3	1,1
	Arkadaşlarınızla	30	10,6
	Yalnız	17	6,0
Anne-Baba Durumu	İkisi de sağ ve birlikte	246	86,9
	Anne sağ, baba yaşamıyor	11	3,9
	Baba sağ, anne yaşamıyor	4	1,4
	İkisi de yaşamıyor	-	-
	Anne ve baba ayrı yaşamakta	22	7,8
Anne Eğitim Durumu	Okur-Yazar değil	4	1,4
	Okur-Yazar	10	3,5
	İlköğretim	115	40,6
	Lise	93	32,9
	Üniversite	47	16,6
	Üniversite ve üstü	14	4,9
Anne Meslek Durumu	Çalışıyor	69	24,4
	Çalışmıyor	214	75,6

Tablo 4-2: Örneklemin İstatistiksel Betimlemesi-2

		N	%
Baba Eğitim Durumu	Okur-Yazar değil	-	-
	Okur-Yazar	5	1,8
	İlköğretim	79	27,9
	Lise	98	34,6
	Üniversite	86	30,4
	Üniversite ve üstü	15	5,3
Baba Meslek Durumu	Çalışıyor	217	76,7
	Çalışmıyor	66	23,3
Ailenin Maddi Gelir Düzeyi	Düşük	14	4,9
	Orta	232	82,0
	Yüksek	37	13,1
Kardeş Sayısı	Tek çocuğum	27	9,5
	İki kardeşiz	136	48,1
	Üç kardeşiz	84	29,7
	Dört kardeşiz	26	9,2
	Beş kardeşiz	4	1,4
	Altı ve yukarı kardeşiz	6	2,1
Kaçıncı Çocuk	1	147	51,9
	2	94	33,2
	3	30	10,6
	4-7 arası	12	4,2
Sosyal Medya Kullanımı	Evet	283	100
	Hayır	-	-
Kullanılan Sosyal Medya Uygulaması	Facebook	43	15,2
	Twitter	34	12,0
	Instagram	64	22,6
	Foursque	11	3,9
	Youtube	56	19,8
	Snapchat	28	9,9
	Google	26	9,2
	Linkedin	11	3,9
	Diğer	10	3,5
Sosyal Medya Uygulamalarında Kullanılan Cihaz Türleri	Akıllı Telefon	165	58,3
	Bilgisayar	77	27,2
	Tablet	10	3,5
	Hepsi	31	11,0
Ne zamandır Sosyal Medya Kullanıcısısunuz	1 yıldan az	9	3,2
	1-4 yıl arası	64	22,6
	4-8 yıl arası	136	48,1
	8 yıldan fazla	74	26,1
Günde Kaç Saatinizi Sosyal Medyada Geçiriyorsunuz	1 saatten az	36	12,7
	1-4 saat arası	177	62,5
	4-8 saat arası	54	19,1
	8 saat arası	16	5,7

Araştırmaya katılan bireylerden 190 kişi kadınsa, 93 kişi erkektir. 216 kişi, 17-24 yaşları arasında, 206 kişinin lisans öğrencisi olduğu belirlenmiştir. 172 kişi mühendislik, Psikoloji-PDR ve Hukuk haricindeki bölümlerde okuduğunu belirtmiştir. 101 kişi 2.sınıf öğrencisi, 233 kişi ailesinin yanında kalmaktadır. 246 kişinin annesi ve babası sağ ve birlikte, 115 kişi ilköğretim mezunu, 214 kişinin annesi çalışmamaktadır.

98 kişinin babası lise mezundur. 217 kişinin babası çalışırken, 232 kişinin maddi geliri orta düzeydedir. 136 kişi iki kardeş, 147 kişi birinci çocuktur. Katılımcıların tamamı sosyal medya kullanmaktadır. En çok kullanılan sosyal medya uygulaması Instagram olarak belirlenmiştir. 165 kişi akıllı telefonlardan sosyal medya uygulamalarına girerken, 136 kişi 4-8 yıl arası sosyal medyayı kullanmakta, 177 kişi ise günlük 1-4 saatini sosyal medya da geçirmektedir.

4.2. DEMOGRAFİK FARK ANALİZLERİ

4.2.1. Sosyodemografik Verilere Göre Sosyal Medya Tutum Ölçeği Alt Boyutlarından Alınan Puanların İncelenmesi

Tablo 4-3: Sosyodemografik Verilere Göre Sosyal Medya Tutum Ölçeği Paylaşım İhtiyacı Alt Boyutundan Alınan Puanların İncelenmesi-1

		N	$\bar{x}$	SS	x^2 / U	p
Cinsiyet	Kadın	190	23,27	6,77	8068	0,235
	Erkek	93	22,51	6,86		
Yaş	17-24 arası	216	23,34	6,75	3,056	0,383
	25-32 arası	53	22,04	6,88		
	33-40 arası	12	21,17	7,57		
	41 ve daha fazla	2	25,50	0,71		
Eğitim Durumu	Önlisans	27	20,52	6,54	5,099	0,078
	Lisans	206	23,14	6,95		
	Yüksek lisans +	50	23,88	6,06		
Okunan Bölüm	Mühendislik	52	23,21	6,62	,725	0,867
	Psikoloji – PDR	11	24,91	6,49		
	Hukuk	48	23,42	6,43		
	Diğer	172	22,73	6,99		
Sınıf	1	97	23,27	7,03	4,693	0,196
	2	101	23,14	6,65		
	3	35	24,43	5,72		
	4	50	21,32	7,18		
Kiminle Yaşıyorsunuz	Ailenizle	233	22,99	6,85	2,944	0,400
	Akrabalarınızla	3	28,67	3,06		
	Arkadaşlarınızla	30	23,07	5,36		
	Yalnız	17	22,41	8,60		
Anne-Baba Durumu	İkisi de sağ ve birlikte	246	22,80	6,91	1,991	0,574
	Anne sağ, baba yaşamıyor	11	24,36	5,01		
	Baba sağ, anne yaşamıyor	4	25,75	4,43		
	Anne ve baba ayrı yaşamakta	22	24,36	6,59		
Anne Eğitim Durumu	Okur-Yazar değil	4	18,50	7,42	8,160	0,148
	Okur-Yazar	10	22,20	8,19		
	İlköğretim	115	22,23	6,62		
	Lise	93	23,44	6,79		
	Üniversite	47	24,70	6,15		
	Üniversite ve üstü	14	23,00	8,63		
Anne Meslek Durumu	Çalışıyor	69	23,77	6,91	6578,5	0,173
	Çalışmıyor	214	22,78	6,76		

Üniversite öğrencilerinin paylaşım ihtiyacı düzeyleri “**cinsiyet**” değişkenine bağlı olarak “Mann Whitney U” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Paylaşım İhtiyacı Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir (U=8068; p=,235; p>,05).

Üniversite öğrencilerinin paylaşım ihtiyacı düzeyleri “**yaş**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Paylaşım İhtiyacı Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=3,056$; p=0,383; p>,05].

Üniversite öğrencilerinin paylaşım ihtiyacı düzeyleri “**eğitim durumu**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Paylaşım İhtiyacı Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(2)=5,099$; p=0,078; p>,05].

Üniversite öğrencilerinin paylaşım ihtiyacı düzeyleri “**okunan bölüm**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Paylaşım İhtiyacı Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=,725$; p=0,867; p>,05].

Üniversite öğrencilerinin paylaşım ihtiyacı düzeyleri “**sınıf**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Paylaşım İhtiyacı Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=4,693$; p=0,196; p>,05].

Üniversite öğrencilerinin paylaşım ihtiyacı düzeyleri “**kiminle yaşıyorsunuz**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Paylaşım İhtiyacı Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=2,944$; p=0,400; p>,05].

Üniversite öğrencilerinin paylaşım ihtiyacı düzeyleri “**anne-baba durumu**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Paylaşım İhtiyacı Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=1,991$; $p=0,574$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin paylaşım ihtiyacı düzeyleri “**anne eğitim durumu**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Paylaşım İhtiyacı Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=8,160$; $p=0,148$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin paylaşım ihtiyacı düzeyleri “**anne meslek durumu**” değişkenine bağlı olarak “Mann Whitney U” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Paylaşım İhtiyacı Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir ($U=6578,5$; $p=,173$; $p>,05$).

Tablo 4-4: Sosyodemografik Verilere Göre Sosyal Medya Tutum Ölçeği Paylaşım İhtiyacı Alt Boyutundan Alınan Puanların İncelenmesi-2

		N	$\bar{x}$	SS	χ^2/U	P
Baba Eğitim Durumu	Okur-Yazar	5	14,80	8,93	12,536	0,014
	İlköğretim	79	21,86	6,73		
	Lise	98	23,17	5,91		
	Üniversite	86	24,19	7,15		
	Üniversite ve üstü ^b	15	24,20	7,78		
Baba Meslek Durumu	Çalışıyor	217	23,07	6,73	7048,5	0,847
	Çalışmıyor	66	22,86	7,06		
Ailenin Maddi Gelir Düzeyi	Düşük	14	21,43	8,61	,497	0,780
	Orta	232	23,10	6,42		
	Yüksek	37	23,11	8,33		
Kardeş Sayısı	Tek çocuğum	27	25,11	6,05	5,402	0,369
	İki kardeşiz	136	22,74	6,44		
	Üç kardeşiz	84	22,60	7,48		
	Dört kardeşiz	26	24,46	6,42		
	Beş kardeşiz	4	23,25	7,93		
	Altı ve yukarı kardeşiz	6	19,67	8,36		
Kaçıncı Çocuk	1	147	23,57	6,19	1,665	0,645
	2	94	22,05	7,26		
	3	30	23,23	7,44		
	4-7 arası	12	23,33	8,51		
Sosyal Medya Kullanımı	Evet	283	23,02	,680	-	-
	Hayır	-	-	-		
Kullanılan Sosyal Medya Uygulaması	Facebook	43	22,74	6,79	5,554	0,697
	Twitter	34	24,12	7,96		
	Instagram	64	21,97	7,57		
	Foursque	11	24,18	3,82		
	Youtube	56	22,55	5,91		
	Snapchat	28	25,11	6,14		
	Google	26	23,27	5,91		
	Linkedin	11	21,91	8,13		
Diğer	10	23,30	7,35			
Sosyal Medya Uygulamalarında Kullanılan Cihaz Türleri	Akıllı Telefon	165	22,72	6,68	1,109	0,775
	Bilgisayar	77	23,27	7,15		
	Tablet	10	23,40	8,34		
	Hepsi	31	23,87	6,16		
Ne zamandır Sosyal Medya Kullandığınız	1 yıldan az	9	16,78	9,05	10,791	0,013
	1-4 yıl arası	64	21,27	7,49		
	4-8 yıl arası	136	24,10	6,01		
	8 yıldan fazla	74	23,32	6,66		
Günde Kaç Saatinizi Sosyal Medyada Geçiriyorsunuz	1 saatten az	36	18,94	7,29	15,348	0,002
	1-4 saat arası	177	23,55	6,30		
	4-8 saat arası	54	23,33	6,91		
	8 saat arası	16	25,25	7,75		

Üniversite öğrencilerinin paylaşım ihtiyacı düzeyleri **“baba eğitim durumu”** değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Paylaşım İhtiyacı Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olduğu belirlenmiştir [$\chi^2(4)=12,536$; $p=0,014$; $p<,05$]. Babası okur-yazar olanların ölçekten aldıkları puanların, babası üniversite ve üniversite üstü eğitim durumuna sahip olanlara göre anlamlı ölçüde düşük olduğu tespit edilmiştir.

Üniversite öğrencilerinin paylaşım ihtiyacı düzeyleri **“baba meslek durumu”** değişkenine bağlı olarak “Mann Whitney U” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Paylaşım İhtiyacı Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir ($U=7048,5$; $p=0,847$; $p>,05$).

Üniversite öğrencilerinin paylaşım ihtiyacı düzeyleri **“ailenin maddi gelir düzeyi”** değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Paylaşım İhtiyacı Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=,497$; $p=0,780$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin paylaşım ihtiyacı düzeyleri **“kardeş sayısı”** değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Paylaşım İhtiyacı Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(5)=5,402$; $p=0,369$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin paylaşım ihtiyacı düzeyleri **“kaçıncı çocuk olunduğu”** değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Paylaşım İhtiyacı Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=1,665$; $p=0,645$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin paylaşım ihtiyacı düzeyleri **“kullanılan sosyal medya uygulaması”** değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Paylaşım İhtiyacı Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(8)=5,554$; $p=0,697$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin paylaşım ihtiyacı düzeyleri “**sosyal medya uygulamalarında kullanılan cihaz türleri**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Paylaşım İhtiyacı Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=1,109$; $p=0,775$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin paylaşım ihtiyacı düzeyleri “**sosyal medya kullanım süresi**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Paylaşım İhtiyacı Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olduğu belirlenmiştir [$\chi^2(3)=10,791$; $p=0,013$; $p<,05$]. 1 yıldan az süreyle sosyal medya kullananların ölçekten aldığı ortalama puanların, 4-8 yıl ile 8 yıldan fazla süredir sosyal medya kullananlara göre anlamlı biçimde düşük olduğu tespit edilmiştir.

Üniversite öğrencilerinin paylaşım ihtiyacı düzeyleri “**günlük sosyal medya geçirilen zaman**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Paylaşım İhtiyacı Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olduğu belirlenmiştir [$\chi^2(3)=15,348$; $p=,002$; $p<,05$]. Günlük 1 saatten az şekilde sosyal medyada vakit geçirenlerin ölçekten aldığı puanların, diğer saatler arasında vakit geçirenlere göre anlamlı ölçüde düşük olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4-5: Sosyodemografik Verilere Göre Sosyal Medya Tutum Ölçeği Sosyal Yetkinlik Alt Boyutundan Alınan Puanların İncelenmesi-1

		N	$\bar{x}$	SS	x^2 / U	p
Cinsiyet	Kadın	190	15,73	6,07	6704,5	0,001
	Erkek	93	18,16	6,21		
Yaş	17-24 arası	216	16,74	6,28	1,468	0,690
	25-32 arası	53	15,81	5,77		
	33-40 arası	12	15,50	7,39		
	41 ve daha fazla	2	18,50	2,12		
Eğitim Durumu	Önlisans	27	17,11	5,40	1,149	0,563
	Lisans	206	16,60	6,35		
	Yükseklisans +	50	15,90	6,09		
Okunan Bölüm	Mühendislik	52	17,37	5,80	7,552	0,056
	Psikoloji – PDR	11	15,27	7,40		
	Hukuk	48	14,60	5,09		
	Diğer	172	16,89	6,46		
Sınıf	1	97	16,04	6,21	1,184	0,757
	2	101	17,09	6,42		
	3	35	16,29	6,01		
	4	50	16,50	6,00		
Kiminle Yaşıyorsunuz	Ailenizle	233	16,36	6,11	1,477	0,688
	Akrabalarınızla	3	19,33	2,31		
	Arkadaşlarınızla	30	16,93	5,66		
	Yalnız	17	17,59	8,70		
Anne-Baba Durumu	İkisi de sağ ve birlikte	246	16,42	6,18	2,200	0,532
	Anne sağ, baba yaşamıyor	11	17,82	6,29		
	Baba sağ, anne yaşamıyor	4	19,75	5,25		
	Anne ve baba ayrı yaşamakta	22	16,50	6,83		
Anne Eğitim Durumu	Okur-Yazar değil	4	16,25	7,89	3,532	0,619
	Okur-Yazar	10	14,50	5,64		
	İlköğretim	115	16,50	5,88		
	Lise	93	16,14	6,32		
	Üniversite	47	17,74	6,13		
	Üniversite ve üstü	14	16,79	8,40		
Anne Meslek Durumu	Çalışıyor	69	16,80	6,61	7284,5	0,867
	Çalışmıyor	214	16,44	6,09		

Üniversite öğrencilerinin sosyal yetkinlik düzeyleri “**cinsiyet**” değişkenine bağlı olarak “Mann Whitney U” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Sosyal Yetkinlik Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olduğu belirlenmiştir (U=6704,5; p=0,001; p<,05). Erkeklerin ölçekten aldığı puan ortalamalarının, kadınlara göre anlamlı ölçüde yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Üniversite öğrencilerinin sosyal yetkinlik düzeyleri “**yaş**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Sosyal

Yetkinlik Alt Boyutu'ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=1,468$; $p=0,690$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin sosyal yetkinlik düzeyleri “**eğitim durumu**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Sosyal Yetkinlik Alt Boyutu'ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(2)=1,149$; $p=0,563$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin sosyal yetkinlik düzeyleri “**okunan bölüm**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Sosyal Yetkinlik Alt Boyutu'ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=7,552$; $p=0,056$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin sosyal yetkinlik düzeyleri “**sınıf**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Sosyal Yetkinlik Alt Boyutu'ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=1,184$; $p=0,757$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin sosyal yetkinlik düzeyleri “**kiminle yaşıyorsunuz**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Sosyal Yetkinlik Alt Boyutu'ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=1,477$; $p=0,688$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin sosyal yetkinlik düzeyleri “**anne-baba durumu**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Sosyal Yetkinlik Alt Boyutu'ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=2,200$; $p=0,532$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin sosyal yetkinlik düzeyleri “**anne eğitim durumu**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Sosyal Yetkinlik Alt Boyutu'ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=3,532$; $p=0,619$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin sosyal yetkinlik düzeyleri “**anne meslek durumu**” değişkenine bağlı olarak “Mann Whitney U” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Sosyal Yetkinlik Alt Boyutu'ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir ($U=7284,5$; $p=,867$; $p>,05$).

Tablo 4-6: Sosyodemografik Verilere Göre Sosyal Medya Tutum Ölçeği Sosyal Yetkinlik Alt Boyutundan Alınan Puanların İncelenmesi-2

		N	$\bar{x}$	SS	χ^2 / U	p
Baba Eğitim Durumu	Okur-Yazar	5	13,00	7,84	2,672	0,614
	İlköğretim	79	16,06	5,52		
	Lise	98	16,43	6,32		
	Üniversite	86	17,02	6,42		
	Üniversite ve üstü	15	17,93	7,30		
Baba Meslek Durumu	Çalışıyor	217	16,48	6,25	6887,5	0,638
	Çalışmıyor	66	16,68	6,11		
Ailenin Maddi Gelir Düzeyi	Düşük	14	17,86	8,36	,474	0,789
	Orta	232	16,31	5,76		
	Yüksek	37	17,38	7,91		
Kardeş Sayısı	Tek çocuğum	27	18,15	6,33	2,466	0,782
	İki kardeşiz	136	16,42	5,74		
	Üç kardeşiz	84	15,90	6,30		
	Dört kardeşiz	26	17,19	7,50		
	Beş kardeşiz	4	18,50	9,71		
	Altı ve yukarı kardeşiz	6	16,17	7,19		
Kaçıncı Çocuk	1	147	16,84	5,79	2,329	0,507
	2	94	15,81	5,96		
	3	30	16,37	7,46		
	4-7 arası	12	18,67	9,26		
Sosyal Medya Kullanımı	Evet	283	16,53	,620	-	-
	Hayır	-	-	-		
Kullanılan Sosyal Medya Uygulaması	Facebook	43	17,19	7,16	2,165	0,976
	Twitter	34	16,56	7,44		
	Instagram	64	16,59	6,22		
	Foursque	11	16,91	4,83		
	Youtube	56	16,04	5,46		
	Snapchat	28	16,68	6,01		
	Google	26	16,50	5,10		
	Linkedin	11	14,45	6,61		
	Diğer	10	17,40	6,98		
Sosyal Medya Uygulamalarında Kullanılan Cihaz Türleri	Akıllı Telefon	165	16,19	5,80	1,227	0,747
	Bilgisayar	77	16,62	6,38		
	Tablet	10	19,30	9,20		
	Hepsi	31	17,16	6,79		
Ne zamandır Sosyal Medya Kullandığınız	1 yıldan az	9	13,11	7,54	10,981	0,012
	1-4 yıl arası	64	14,92	5,83		
	4-8 yıl arası	136	17,21	6,07		
	8 yıldan fazla	74	17,08	6,36		
Günde Kaç Saatinizi Sosyal Medyada Geçiriyorsunuz	1 saatten az	36	14,22	6,51	10,828	0,013
	1-4 saat arası	177	17,02	6,18		
	4-8 saat arası	54	15,59	5,37		
	8 saat arası	16	19,38	6,95		

Üniversite öğrencilerinin sosyal yetkinlik düzeyleri “**baba eğitim durumu**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Sosyal Yetkinlik Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(4)=2,672$; $p=0,614$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin sosyal yetkinlik düzeyleri “**baba meslek durumu**” değişkenine bağlı olarak “Mann Whitney U” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Sosyal Yetkinlik Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir ($U=6887,5$; $p=0,638$; $p>,05$).

Üniversite öğrencilerinin sosyal yetkinlik düzeyleri “**ailenin maddi gelir düzeyi**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Sosyal Yetkinlik Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=,474$; $p=0,789$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin sosyal yetkinlik düzeyleri “**kardeş sayısı**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Sosyal Yetkinlik Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(5)=2,466$; $p=0,782$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin sosyal yetkinlik düzeyleri “**kaçıncı çocuk olunduğu**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Sosyal Yetkinlik Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=2,329$; $p=0,507$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin sosyal yetkinlik düzeyleri “**kullanılan sosyal medya uygulaması**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Sosyal Yetkinlik Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(8)=2,165$; $p=0,976$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin sosyal yetkinlik düzeyleri “**sosyal medya uygulamalarında kullanılan cihaz türleri**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Sosyal Yetkinlik Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=1,227$; $p=0,747$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin sosyal yetkinlik düzeyleri “**sosyal medya kullanım süresi**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Sosyal Yetkinlik Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olduğu belirlenmiştir [$\chi^2(3)=10,981$; $p=0,012$; $p<,05$]. 1 yıldan az ve 1-4 yıl arası süreyle sosyal medya kullananların ölçekten aldığı ortalama puanların, 4-8 yıldır sosyal medya kullananlara göre anlamlı biçimde düşük olduğu tespit edilmiştir.

Üniversite öğrencilerinin sosyal yetkinlik düzeyleri “**günlük sosyal medya geçirilen zaman**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Sosyal Yetkinlik Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olduğu belirlenmiştir [$\chi^2(3)=8,526$; $p=0,036$; $p<,05$]. Günlük 1 saatten az sosyal medyada vakit geçirenlerin ölçekten aldığı puan ortalamalarının, 1-4 saat ile 8 saatten fazla sosyal medyada vakit geçirenlere göre anlamlı ölçüde düşük olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca 4-8 saat arası sosyal medyada vakit geçirenlerin ölçek ortalama puanlarının da 8 saatten fazla sosyal medyada vakit geçirenlere göre anlamlı ölçüde düşük olduğu belirlenmiştir.

Tablo 4-7: Sosyodemografik Verilere Göre Sosyal Medya Tutum Ölçeği Sosyal İzolasyon Alt Boyutundan Alınan Puanların İncelenmesi-1

		N	$\bar{x}$	SS	x^2/U	p
Cinsiyet	Kadın	190	25,22	4,93	6865,5	0,002
	Erkek	93	23,01	5,83		
Yaş	17-24 arası	216	24,19	5,58	2,962	0,398
	25-32 arası	53	25,47	3,84		
	33-40 arası	12	25,83	5,92		
	41 ve daha fazla	2	22,50	7,78		
Eğitim Durumu	Önlisans	27	24,59	4,62	2,284	0,319
	Lisans	206	24,23	5,48		
	Yükseklisans +	50	25,50	5,01		
Okunan Bölüm	Mühendislik ^a	52	24,00	5,28	13,680	0,003
	Psikoloji – PDR ^a	11	21,55	5,37		
	Hukuk ^b	48	26,58	4,26		
	Diğer ^a	172	24,24	5,48		
Sınıf	1	97	24,94	5,19	1,300	0,729
	2	101	24,31	5,18		
	3	35	24,34	5,77		
	4	50	24,10	5,69		
Kiminle Yaşıyorsunuz	Ailenizle	233	24,71	5,12	1,942	0,585
	Akrabalarınızla	3	26,67	2,52		
	Arkadaşlarınızla	30	24,00	5,13		
	Yalnız	17	22,00	7,98		
Anne-Baba Durumu	İkisi de sağ ve birlikte	246	24,46	5,44	1,383	0,710
	Anne sağ, baba yaşamıyor	11	25,55	3,53		
	Baba sağ, anne yaşamıyor	4	22,75	2,63		
	Anne ve baba ayrı yaşamakta	22	24,59	5,28		
Anne Eğitim Durumu	Okur-Yazar değil	4	22,00	10,46	,611	0,988
	Okur-Yazar	10	24,90	4,12		
	İlköğretim	115	24,50	5,21		
	Lise	93	24,38	5,58		
	Üniversite	47	25,21	4,37		
	Üniversite ve üstü	14	23,21	6,97		
Anne Meslek Durumu	Çalışıyor	69	24,75	5,38	6999,5	0,514
	Çalışmıyor	214	24,41	5,33		

Üniversite öğrencilerinin sosyal izolasyon düzeyleri “**cinsiyet**” değişkenine bağlı olarak “Mann Whitney U” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Sosyal İzolasyon Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olduğu belirlenmiştir (U=6865,5; p=0,002; p<,05). Kadınların ölçekten aldığı puan ortalamalarının, erkeklere göre anlamlı ölçüde yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Üniversite öğrencilerinin sosyal izolasyon düzeyleri “**yaş**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Sosyal

İzolasyon Alt Boyutu'ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=2,962$; $p=0,398$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin sosyal izolasyon düzeyleri “**eğitim durumu**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Sosyal İzolasyon Alt Boyutu'ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(2)=2,284$; $p=0,319$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin sosyal izolasyon düzeyleri “**okunan bölüm**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Sosyal İzolasyon Alt Boyutu'ndan alınan puanlarda farklılaşma olduğu belirlenmiştir [$\chi^2(3)=13,680$; $p=0,003$; $p<,05$]. Hukuk bölümünde öğrenim gören bireylerin ölçekten aldıkları puan ortalamalarının, mühendislik, Psikoloji-PDR ve diğer bölümlerde öğrenim görenlerin aldıkları puanlara göre anlamlı ölçüde yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Üniversite öğrencilerinin sosyal izolasyon düzeyleri “**sınıf**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Sosyal İzolasyon Alt Boyutu'ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=1,300$; $p=0,729$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin sosyal izolasyon düzeyleri “**kiminle yaşıyorsunuz**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Sosyal İzolasyon Alt Boyutu'ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=1,942$; $p=0,585$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin sosyal izolasyon düzeyleri “**anne-baba durumu**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Sosyal İzolasyon Alt Boyutu'ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=1,383$; $p=0,710$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin sosyal izolasyon düzeyleri “**anne eğitim durumu**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Sosyal İzolasyon Alt Boyutu'ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=,611$; $p=0,988$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin sosyal izolasyon düzeyleri “**anne meslek durumu**” değişkenine bağlı olarak “Mann Whitney U” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum

Ölçeği Sosyal İzolasyon Alt Boyutu'ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir (U=6999,5; p=0,514; p>,05).

Tablo 4-8: Sosyodemografik Verilere Göre Sosyal Medya Tutum Ölçeği Sosyal İzolasyon Alt Boyutundan Alınan Puanların İncelenmesi-2

		N	$\bar{x}$	SS	x^2/U	p
Baba Eğitim Durumu	Okur-Yazar	5	26,20	4,49	2,200	0,699
	İlköğretim	79	24,75	4,98		
	Lise	98	24,27	5,58		
	Üniversite	86	24,80	5,09		
	Üniversite ve üstü	15	22,27	6,96		
Baba Meslek Durumu	Çalışıyor	217	24,59	5,29	6882	0,630
	Çalışmıyor	66	24,18	5,50		
Ailenin Maddi Gelir Düzeyi	Düşük	14	23,86	6,89	1,094	0,579
	Orta	232	24,84	4,76		
	Yüksek	37	22,57	7,43		
Kardeş Sayısı	Tek çocuğum	27	23,00	5,68	9,231	0,100
	İki kardeşiz	136	25,05	4,54		
	Üç kardeşiz	84	24,87	5,61		
	Dört kardeşiz	26	23,19	6,58		
	Beş kardeşiz	4	17,50	8,81		
	Altı ve yukarı kardeşiz	6	23,50	4,85		
Kaçıncı Çocuk	1	147	24,44	5,42	3,263	0,353
	2	94	24,90	4,36		
	3	30	24,87	6,15		
	4-7 arası	12	21,00	7,92		
Sosyal Medya Kullanımı	Evet	283	24,49	-	-	-
	Hayır	-	,533	-		
Kullanılan Sosyal Medya Uygulaması	Facebook	43	23,49	6,09	3,142	0,925
	Twitter	34	24,71	6,35		
	Instagram	64	24,52	5,19		
	Foursque	11	25,18	4,21		
	Youtube	56	25,07	4,76		
	Snapchat	28	24,43	4,96		
	Google	26	24,27	5,23		
	Linkedin	11	25,45	4,87		
	Diğer	10	23,60	6,11		
Sosyal Medya Uygulamalarında Kullanılan Cihaz Türleri	Akıllı Telefon	165	24,90	4,87	1,948	0,583
	Bilgisayar	77	24,31	5,33		
	Tablet	10	21,20	8,38		
	Hepsi	31	23,84	6,28		
Ne zamandır Sosyal Medya Kullandığınız	1 yıldan az	9	25,56	5,64	2,824	0,420
	1-4 yıl arası	64	24,95	5,18		
	4-8 yıl arası	136	24,13	5,25		
	8 yıldan fazla	74	24,62	5,61		
Günde Kaç Saatinizi Sosyal Medyada Geçiriyorsunuz	1 saatten az	36	25,72	4,21	1,754	0,625
	1-4 saat arası	177	24,25	5,59		
	4-8 saat arası	54	24,56	4,83		
	8 saat arası	16	24,13	6,27		

Üniversite öğrencilerinin sosyal izolasyon düzeyleri **“baba eğitim durumu”** değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Sosyal İzolasyon Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(4)=2,200$; $p=0,699$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin sosyal izolasyon düzeyleri **“baba meslek durumu”** değişkenine bağlı olarak “Mann Whitney U” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Sosyal İzolasyon Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir ($U=6882$; $p=0,630$; $p>,05$).

Üniversite öğrencilerinin sosyal izolasyon düzeyleri **“ailenin maddi gelir düzeyi”** değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Sosyal İzolasyon Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=1,094$; $p=0,579$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin sosyal izolasyon düzeyleri **“kardeş sayısı”** değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Sosyal İzolasyon Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(5)=9,231$; $p=0,100$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin sosyal izolasyon düzeyleri **“kaçıncı çocuk olunduğu”** değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Sosyal İzolasyon Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=3,263$; $p=0,353$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin sosyal izolasyon düzeyleri **“kullanılan sosyal medya uygulaması”** değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Sosyal İzolasyon Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(8)=3,142$; $p=0,925$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin sosyal izolasyon düzeyleri **“sosyal medya uygulamalarında kullanılan cihaz türleri”** değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Sosyal İzolasyon Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=1,948$; $p=0,583$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin sosyal izolasyon düzeyleri **“sosyal medya kullanım süresi”** değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Sosyal İzolasyon Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=2,824$; $p=0,420$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin sosyal izolasyon düzeyleri “**günlük sosyal medya geçirilen zaman**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Sosyal İzolasyon Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=1,754$; $p=0,625$; $p>,05$].

Tablo 4-9: Sosyodemografik Verilere Göre Sosyal Medya Tutum Ölçeği Öğretmenlerle İlişki Alt Boyutundan Alınan Puanların İncelenmesi-1

		N	$\bar{x}$	SS	x^2 / U	p
Cinsiyet	Kadın	190	7,20	3,27	8702,5	0,836
	Erkek	93	7,33	3,44		
Yaş	17-24 arası	216	7,37	3,36	1,566	0,667
	25-32 arası	53	6,70	3,06		
	33-40 arası	12	7,50	3,73		
	41 ve daha fazla	2	7,00	4,24		
Eğitim Durumu	Önlisans	27	7,07	3,35	1,277	0,528
	Lisans	206	7,38	3,37		
	Yükseklisans +	50	6,78	3,12		
Okunan Bölüm	Mühendislik	52	7,02	3,20	3,026	0,388
	Psikoloji – PDR	11	7,36	3,56		
	Hukuk	48	6,52	3,20		
	Diğer	172	7,51	3,37		
Sınıf	1	97	6,85	3,29	3,401	0,334
	2	101	7,32	3,24		
	3	35	7,26	3,35		
	4	50	7,86	3,50		
Kiminle Yaşıyorsunuz	Ailenizle	233	7,28	3,28	3,681	0,298
	Akrabalarınızla	3	10,33	4,04		
	Arkadaşlarınızla	30	6,43	2,73		
	Yalnız	17	7,59	4,46		
Anne-Baba Durumu	İkisi de sağ ve birlikte	246	7,24	3,37	3,489	0,322
	Anne sağ, baba yaşamıyor	11	7,64	3,32		
	Baba sağ, anne yaşamıyor	4	9,75	2,06		
	Anne ve baba ayrı yaşamakta	22	6,64	2,77		
Anne Eğitim Durumu	Okur-Yazar değil	4	5,25	2,87	2,712	0,744
	Okur-Yazar	10	7,80	4,21		
	İlköğretim	115	7,23	3,38		
	Lise	93	7,14	3,23		
	Üniversite	47	7,23	3,06		
	Üniversite ve üstü	14	8,21	3,89		
Anne Meslek Durumu	Çalışıyor	69	7,13	3,33	7150	0,691
	Çalışmıyor	214	7,28	3,32		

Üniversite öğrencilerinin öğretmenlerle ilişki düzeyleri “**cinsiyet**” değişkenine bağlı olarak “Mann Whitney U” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Öğretmenlerle İlişki Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir ($U=8702,5$; $p=0,836$; $p>,05$).

Üniversite öğrencilerinin öğretmenlerle ilişki düzeyleri “**yaş**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Öğretmenlerle İlişki Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=1,566$; $p=0,667$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin öğretmenlerle ilişki düzeyleri “**eğitim durumu**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Öğretmenlerle İlişki Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(2)=1,277$; $p=0,528$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin öğretmenlerle ilişki düzeyleri “**okunan bölüm**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Öğretmenlerle İlişki Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=3,026$; $p=0,388$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin öğretmenlerle ilişki düzeyleri “**sınıf**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Öğretmenlerle İlişki Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=3,401$; $p=0,334$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin öğretmenlerle ilişki düzeyleri “**kiminle yaşıyorsunuz**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Öğretmenlerle İlişki Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=3,681$; $p=0,298$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin öğretmenlerle ilişki düzeyleri “**anne-baba durumu**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Öğretmenlerle İlişki Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=3,489$; $p=0,322$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin öğretmenlerle ilişki düzeyleri “**anne eğitim durumu**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Öğretmenlerle İlişki Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=2,712$; $p=0,744$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin öğretmenlerle ilişki düzeyleri “**anne meslek durumu**” değişkenine bağlı olarak “Mann Whitney U” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Öğretmenlerle İlişki Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir ($U=7150$; $p=0,691$; $p>,05$).

Tablo 4-10: Sosyodemografik Verilere Göre Sosyal Medya Tutum Ölçeği Öğretmenlerle İlişki Alt Boyutundan Alınan Puanların İncelenmesi-2

		N	$\bar{x}$	SS	χ^2 / U	p
Baba Eğitim Durumu	Okur-Yazar	5	6,20	4,09	1,719	0,787
	İlköğretim	79	7,14	3,30		
	Lise	98	7,24	3,37		
	Üniversite	86	7,22	3,29		
	Üniversite ve üstü	15	8,27	3,22		
Baba Meslek Durumu	Çalışıyor	217	7,29	3,33	6967,5	0,738
	Çalışmıyor	66	7,11	3,31		
Ailenin Maddi Gelir Düzeyi	Düşük	14	8,07	4,10	1,169	0,557
	Orta	232	7,10	3,15		
	Yüksek	37	7,84	3,98		
Kardeş Sayısı	Tek çocuğum	27	8,11	3,29	4,848	0,435
	İki kardeşiz	136	7,19	3,10		
	Üç kardeşiz	84	6,82	3,37		
	Dört kardeşiz	26	7,73	3,87		
	Beş kardeşiz	4	7,25	5,32		
	Altı ve yukarı kardeşiz	6	8,33	3,93		
Kaçıncı Çocuk	1	147	7,28	3,42	5,583	0,134
	2	94	6,74	3,00		
	3	30	7,93	3,14		
	4-7 arası	12	9,00	4,33		
Sosyal Medya Kullanımı	Evet	283	-	-	-	-
	Hayır	-	-	-		
Kullanılan Sosyal Medya Uygulaması	Facebook	43	7,84	3,82	2,334	0,969
	Twitter	34	7,12	3,58		
	Instagram	64	7,09	3,14		
	Foursque	11	7,45	3,45		
	Youtube	56	6,93	2,96		
	Snapchat	28	7,04	3,00		
	Google	26	7,65	3,17		
	Linkedin	11	6,91	3,67		
	Diğer	10	7,50	4,58		
Sosyal Medya Uygulamalarında Kullanılan Cihaz Türleri	Akıllı Telefon	165	7,27	3,30	1,241	0,743
	Bilgisayar	77	6,95	3,21		
	Tablet	10	8,10	4,63		
	Hepsi	31	7,58	3,32		
Ne zamandır Sosyal Medya Kullanicısınız	1 yıldan az	9	5,89	3,02	5,076	0,166
	1-4 yıl arası	64	6,69	3,57		
	4-8 yıl arası	136	7,40	3,20		
	8 yıldan fazla	74	7,61	3,32		
Günde Kaç Saatinizi Sosyal Medyada Geçiriyorsunuz	1 saatten az	36	6,28	3,23	6,620	0,085
	1-4 saat arası	177	7,58	3,26		
	4-8 saat arası	54	6,74	3,26		
	8 saat arası	16	7,38	4,00		

Üniversite öğrencilerinin öğretmenlerle ilişki düzeyleri “**baba eğitim durumu**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum

Ölçeği Öğretmenlerle İlişki Alt Boyutu'ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(4)=1,719$; $p=0,787$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin öğretmenlerle ilişki düzeyleri **“baba meslek durumu”** değişkenine bağlı olarak “Mann Whitney U” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Öğretmenlerle İlişki Alt Boyutu'ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir ($U=6967,5$; $p=0,738$; $p>,05$).

Üniversite öğrencilerinin öğretmenlerle ilişki düzeyleri **“ailenin maddi gelir düzeyi”** değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Öğretmenlerle İlişki Alt Boyutu'ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=1,169$; $p=0,557$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin öğretmenlerle ilişki düzeyleri **“kardeş sayısı”** değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Öğretmenlerle İlişki Alt Boyutu'ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(5)=4,848$; $p=0,435$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin öğretmenlerle ilişki düzeyleri **“kaçıncı çocuk olduğu”** değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Öğretmenlerle İlişki Alt Boyutu'ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=5,583$; $p=0,134$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin öğretmenlerle ilişki düzeyleri **“kullanılan sosyal medya uygulaması”** değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Öğretmenlerle İlişki Alt Boyutu'ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(8)=2,334$; $p=0,969$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin öğretmenlerle ilişki düzeyleri **“sosyal medya uygulamalarında kullanılan cihaz türleri”** değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Öğretmenlerle İlişki Alt Boyutu'ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=1,241$; $p=0,743$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin öğretmenlerle ilişki düzeyleri **“sosyal medya kullanım süresi”** değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Öğretmenlerle İlişki Alt Boyutu'ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=5,076$; $p=0,166$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin öğretmenlerle ilişki düzeyleri “**günlük sosyal medya geçirilen zaman**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Sosyal Medya Tutum Ölçeği Öğretmenlerle İlişki Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=6,620$; $p=0,085$; $p>,05$].

4.2.2. Sosyodemografik Verilere Göre Aile Değerlendirme Ölçeği Alt Boyutlarından Alınan Puanların İncelenmesi

Tablo 4-11: Sosyodemografik Verilere Göre Aile Değerlendirme Ölçeği Problem Çözme Alt Boyutundan Alınan Puanların İncelenmesi-1

		N	$\bar{x}$	SS	x^2 / U	p
Cinsiyet	Kadın	190	2,11	0,72	8125	0,271
	Erkek	93	2,23	0,78		
Yaş	17-24 arası	216	2,17	0,74	4,374	0,224
	25-32 arası	53	2,21	0,80		
	33-40 arası	12	1,72	0,38		
	41 ve daha fazla	2	2,17	0,71		
Eğitim Durumu	Önlisans	27	2,02	0,62	2,763	0,251
	Lisans	206	2,20	0,77		
	Yüksek lisans +	50	2,02	0,67		
Okunan Bölüm	Mühendislik	52	2,22	0,72	1,584	0,663
	Psikoloji – PDR	11	2,12	0,75		
	Hukuk	48	2,03	0,62		
	Diğer	172	2,17	0,78		
Sınıf	1	97	2,12	0,82	4,733	0,192
	2	101	2,16	0,70		
	3	35	2,37	0,67		
	4	50	2,05	0,70		
Kiminle Yaşıyorsunuz	Ailenizle	233	2,12	0,74	3,862	0,277
	Akrabalarınızla	3	2,00	0,73		
	Arkadaşlarınızla	30	2,34	0,70		
	Yalnız	17	2,33	0,81		
Anne-Baba Durumu	İkisi de sağ ve birlikte	246	2,16	0,72	1,121	0,571
	Anne sağ, baba yaşamıyor	11	2,23	0,94		
	Baba sağ, anne yaşamıyor	4	2,58	0,79		
	Anne ve baba ayrı yaşamakta	22	1,95	0,89		
Anne Eğitim Durumu	Okur-Yazar değil	4	2,08	0,52	2,647	0,754
	Okur-Yazar	10	1,90	0,76		
	İlköğretim	115	2,25	0,82		
	Lise	93	2,12	0,73		
	Üniversite	47	2,09	0,61		
	Üniversite ve üstü	14	2,05	0,62		
Anne Meslek Durumu	Çalışıyor	69	2,06	0,73	6746,5	0,280
	Çalışmıyor	214	2,19	0,75		

Üniversite öğrencilerinin problem çözme düzeyleri “**cinsiyet**” değişkenine bağlı olarak “Mann Whitney U” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Problem Çözme Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir ($U=8125$; $p=0,271$; $p>,05$).

Üniversite öğrencilerinin problem çözme düzeyleri “**yaş**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Problem Çözme Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=4,374$; $p=0,224$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin problem çözme düzeyleri “**eğitim durumu**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Problem Çözme Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(2)=2,763$; $p=0,251$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin problem çözme düzeyleri “**okunan bölüm**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Problem Çözme Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=1,584$; $p=0,663$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin problem çözme düzeyleri “**sınıf**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Problem Çözme Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=4,733$; $p=0,192$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin problem çözme düzeyleri “**kiminle yaşıyorsunuz**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Problem Çözme Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=3,862$; $p=0,277$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin problem çözme düzeyleri “**anne-baba durumu**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Problem Çözme Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=1,121$; $p=0,571$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin problem çözme düzeyleri “**anne eğitim durumu**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Problem Çözme Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=2,647$; $p=0,754$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin problem çözme düzeyleri “anne meslek durumu” değişkenine bağlı olarak “Mann Whitney U” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Problem Çözme Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir (U=6764,4; p=,280; p>,05).

Tablo 4-12: Sosyodemografik Verilere Göre Aile Değerlendirme Ölçeği Problem Çözme Alt Boyutundan Alınan Puanların İncelenmesi-2

		N	$\bar{x}$	SS	χ^2 / U	p
Baba Eğitim Durumu	Okur-Yazar	5	1,93	0,81	2,994	0,559
	İlköğretim	79	2,22	0,84		
	Lise	98	2,20	0,76		
	Üniversite	86	2,04	0,64		
	Üniversite ve üstü	15	2,27	0,60		
Baba Meslek Durumu	Çalışıyor	217	2,13	0,73	6544,5	,288
	Çalışmıyor	66	2,25	0,79		
Ailenin Maddi Gelir Düzeyi	Düşük	14	2,32	0,83	,850	0,654
	Orta	232	2,15	0,71		
	Yüksek	37	2,11	0,89		
Kardeş Sayısı	Tek çocuğum	27	2,20	0,70	5,048	0,410
	İki kardeşiz	136	2,11	0,75		
	Üç kardeşiz	84	2,14	0,79		
	Dört kardeşiz	26	2,26	0,66		
	Beş kardeşiz	4	2,63	0,42		
	Altı ve yukarı kardeşiz	6	2,50	0,77		
Kaçıncı Çocuk	1	147	2,18	0,75	5,493	0,139
	2	94	2,17	0,73		
	3	30	1,89	0,68		
	4-7 arası	12	2,40	0,85		
Sosyal Medya Kullanımı	Evet	283	2,15	,74	-	-
	Hayır	-	-	-		
Kullanılan Sosyal Medya Uygulaması	Facebook	43	1,95	0,76	7,072	0,529
	Twitter	34	2,13	0,71		
	Instagram	64	2,28	0,86		
	Foursque	11	2,29	0,62		
	Youtube	56	2,19	0,70		
	Snapchat	28	2,19	0,58		
	Google	26	2,06	0,80		
	LinkedIn	11	2,12	0,63		
Diğer	10	2,12	0,73			
Sosyal Medya Uygulamalarında Kullanılan Cihaz Türleri	Akıllı Telefon	165	2,10	0,73	2,854	0,415
	Bilgisayar	77	2,24	0,73		
	Tablet	10	2,45	0,94		
	Hepsi	31	2,12	0,70		
Ne zamandır Sosyal Medya Kullanicısınız	1 yıldan az	9	2,59	1,12	3,986	0,263
	1-4 yıl arası	64	2,01	0,73		
	4-8 yıl arası	136	2,17	0,71		

	8 yıldan fazla	74	2,19	0,75		
Günde Kaç Saatinizi Sosyal Medyada Geçiriyorsunuz	1 saatten az	36	2,20	0,79	2,374	,498
	1-4 saat arası	177	2,13	0,75		
	4-8 saat arası	54	2,11	0,62		
	8 saat arası	16	2,49	0,95		

Üniversite öğrencilerinin problem çözme düzeyleri “**baba eğitim durumu**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Problem Çözme Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(4)=2,994$; $p=0,559$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin problem çözme düzeyleri “**baba meslek durumu**” değişkenine bağlı olarak “Mann Whitney U” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Problem Çözme Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir ($U=6544,5$; $p=0,288$; $p>,05$).

Üniversite öğrencilerinin problem çözme düzeyleri “**ailenin maddi gelir düzeyi**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Problem Çözme Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=,850$; $p=0,654$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin problem çözme düzeyleri “**kardeş sayısı**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Problem Çözme Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(5)=5,048$; $p=0,410$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin problem çözme düzeyleri “**kaçıncı çocuk olduğu**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Problem Çözme Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=5,493$; $p=0,139$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin problem çözme düzeyleri “**kullanılan sosyal medya uygulaması**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Problem Çözme Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(8)=7,072$; $p=0,529$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin problem çözme düzeyleri “**sosyal medya uygulamalarında kullanılan cihaz türleri**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Problem Çözme Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=2,854$; $p=0,415$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin problem çözme düzeyleri “sosyal medya kullanım süresi” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Problem Çözme Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=3,986$; $p=0,263$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin problem çözme düzeyleri “günlük sosyal medya geçirilen zaman” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Problem Çözme Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=2,374$; $p=0,489$; $p>,05$].

Tablo 4-13: Sosyodemografik Verilere Göre Aile Değerlendirme Ölçeği İletişim Alt Boyutundan Alınan Puanların İncelenmesi-1

		N	$\bar{x}$	SS	x^2 / U	p
Cinsiyet	Kadın	190	2,03	0,54	7343,5	0,021
	Erkek	93	2,20	0,54		
Yaş	17-24 arası	216	2,08	0,52	6,410	0,093
	25-32 arası	53	2,20	0,57		
	33-40 arası	12	1,80	0,50		
	41 ve daha fazla	2	2,17	1,65		
Eğitim Durumu	Önlisans	27	2,22	0,54	2,169	0,338
	Lisans	206	2,09	0,52		
	Yükseklisans +	50	2,00	0,63		
Okunan Bölüm	Mühendislik	52	2,15	0,52	5,028	0,170
	Psikoloji – PDR	11	2,12	0,48		
	Hukuk	48	1,95	0,58		
	Diğer	172	2,11	0,54		
Sınıf	1	97	2,04	0,63	4,720	0,194
	2	101	2,17	0,46		
	3	35	2,00	0,43		
	4	50	2,06	0,55		
Kiminle Yaşıyorsunuz	Ailenizle	233	2,08	0,54	3,730	0,292
	Akrabalarınızla	3	1,59	0,53		
	Arkadaşlarınızla	30	2,16	0,55		
	Yalnız	17	2,18	0,46		
Anne-Baba Durumu	İkisi de sağ ve birlikte	246	2,11	0,52	,100	0,951
	Anne sağ, baba yaşamıyor	11	2,23	0,86		
	Baba sağ, anne yaşamıyor	4	2,08	0,42		
	Anne ve baba ayrı yaşamakta	22	1,74	0,53		
Anne Eğitim Durumu	Okur-Yazar değil	4	2,14	0,43	3,136	0,679
	Okur-Yazar	10	2,26	0,39		
	İlköğretim	115	2,13	0,53		
	Lise	93	2,03	0,55		
	Üniversite	47	2,04	0,53		
	Üniversite ve üstü	14	2,12	0,67		
Anne Meslek Durumu	Çalışıyor	69	2,09	0,56	7264,5	0,841
	Çalışmıyor	214	2,09	0,54		

Üniversite öğrencilerinin iletişim düzeyleri “**cinsiyet**” değişkenine bağlı olarak “Mann Whitney U” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği İletişim Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olduğu belirlenmiştir ($U=7343,5$; $p=0,021$; $p<,05$). Erkeklerin ölçekten aldıkları puan ortalamalarının, kadınlara göre anlamlı ölçüde yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Üniversite öğrencilerinin iletişim düzeyleri “**yaş**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği İletişim Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=6,410$; $p=0,093$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin iletişim düzeyleri “**eğitim durumu**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği İletişim Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(2)=2,169$; $p=0,338$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin iletişim düzeyleri “**okunan bölüm**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği İletişim Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=5,028$; $p=0,170$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin iletişim düzeyleri “**sınıf**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği İletişim Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=4,720$; $p=0,194$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin iletişim düzeyleri “**kiminle yaşıyorsunuz**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği İletişim Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=3,730$; $p=0,292$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin iletişim düzeyleri “**anne-baba durumu**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği İletişim Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=,100$; $p=0,951$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin iletişim düzeyleri “**anne eğitim durumu**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği İletişim Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=3,136$; $p=0,679$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin iletişim düzeyleri “**anne meslek durumu**” değişkenine bağlı olarak “Mann Whitney U” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği İletişim Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir ($U=7264,5$; $p=0,841$; $p>,05$).

Tablo 4-14: Sosyodemografik Verilere Göre Aile Değerlendirme Ölçeği İletişim Alt Boyutundan Alınan Puanların İncelenmesi-2

		N	$\bar{x}$	SS	χ^2 / U	p
Baba Eğitim Durumu	Okur-Yazar	5	2,07	0,42	1,580	0,812
	İlköğretim	79	2,10	0,59		
	Lise	98	2,12	0,51		
	Üniversite	86	2,04	0,52		
	Üniversite ve üstü	15	2,14	0,65		
Baba Meslek Durumu	Çalışıyor	217	2,07	0,52	6489	0,247
	Çalışmıyor	66	2,15	0,60		
Ailenin Maddi Gelir Düzeyi	Düşük	14	2,25	0,73	2,287	0,319
	Orta	232	2,10	0,52		
	Yüksek	37	1,97	0,57		
Kardeş Sayısı	Tek çocuğum	27	2,14	0,56	3,969	0,554
	İki kardeşiz	136	2,05	0,59		
	Üç kardeşiz	84	2,10	0,50		
	Dört kardeşiz	26	2,08	0,48		
	Beş kardeşiz	4	2,50	0,11		
	Altı ve yukarı kardeşiz	6	2,13	0,42		
Kaçıncı Çocuk	1	147	2,13	0,54	1,713	0,634
	2	94	2,04	0,55		
	3	30	2,03	0,54		
	4-7 arası	12	2,12	0,44		
Sosyal Medya Kullanımı	Evet	283	2,09	,54	-	-
	Hayır	-	-	-		
Kullanılan Sosyal Medya Uygulaması	Facebook	43	2,00	0,53	5,988	0,649
	Twitter	34	2,16	0,43		
	Instagram	64	2,16	0,60		
	Foursque	11	1,98	0,67		
	Youtube	56	2,10	0,53		
	Snapchat	28	2,05	0,46		
	Google	26	2,15	0,58		
	Linkedin	11	1,84	0,58		
	Diğer	10	2,06	0,53		
Sosyal Medya Uygulamalarında Kullanılan Cihaz Türleri	Akıllı Telefon ^a	165	2,01	0,53	9,262	0,026
	Bilgisayar ^b	77	2,21	0,50		
	Tablet	10	2,09	0,53		
	Hepsi	31	2,20	0,65		
Ne zamandır Sosyal Medya Kullanıcısıyınız	1 yıldan az	9	2,14	0,41	1,104	0,776
	1-4 yıl arası	64	2,06	0,52		
	4-8 yıl arası	136	2,11	0,55		
	8 yıldan fazla	74	2,07	0,57		
Günde Kaç Saatinizi Sosyal Medyada Geçiriyorsunuz	1 saatten az	36	2,18	0,53	2,965	0,397
	1-4 saat arası	177	2,05	0,56		
	4-8 saat arası	54	2,09	0,52		
	8 saat arası	16	2,30	0,44		

Üniversite öğrencilerinin iletişim düzeyleri “**baba eğitim durumu**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği İletişim Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(4)=1,580$; $p=0,812$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin iletişim düzeyleri “**baba meslek durumu**” değişkenine bağlı olarak “Mann Whitney U” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği İletişim Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir ($U=6489$; $p=0,247$; $p>,05$).

Üniversite öğrencilerinin iletişim düzeyleri “**ailenin maddi gelir düzeyi**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği İletişim Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=2,287$; $p=0,319$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin iletişim düzeyleri “**kardeş sayısı**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği İletişim Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=3,969$; $p=0,554$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin iletişim düzeyleri “**kaçıncı çocuk olduğu**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği İletişim Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=1,713$; $p=0,634$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin iletişim düzeyleri “**kullanılan sosyal medya uygulaması**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği İletişim Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(8)=5,988$; $p=0,649$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin iletişim düzeyleri “**sosyal medya uygulamalarında kullanılan cihaz türleri**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği İletişim Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olduğu belirlenmiştir [$\chi^2(3)=9,262$; $p=0,018$; $p<,05$]. Bilgisayar kullananların ölçekten aldıkları puan ortalamalarının, akıllı telefon kullananlara göre anlamlı ölçüde yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Üniversite öğrencilerinin iletişim düzeyleri “**sosyal medya kullanım süresi**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme

Ölçeği İletişim Alt Boyutu'ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=1,104$; $p=0,776$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin iletişim düzeyleri “**günlük sosyal medya geçirilen zaman**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği İletişim Alt Boyutu'ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=2,965$; $p=0,397$; $p>,05$].

Tablo 4-15: Sosyodemografik Verilere Göre Aile Değerlendirme Ölçeği Roller Alt Boyutundan Alınan Puanların İncelenmesi-1

		N	$\bar{x}$	SS	χ^2 / U	p
Cinsiyet	Kadın	190	2,16	0,51	7478	0,036
	Erkek	93	2,28	0,43		
Yaş	17-24 arası	216	2,18	0,47	5,605	0,133
	25-32 arası	53	2,31	0,53		
	33-40 arası	12	2,02	0,48		
	41 ve daha fazla	2	2,50	0,45		
Eğitim Durumu	Önlisans	27	2,29	0,52	1,066	0,587
	Lisans	206	2,20	0,48		
	Yüksek lisans +	50	2,15	0,49		
Okunan Bölüm	Mühendislik	52	2,16	0,42	6,440	0,092
	Psikoloji – PDR	11	2,50	0,42		
	Hukuk	48	2,11	0,52		
	Diğer	172	2,22	0,49		
Sınıf	1	97	2,17	0,49	4,095	0,251
	2	101	2,27	0,49		
	3	35	2,10	0,43		
	4	50	2,21	0,50		
Kiminle Yaşıyorsunuz	Ailenizle	233	2,20	0,49	2,263	0,520
	Akrabalarınızla	3	1,85	0,28		
	Arkadaşlarınızla	30	2,21	0,48		
	Yalnız	17	2,25	0,46		
Anne-Baba Durumu	İkisi de sağ ve birlikte	246	2,21	0,47	2,361	0,307
	Anne sağ, baba yaşamıyor	11	2,40	0,71		
	Baba sağ, anne yaşamıyor	4	2,41	0,40		
	Anne ve baba ayrı yaşamakta	22	2,03	0,55		
Anne Eğitim Durumu	Okur-Yazar değil	4	2,45	0,58	3,679	0,597
	Okur-Yazar	10	2,37	0,55		
	İlköğretim	115	2,20	0,48		
	Lise	93	2,16	0,51		
	Üniversite	47	2,20	0,44		
	Üniversite ve üstü	14	2,29	0,48		
Anne Meslek Durumu	Çalışıyor	69	2,21	0,49	7283	0,865
	Çalışmıyor	214	2,20	0,48		

Üniversite öğrencilerinin rol düzeyleri “**cinsiyet**” değişkenine bağlı olarak “Mann Whitney U” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Roller Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olduğu belirlenmiştir ($U=7478$; $p=0,036$; $p<,05$). Erkeklerin ölçekten aldıkları puan ortalamalarının, kadınlara göre anlamlı ölçüde yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Üniversite öğrencilerinin rol düzeyleri “**yaş**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Roller Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=5,605$; $p=0,133$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin rol düzeyleri “**eğitim durumu**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Roller Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(2)=1,066$; $p=0,587$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin rol düzeyleri “**okunan bölüm**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Roller Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=6,440$; $p=0,092$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin rol düzeyleri “**sınıf**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Roller Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=4,095$; $p=0,251$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin rol düzeyleri “**kiminle yaşıyorsunuz**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Roller Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=2,263$; $p=0,520$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin rol düzeyleri “**anne-baba durumu**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Roller Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=2,361$; $p=0,307$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin rol düzeyleri “**anne eğitim durumu**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Roller Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=3,679$; $p=0,597$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin rol düzeyleri “**anne meslek durumu**” değişkenine bağlı olarak “Mann Whitney U” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Roller Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir ($U=7283$; $p=0,865$; $p>,05$).

Tablo 4-16: Sosyodemografik Verilere Göre Aile Değerlendirme Ölçeği Roller Alt Boyutundan Alınan Puanların İncelenmesi-2

		N	$\bar{x}$	SS	x^2 / U	p
Baba Eğitim Durumu	Okur-Yazar	5	2,45	0,52	3,598	0,463
	İlköğretim	79	2,24	0,53		
	Lise	98	2,21	0,45		
	Üniversite	86	2,13	0,47		
	Üniversite ve üstü	15	2,29	0,51		
Baba Meslek Durumu	Çalışıyor	217	2,19	0,47	6544,5	0,289
	Çalışmıyor	66	2,26	0,52		
Ailenin Maddi Gelir Düzeyi	Düşük	14	2,30	0,64	1,189	0,552
	Orta	232	2,19	0,48		
	Yüksek	37	2,26	0,48		
Kardeş Sayısı	Tek çocuğum	27	2,25	0,55	5,236	0,388
	İki kardeşiz	136	2,15	0,45		
	Üç kardeşiz	84	2,24	0,53		
	Dört kardeşiz	26	2,23	0,46		
	Beş kardeşiz	4	2,55	0,32		
	Altı ve yukarı kardeşiz	6	2,32	0,41		
Kaçıncı Çocuk	1	147	2,19	0,49	,051	0,997
	2	94	2,21	0,45		
	3	30	2,21	0,57		
	4-7 arası	12	2,21	0,51		
Sosyal Medya Kullanımı	Evet	283	2,20	,48	-	-
	Hayır		-	-		
Kullanılan Sosyal Medya Uygulaması	Facebook	43	2,19	0,49	6,312	0,612
	Twitter	34	2,29	0,54		
	Instagram	64	2,25	0,52		
	Foursque	11	2,12	0,45		
	Youtube	56	2,22	0,48		
	Snapchat	28	2,11	0,43		
	Google	26	2,10	0,43		
	Linkedin	11	2,05	0,39		
	Diğer	10	2,35	0,49		
Sosyal Medya Uygulamalarında Kullanılan Cihaz Türleri	Akıllı Telefon	165	2,16	0,48	4,625	0,201
	Bilgisayar	77	2,29	0,47		
	Tablet	10	2,16	0,54		
	Hepsi	31	2,21	0,53		
Ne zamandır Sosyal Medya Kullanıcısısınız	1 yıldan az	9	2,34	0,33	1,621	0,655
	1-4 yıl arası	64	2,15	0,48		
	4-8 yıl arası	136	2,20	0,48		
	8 yıldan fazla	74	2,24	0,52		
Günde Kaç Saatinizi Sosyal Medyada Geçiriyorsunuz	1 saatten az	36	2,21	0,48	1,647	0,649
	1-4 saat arası	177	2,19	0,49		
	4-8 saat arası	54	2,20	0,45		
	8 saat arası	16	2,39	0,53		

Üniversite öğrencilerinin rol düzeyleri “**baba eğitim durumu**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Roller Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(4)=3,598$; $p=0,463$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin rol düzeyleri “**baba meslek durumu**” değişkenine bağlı olarak “Mann Whitney U” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Roller Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir ($U=6544,5$; $p=0,289$; $p>,05$).

Üniversite öğrencilerinin rol düzeyleri “**ailenin maddi gelir düzeyi**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Roller Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=1,189$; $p=0,552$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin rol düzeyleri “**kardeş sayısı**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Roller Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=5,236$; $p=0,388$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin rol düzeyleri “**kaçıncı çocuk olduğu**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Roller Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=,051$; $p=0,997$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin rol düzeyleri “**kullanılan sosyal medya uygulaması**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Roller Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(8)=6,312$; $p=0,612$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin rol düzeyleri “**sosyal medya uygulamalarında kullanılan cihaz türleri**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Roller Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=4,625$; $p=0,201$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin rol düzeyleri “**sosyal medya kullanım süresi**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Roller Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=1,624$; $p=0,655$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin rol düzeyleri “günlük sosyal medya geçirilen zaman” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Roller Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=1,647$; $p=0,649$; $p>,05$].

Tablo 4-17: Sosyodemografik Verilere Göre Aile Değerlendirme Ölçeği Duygusal Tepki Alt Boyutundan Alınan Puanların İncelenmesi-1

		N	$\bar{x}$	SS	χ^2 / U	p
Cinsiyet	Kadın	190	1,93	0,69	6696	0,001
	Erkek	93	2,21	0,64		
Yaş	17-24 arası	216	2,03	0,67	4,789	0,058
	25-32 arası	53	2,14	0,74		
	33-40 arası	12	1,57	0,60		
	41 ve daha fazla	2	1,67	0,71		
Eğitim Durumu	Önlisans	27	2,25	0,65	6,759	0,034
	Lisans	206	2,03	0,66		
	Yükseklisans +	50	1,89	0,79		
Okunan Bölüm	Mühendislik	52	2,01	0,65	6,691	0,082
	Psikoloji – PDR	11	2,09	0,65		
	Hukuk	48	1,82	0,69		
	Diğer	172	2,08	0,69		
Sınıf	1	97	1,97	0,72	11,596	0,009
	2	101	2,18	0,68		
	3	35	1,77	0,59		
	4	50	2,00	0,63		
Kiminle Yaşıyorsunuz	Ailenizle	233	2,01	0,70	1,575	0,665
	Akrabalarınızla	3	1,94	0,92		
	Arkadaşlarınızla	30	2,13	0,64		
	Yalnız	17	2,09	0,47		
Anne-Baba Durumu	İkisi de sağ ve birlikte	246	2,05	0,66	1,051	0,591
	Anne sağ, baba yaşamıyor	11	1,98	1,03		
	Baba sağ, anne yaşamıyor	4	2,29	0,71		
	Anne ve baba ayrı yaşamakta	22	1,75	0,69		
Anne Eğitim Durumu	Okur-Yazar değil	4	2,63	0,98	4,864	0,433
	Okur-Yazar	10	2,20	0,68		
	İlköğretim	115	2,08	0,67		
	Lise	93	1,96	0,71		
	Üniversite	47	1,97	0,64		
	Üniversite ve üstü	14	1,94	0,67		
Anne Meslek Durumu	Çalışıyor	69	2,04	0,64	7144	0,685
	Çalışmıyor	214	2,02	0,70		

Üniversite öğrencilerinin duygusal tepki düzeyleri “**cinsiyet**” değişkenine bağlı olarak “Mann Whitney U” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Duygusal Tepki Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olduğu belirlenmiştir ($U=6696$; $p=0,001$; $p<,05$). Erkeklerin ölçekten aldıkları puan ortalamalarının, kadınlara göre anlamlı ölçüde yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Üniversite öğrencilerinin duygusal tepki düzeyleri “**yaş**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Duygusal Tepki Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=4,789$; $p=0,058$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin duygusal tepki düzeyleri “**eğitim durumu**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Duygusal Tepki Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olduğu belirlenmiştir [$\chi^2(2)=6,759$; $p=0,034$; $p<,05$]. Önlisans öğrencilerinin ölçekten aldıkları puan ortalamalarının, yüksekisans+ öğrencilerine göre anlamlı ölçüde yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Üniversite öğrencilerinin duygusal tepki düzeyleri “**okunan bölüm**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Duygusal Tepki Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=6,691$; $p=0,082$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin duygusal tepki düzeyleri “**sınıf**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Duygusal Tepki Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olduğu belirlenmiştir [$\chi^2(3)=11,596$; $p=,009$; $p<,05$]. 2.sınıfta öğrenim görenlerin ölçekten aldıkları puan ortalamalarının, 1. ve 3.sınıfta olanlara göre anlamlı ölçüde yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Üniversite öğrencilerinin duygusal tepki düzeyleri “**kiminle yaşıyorsunuz**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Duygusal Tepki Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=1,575$; $p=0,665$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin duygusal tepki düzeyleri “**anne-baba durumu**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Duygusal Tepki Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=1,051$; $p=0,591$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin duygusal tepki düzeyleri “**anne eğitim durumu**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Duygusal Tepki Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=4,864$; $p=0,433$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin duygusal tepki düzeyleri “**anne meslek durumu**” değişkenine bağlı olarak “Mann Whitney U” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Duygusal Tepki Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir ($U=7144$; $p=0,685$; $p>,05$).

Tablo 4-18: Sosyodemografik Verilere Göre Aile Değerlendirme Ölçeği Duygusal Tepki Alt Boyutundan Alınan Puanların İncelenmesi-2

		N	$\bar{x}$	SS	x^2 / U	p
Baba Eğitim Durumu	Okur-Yazar	5	2,23	0,70	1,882	0,758
	İlköğretim	79	2,07	0,68		
	Lise	98	2,03	0,67		
	Üniversite	86	1,98	0,71		
	Üniversite ve üstü	15	1,98	0,74		
Baba Meslek Durumu	Çalışıyor	217	2,03	0,67	7082,5	0,892
	Çalışmıyor	66	2,03	0,74		
Ailenin Maddi Gelir Düzeyi	Düşük	14	2,36	0,83	3,340	0,188
	Orta	232	2,02	0,66		
	Yüksek	37	1,96	0,78		
Kardeş Sayısı	Tek çocuğum	27	1,93	0,72	4,508	0,479
	İki kardeşiz	136	2,02	0,70		
	Üç kardeşiz	84	2,06	0,68		
	Dört kardeşiz	26	1,96	0,65		
	Beş kardeşiz	4	2,50	0,14		
	Altı ve yukarı kardeşiz	6	2,11	0,63		
Kaçıncı Çocuk	1	147	2,06	0,72	,914	0,822
	2	94	2,01	0,64		
	3	30	1,92	0,70		
	4-7 arası	12	1,99	0,63		
Sosyal Medya Kullanımı	Evet	283	2,03	,68	-	-
	Hayır	-	-	-		
Kullanılan Sosyal Medya Uygulaması	Facebook	43	1,99	0,71	5,997	0,648
	Twitter	34	2,05	0,68		
	Instagram	64	2,14	0,69		
	Foursque	11	2,14	0,71		
	Youtube	56	2,05	0,69		
	Snapchat	28	1,92	0,59		
	Google	26	1,97	0,74		
	Linkedin	11	1,70	0,50		
	Diğer	10	1,92	0,82		
Sosyal Medya Uygulamalarında Kullanılan Cihaz Türleri	Akıllı Telefon	165	1,97	0,68	7,554	0,056
	Bilgisayar	77	2,16	0,65		
	Tablet	10	1,72	0,63		
	Hepsi	31	2,10	0,77		
Ne zamandır Sosyal Medya Kullanıcısıdır	1 yıldan az	9	2,28	0,63	1,969	0,579
	1-4 yıl arası	64	2,02	0,65		
	4-8 yıl arası	136	1,98	0,67		
	8 yıldan fazla	74	2,09	0,75		
Günde Kaç Saatinizi Sosyal Medyada Geçiriyorsunuz	1 saatten az	36	2,07	0,63	5,174	0,159
	1-4 saat arası	177	2,00	0,68		
	4-8 saat arası	54	1,97	0,67		
	8 saat arası	16	2,46	0,81		

Üniversite öğrencilerinin duygusal tepki düzeyleri **“baba eğitim durumu”** değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Duygusal Tepki Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(4)=1,882$; $p=0,758$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin duygusal tepki düzeyleri **“baba meslek durumu”** değişkenine bağlı olarak “Mann Whitney U” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Duygusal Tepki Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir ($U=7082,5$; $p=0,892$; $p>,05$).

Üniversite öğrencilerinin duygusal tepki düzeyleri **“ailenin maddi gelir düzeyi”** değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Duygusal Tepki Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=3,340$; $p=0,180$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin duygusal tepki düzeyleri **“kardeş sayısı”** değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Duygusal Tepki Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=4,508$; $p=0,479$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin duygusal tepki düzeyleri **“kaçıncı çocuk olduğu”** değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Duygusal Tepki Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=,914$; $p=0,822$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin duygusal tepki düzeyleri **“kullanılan sosyal medya uygulaması”** değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Duygusal Tepki Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(8)=5,997$; $p=0,648$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin duygusal tepki düzeyleri **“sosyal medya uygulamalarında kullanılan cihaz türleri”** değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Duygusal Tepki Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=7,554$; $p=0,056$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin duygusal tepki düzeyleri **“sosyal medya kullanım süresi”** değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Duygusal Tepki Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=1,969$; $p=0,579$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin duygusal tepki düzeyleri “günlük sosyal medya geçirilen zaman” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Duygusal Tepki Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=5,174$; $p=0,159$; $p>,05$].

Tablo 4-19: Sosyodemografik Verilere Göre Aile Değerlendirme Ölçeği Gereken İlgiliyi Gösterme Alt Boyutundan Alınan Puanların İncelenmesi-1

		N	$\bar{x}$	SS	x^2 / U	p
Cinsiyet	Kadın	190	2,37	0,45	7911,5	0,151
	Erkek	93	2,45	0,49		
Yaş	17-24 arası	216	2,38	0,47	2,924	0,404
	25-32 arası	53	2,47	0,46		
	33-40 arası	12	2,37	0,45		
	41 ve daha fazla	2	2,64	0,30		
Eğitim Durumu	Önlisans	27	2,55	0,49	3,582	0,167
	Lisans	206	2,39	0,47		
	Yükseklisans +	50	2,34	0,43		
Okunan Bölüm	Mühendislik	52	2,40	0,47	3,710	0,294
	Psikoloji – PDR	11	2,57	0,48		
	Hukuk	48	2,31	0,38		
	Diğer	172	2,41	0,48		
Sınıf	1	97	2,35	0,45	6,362	0,095
	2	101	2,44	0,50		
	3	35	2,24	0,30		
	4	50	2,51	0,49		
Kiminle Yaşıyorsunuz	Ailenizle	233	2,40	0,46	2,786	0,426
	Akrabalarınızla	3	2,14	0,14		
	Arkadaşlarınızla	30	2,43	0,39		
	Yalnız	17	2,32	0,63		
Anne-Baba Durumu	İkisi de sağ ve birlikte	246	2,40	0,46	1,618	0,445
	Anne sağ, baba yaşamıyor	11	2,51	0,45		
	Baba sağ, anne yaşamıyor	4	2,21	0,49		
	Anne ve baba ayrı yaşamakta	22	2,40	0,57		
Anne Eğitim Durumu	Okur-Yazar değil	4	2,57	0,69	2,983	0,703
	Okur-Yazar	10	2,56	0,50		
	İlköğretim	115	2,41	0,46		
	Lise	93	2,38	0,49		
	Üniversite	47	2,35	0,42		
	Üniversite ve üstü	14	2,45	0,41		
Anne Meslek Durumu	Çalışıyor	69	2,47	0,46	6,543	0,857
	Çalışmıyor	214	2,38	0,47		

Üniversite öğrencilerinin gereken ilgiyi gösterme düzeyleri “**cinsiyet**” değişkenine bağlı olarak “Mann Whitney U” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Gereken İlgiyi Gösterme Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir ($U=7911$; $p=0,151$; $p>,05$).

Üniversite öğrencilerinin gereken ilgiyi gösterme düzeyleri “**yaş**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Gereken İlgiyi Gösterme Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=2,924$; $p=0,404$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin gereken ilgiyi gösterme düzeyleri “**eğitim durumu**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Gereken İlgiyi Gösterme Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(2)=3,582$; $p=0,167$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin gereken ilgiyi gösterme düzeyleri “**okunan bölüm**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Gereken İlgiyi Gösterme Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=3,710$; $p=0,294$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin gereken ilgiyi gösterme düzeyleri “**sınıf**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Gereken İlgiyi Gösterme Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=6,362$; $p=0,095$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin gereken ilgiyi gösterme düzeyleri “**kiminle yaşıyorsunuz**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Gereken İlgiyi Gösterme Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=2,786$; $p=0,426$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin gereken ilgiyi gösterme düzeyleri “**anne-baba durumu**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Gereken ilgiyi gösterme Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=1,618$; $p=0,445$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin gereken ilgiyi gösterme düzeyleri “**anne eğitim durumu**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Gereken ilgiyi gösterme Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=2,983$; $p=0,703$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin gereken ilgiyi gösterme düzeyleri “**anne meslek durumu**” değişkenine bağlı olarak “Mann Whitney U” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Gereken ilgiyi gösterme Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir ($U=6543$; $p=0,857$; $p>,05$).

Tablo 4-20: Sosyodemografik Verilere Göre Aile Değerlendirme Ölçeği Gereken İlgiyi Gösterme Alt Boyutundan Alınan Puanların İncelenmesi-2

		N	$\bar{x}$	SS	χ^2 / U	p
Baba Eğitim Durumu	Okur-Yazar	5	2,71	0,51	4,076	0,396
	İlköğretim	79	2,44	0,49		
	Lise	98	2,39	0,46		
	Üniversite	86	2,36	0,46		
	Üniversite ve üstü	15	2,35	0,42		
Baba Meslek Durumu	Çalışıyor	217	2,39	0,47	6862,5	0,606
	Çalışmıyor	66	2,42	0,46		
Ailenin Maddi Gelir Düzeyi	Düşük	14	2,62	0,50	3,251	0,197
	Orta	232	2,38	0,45		
	Yüksek	37	2,40	0,55		
Kardeş Sayısı	Tek çocuğum	27	2,59	0,49	8,067	0,153
	İki kardeşiz	136	2,33	0,41		
	Üç kardeşiz	84	2,43	0,52		
	Dört kardeşiz	26	2,40	0,49		
	Beş kardeşiz	4	2,68	0,54		
	Altı ve yukarı kardeşiz	6	2,33	0,31		
Kaçıncı Çocuk	1	147	2,42	0,47	6,289	0,098
	2	94	2,32	0,44		
	3	30	2,54	0,49		
	4-7 arası	12	2,36	0,50		
Sosyal Medya Kullanımı	Evet	283	2,40	,47	-	-
	Hayır	-	-	-		
Kullanılan Sosyal Medya Uygulaması	Facebook	43	2,46	0,56	5,269	0,728
	Twitter	34	2,52	0,51		
	Instagram	64	2,44	0,56		
	Foursque	11	2,35	0,30		
	Youtube	56	2,35	0,37		
	Snapchat	28	2,31	0,29		
	Google	26	2,34	0,42		
	Linkedin	11	2,17	0,31		
	Diğer	10	2,41	0,44		
Sosyal Medya Uygulamalarında Kullanılan Cihaz Türleri	Akıllı Telefon	165	2,35	0,43	7,597	0,055
	Bilgisayar	77	2,50	0,49		
	Tablet	10	2,45	0,49		
	Hepsi	31	2,40	0,47		
Ne zamandır Sosyal Medya Kullancısıyınız	1 yıldan az	9	2,41	0,73	,219	0,975
	1-4 yıl arası	64	2,39	0,50		
	4-8 yıl arası	136	2,40	0,44		
	8 yıldan fazla	74	2,41	0,45		
Günde Kaç Saatinizi Sosyal Medyada Geçiriyorsunuz	1 saatten az	36	2,31	0,55	3,477	0,324
	1-4 saat arası	177	2,42	0,46		
	4-8 saat arası	54	2,36	0,42		
	8 saat arası	16	2,47	0,48		

Üniversite öğrencilerinin gereken ilgiyi gösterme düzeyleri **“baba eğitim durumu”** değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Gereken ilgiyi gösterme Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(4)=4,076$; $p=0,396$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin gereken ilgiyi gösterme düzeyleri **“baba meslek durumu”** değişkenine bağlı olarak “Mann Whitney U” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Gereken ilgiyi gösterme Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir ($U=6862,5$; $p=0,606$; $p>,05$).

Üniversite öğrencilerinin gereken ilgiyi gösterme düzeyleri **“ailenin maddi gelir düzeyi”** değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Gereken ilgiyi gösterme Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=3,251$; $p=0,197$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin gereken ilgiyi gösterme düzeyleri **“kardeş sayısı”** değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Gereken ilgiyi gösterme Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=8,067$; $p=0,153$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin gereken ilgiyi gösterme düzeyleri **“kaçıncı çocuk olduğu”** değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Gereken ilgiyi gösterme Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=6,289$; $p=0,098$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin gereken ilgiyi gösterme düzeyleri **“kullanılan sosyal medya uygulaması”** değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Gereken ilgiyi gösterme Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(8)=5,269$; $p=0,728$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin gereken ilgiyi gösterme düzeyleri **“sosyal medya uygulamalarında kullanılan cihaz türleri”** değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Gereken ilgiyi gösterme Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=7,597$; $p=,055$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin gereken ilgiyi gösterme düzeyleri **“sosyal medya kullanım süresi”** değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile

Değerlendirme Ölçeği Gereken ilgiyi gösterme Alt Boyutu'ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=,219$; $p=0,975$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin gereken ilgiyi gösterme düzeyleri “**günlük sosyal medya geçirilen zaman**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Gereken ilgiyi gösterme Alt Boyutu'ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=3,477$; $p=0,324$; $p>,05$].

Tablo 4-21: Sosyodemografik Verilere Göre Aile Değerlendirme Ölçeği Davranış Kontrolü Alt Boyutundan Alınan Puanların İncelenmesi-1

		N	$\bar{x}$	SS	χ^2 / U	p
Cinsiyet	Kadın	190	6	0,40	7859,5	0,130
	Erkek	93	2,23	0,39		
Yaş	17-24 arası	216	2,17	0,40	,825	0,843
	25-32 arası	53	2,23	0,40		
	33-40 arası	12	2,15	0,45		
	41 ve daha fazla	2	2,17	0,55		
Eğitim Durumu	Önlisans	27	2,31	0,44	4,451	0,108
	Lisans	206	2,19	0,40		
	Yükseklisans +	50	2,10	0,35		
Okunan Bölüm	Mühendislik	52	2,20	0,39	4,262	0,235
	Psikoloji – PDR	11	2,20	0,31		
	Hukuk	48	2,08	0,29		
	Diğer	172	2,20	0,43		
Sınıf	1	97	2,14	0,43	3,731	0,292
	2	101	2,21	0,38		
	3	35	2,13	0,41		
	4	50	2,24	0,37		
Kiminle Yaşıyorsunuz	Ailenizle	233	2,19	0,41	1,253	0,740
	Akrabalarınızla	3	2,19	0,28		
	Arkadaşlarınızla	30	2,11	0,41		
	Yalnız	17	2,16	0,25		
Anne-Baba Durumu	İkisi de sağ ve birlikte	246	2,19	0,39	2,292	0,318
	Anne sağ, baba yaşamıyor	11	2,29	0,42		
	Baba sağ, anne yaşamıyor	4	2,44	0,35		
	Anne ve baba ayrı yaşamakta	22	2,02	0,41		
Anne Eğitim Durumu	Okur-Yazar değil	4	2,14	0,48	2,010	0,848
	Okur-Yazar	10	2,20	0,54		
	İlköğretim	115	2,22	0,44		
	Lise	93	2,16	0,38		
	Üniversite	47	2,13	0,32		
	Üniversite ve üstü	14	2,17	0,26		
Anne Meslek Durumu	Çalışıyor	69	2,19	0,35	7277	0,857
	Çalışmıyor	214	2,18	0,41		

Üniversite öğrencilerinin davranış kontrolü düzeyleri “**cinsiyet**” değişkenine bağlı olarak “Mann Whitney U” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Davranış Kontrolü Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir (U=7859,5; p=0,130; p>,05).

Üniversite öğrencilerinin davranış kontrolü düzeyleri “**yaş**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Davranış Kontrolü Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=,825$; p=0,843; p>,05].

Üniversite öğrencilerinin davranış kontrolü düzeyleri “**eğitim durumu**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Davranış Kontrolü Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(2)=4,451$; p=0,108; p>,05].

Üniversite öğrencilerinin davranış kontrolü düzeyleri “**okunan bölüm**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Davranış Kontrolü Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=4,262$; p=0,235; p>,05].

Üniversite öğrencilerinin davranış kontrolü düzeyleri “**sınıf**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Davranış Kontrolü Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=3,731$; p=0,292; p>,05].

Üniversite öğrencilerinin davranış kontrolü düzeyleri “**kiminle yaşıyorsunuz**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Davranış Kontrolü Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=1,253$; p=0,740; p>,05].

Üniversite öğrencilerinin davranış kontrolü düzeyleri “**anne-baba durumu**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Davranış Kontrolü Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=2,292$; $p=0,318$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin davranış kontrolü düzeyleri “**anne eğitim durumu**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Davranış Kontrolü Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=2,010$; $p=0,848$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin davranış kontrolü düzeyleri “**anne meslek durumu**” değişkenine bağlı olarak “Mann Whitney U” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Davranış Kontrolü Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir ($U=7277$; $p=0,857$; $p>,05$).

Tablo 4-22: Sosyodemografik Verilere Göre Aile Değerlendirme Ölçeği Davranış Kontrolü Alt Boyutundan Alınan Puanların İncelenmesi-2

		N	$\bar{x}$	SS	x^2 / U	p
Baba Eğitim Durumu	Okur-Yazar	5	2,31	0,63	5,225	0,265
	İlköğretim	79	2,24	0,44		
	Lise	98	2,17	0,38		
	Üniversite	86	2,13	0,39		
	Üniversite ve üstü	15	2,22	0,22		
Baba Meslek Durumu	Çalışıyor	217	2,15	0,37	5807,5	0,020
	Çalışmıyor	66	2,29	0,46		
Ailenin Maddi Gelir Düzeyi	Düşük	14	2,44	0,49	4,126	0,127
	Orta	232	2,17	0,39		
	Yüksek	37	2,18	0,40		
Kardeş Sayısı	Tek çocuğum	27	2,33	0,39	8,725	0,121
	İki kardeşiz	136	2,15	0,36		
	Üç kardeşiz	84	2,17	0,45		
	Dört kardeşiz	26	2,15	0,37		
	Beş kardeşiz	4	2,53	0,41		
	Altı ve yukarı kardeşiz	6	2,33	0,56		
Kaçıncı Çocuk	1	147	2,19	0,38	1,471	0,689
	2	94	2,16	0,38		
	3	30	2,18	0,48		
	4-7 arası	12	2,31	0,51		
Sosyal Medya Kullanımı	Evet	283	2,18	,40	-	-
	Hayır	-	-	-		
Kullanılan Sosyal Medya Uygulaması	Facebook	43	2,23	0,34	13,876	0,085
	Twitter	34	2,31	0,47		
	Instagram	64	2,24	0,39		
	Foursque	11	2,21	0,41		
	Youtube	56	2,13	0,44		
	Snapchat	28	1,96	0,33		
	Google	26	2,17	0,37		
	Linkedin	11	2,14	0,25		
	Diğer	10	2,16	0,35		
Sosyal Medya Uygulamalarında Kullanılan Cihaz Türleri	Akıllı Telefon	165	2,15	0,40	6,288	0,098
	Bilgisayar	77	2,29	0,42		
	Tablet	10	2,03	0,36		
	Hepsi	31	2,18	0,40		
Ne zamandır Sosyal Medya Kullanıcısıdır	1 yıldan az	9	2,12	0,35	1,469	0,690
	1-4 yıl arası	64	2,13	0,41		
	4-8 yıl arası	136	2,20	0,40		
	8 yıldan fazla	74	2,21	0,39		
Günde Kaç Saatinizi Sosyal Medyada Geçiriyorsunuz	1 saatten az	36	2,16	0,46	2,372	0,499
	1-4 saat arası	177	2,17	0,38		
	4-8 saat arası	54	2,20	0,41		
	8 saat arası	16	2,32	0,36		

Üniversite öğrencilerinin davranış kontrolü düzeyleri **“baba eğitim durumu”** değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Davranış Kontrolü Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(4)=5,225$; $p=0,265$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin davranış kontrolü düzeyleri **“baba meslek durumu”** değişkenine bağlı olarak “Mann Whitney U” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Davranış Kontrolü Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olduğu belirlenmiştir ($U=5807,5$; $p=0,020$; $p<,05$). Babası çalışmayanların ölçekten aldıkları ortalama puanların, babası çalışanlara göre anlamlı ölçüde yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Üniversite öğrencilerinin davranış kontrolü düzeyleri **“ailenin maddi gelir düzeyi”** değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Davranış Kontrolü Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=4,126$; $p=0,127$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin davranış kontrolü düzeyleri **“kardeş sayısı”** değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Davranış Kontrolü Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=8,725$; $p=0,121$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin davranış kontrolü düzeyleri **“kaçıncı çocuk olduğu”** değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Davranış Kontrolü Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=1,471$; $p=0,689$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin davranış kontrolü düzeyleri **“kullanılan sosyal medya uygulaması”** değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Davranış Kontrolü Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(8)=13,876$; $p=0,085$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin davranış kontrolü düzeyleri “**sosyal medya uygulamalarında kullanılan cihaz türleri**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Davranış Kontrolü Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=6,288$; $p=0,098$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin davranış kontrolü düzeyleri “**sosyal medya kullanım süresi**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Davranış Kontrolü Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=1,469$; $p=0,690$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin davranış kontrolü düzeyleri “**günlük sosyal medya geçirilen zaman**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Davranış Kontrolü Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=2,372$; $p=0,499$; $p>,05$].

Tablo 4-23: Sosyodemografik Verilere Göre Aile Değerlendirme Ölçeği Genel İşlev Alt Boyutundan Alınan Puanların İncelenmesi-1

		N	$\bar{x}$	SS	χ^2 / U	p
Cinsiyet	Kadın	190	1,89	0,67	6847	0,002
	Erkek	93	2,12	0,63		
Yaş	17-24 arası	216	1,94	0,64	8,248	0,041
	25-32 arası	53	2,14	0,73		
	33-40 arası	12	1,54	0,52		
	41 ve daha fazla	2	2,17	1,41		
Eğitim Durumu	Önlisans	27	2,13	0,79	2,979	0,226
	Lisans	206	1,97	0,63		
	Yüksek lisans +	50	1,86	0,73		
Okunan Bölüm	Mühendislik	52	2,00	0,62	7,491	0,058
	Psikoloji – PDR	11	2,20	0,47		
	Hukuk	48	1,76	0,60		
	Diğer	172	2,00	0,70		
Sınıf	1	97	1,94	0,74	4,665	0,198
	2	101	2,07	0,63		
	3	35	1,86	0,59		
	4	50	1,89	0,60		
Kiminle Yaşıyorsunuz	Ailenizle	233	1,95	0,68	2,664	0,446
	Akrabalarınızla	3	1,58	0,58		
	Arkadaşlarınızla	30	2,05	0,59		
	Yalnız	17	2,04	0,54		
Anne-Baba Durumu	İkisi de sağ ve birlikte	246	1,97	0,63	,816	0,665
	Anne sağ, baba yaşamıyor	11	2,27	1,06		
	Baba sağ, anne yaşamıyor	4	2,33	1,07		
	Anne ve baba ayrı yaşamakta	22	1,64	0,61		
Anne Eğitim Durumu	Okur-Yazar değil	4	2,27	0,65	4,792	0,442
	Okur-Yazar	10	2,18	0,71		
	İlköğretim	115	2,02	0,69		
	Lise	93	1,87	0,67		
	Üniversite	47	1,93	0,62		
	Üniversite ve üstü	14	1,96	0,58		
Anne Meslek Durumu	Çalışıyor	69	1,95	0,62	7353	0,959
	Çalışmıyor	214	1,97	0,68		

a,b: Anlamlı Farkın Olduğu Gruplar

Üniversite öğrencilerinin genel işlev düzeyleri “**cinsiyet**” değişkenine bağlı olarak “Mann Whitney U” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Genel İşlev Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olduğu belirlenmiştir (U=6847; p=0,002; p<,05). Erkeklerin ölçekten aldıkları ortalama puanların, kadınlara göre anlamlı ölçüde yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Üniversite öğrencilerinin genel işlev düzeyleri “**yaş**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Genel İşlev Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olduğu belirlenmiştir [$\chi^2(3)=8,248$; $p=0,041$; $p<,05$]. 17-24 ve 25-32 yaşları arasındakilerin ölçekten aldığı ortalama puanların, 33-40 yaşlarındakilere göre anlamlı ölçüde yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Üniversite öğrencilerinin genel işlev düzeyleri “**eğitim durumu**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Genel İşlev Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(2)=2,979$; $p=0,226$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin genel işlev düzeyleri “**okunan bölüm**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Genel İşlev Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=7,491$; $p=0,058$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin genel işlev düzeyleri “**sınıf**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Genel İşlev Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=4,665$; $p=0,198$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin genel işlev düzeyleri “**kiminle yaşıyorsunuz**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Genel İşlev Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=2,664$; $p=0,446$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin genel işlev düzeyleri “**anne-baba durumu**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Genel İşlev Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=,816$; $p=0,665$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin genel işlev düzeyleri “**anne eğitim durumu**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Genel İşlev Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=4,792$; $p=0,442$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin genel işlev düzeyleri “**anne meslek durumu**” değişkenine bağlı olarak “Mann Whitney U” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme

Ölçeği Genel İşlev Alt Boyutu'ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir (U=7353; p=0,959; p>,05)

Tablo 4-24: . Sosyodemografik Verilere Göre Aile Değerlendirme Ölçeği Genel İşlev Alt Boyutundan Alınan Puanların İncelenmesi-2

		N	$\bar{x}$	SS	χ^2 / U	p
Baba Eğitim Durumu	Okur-Yazar	5	2,12	0,95	1,073	0,899
	İlköğretim	79	2,01	0,70		
	Lise	98	1,97	0,63		
	Üniversite	86	1,90	0,65		
	Üniversite ve üstü	15	2,07	0,77		
Baba Meslek Durumu	Çalışıyor	217	1,93	0,61	6387	0,183
	Çalışmıyor	66	2,10	0,80		
Ailenin Maddi Gelir Düzeyi	Düşük	14	2,30	0,81	2,847	0,241
	Orta	232	1,96	0,65		
	Yüksek	37	1,89	0,69		
Kardeş Sayısı	Tek çocuğum	27	1,99	0,66	4,621	0,464
	İki kardeşiz	136	1,90	0,66		
	Üç kardeşiz	84	2,03	0,68		
	Dört kardeşiz	26	1,99	0,64		
	Beş kardeşiz	4	2,38	0,16		
	Altı ve yukarı kardeşiz	6	2,06	0,88		
Kaçıncı Çocuk	1	147	2,00	0,66	,835	0,841
	2	94	1,94	0,68		
	3	30	1,90	0,63		
	4-7 arası	12	1,96	0,75		
Sosyal Medya Kullanımı	Evet	283	1,97	,67	-	-
	Hayır	-	-	-		
Kullanılan Sosyal Medya Uygulaması	Facebook	43	1,89	0,61	8,882	0,352
	Twitter	34	2,08	0,62		
	Instagram	64	2,12	0,72		
	Foursque	11	1,83	0,70		
	Youtube	56	1,94	0,72		
	Snapchat	28	1,85	0,58		
	Google	26	1,96	0,71		
	Linkedin	11	1,61	0,40		
	Diğer	10	1,96	0,66		
Sosyal Medya Uygulamalarında Kullanılan Cihaz Türleri	Akıllı Telefon ^a	165	1,89	0,67	8,143	0,043
	Bilgisayar ^b	77	2,12	0,61		
	Tablet	10	2,01	0,77		
	Hepsi	31	1,99	0,71		
Ne zamandır Sosyal Medya Kullanıcısıyınız	1 yıldan az	9	2,17	0,54	2,287	0,515
	1-4 yıl arası	64	1,89	0,62		
	4-8 yıl arası	136	1,99	0,66		
	8 yıldan fazla	74	1,97	0,72		
Günde Kaç Saatinizi Sosyal Medyada Geçiriyorsunuz	1 saatten az	36	2,02	0,68	2,363	0,500
	1-4 saat arası	177	1,95	0,67		
	4-8 saat arası	54	1,92	0,66		
	8 saatten fazla	16	2,19	0,62		

Üniversite öğrencilerinin genel işlev düzeyleri “**baba eğitim durumu**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Genel İşlev Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(4)=1,073$; $p=0,899$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin genel işlev düzeyleri “**baba meslek durumu**” değişkenine bağlı olarak “Mann Whitney U” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Genel İşlev Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir ($U=6387$; $p=0,183$; $p>,05$).

Üniversite öğrencilerinin genel işlev düzeyleri “**ailenin maddi gelir düzeyi**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Genel İşlev Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=2,847$; $p=0,241$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin genel işlev düzeyleri “**kardeş sayısı**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Genel İşlev Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=4,621$; $p=0,464$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin genel işlev düzeyleri “**kaçıncı çocuk olunduğu**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Genel İşlev Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=,835$; $p=0,841$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin genel işlev düzeyleri “**kullanılan sosyal medya uygulaması**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Genel İşlev Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(8)=8,882$; $p=0,352$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin genel işlev düzeyleri “**sosyal medya uygulamalarında kullanılan cihaz türleri**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Genel İşlev Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olduğu belirlenmiştir [$\chi^2(3)=8,143$; $p=0,043$; $p<,05$]. Bilgisayar kullananların ölçekten aldıkları ortalama puanların, akıllı telefon kullananlara göre anlamlı ölçüde yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Üniversite öğrencilerinin genel işlev düzeyleri “**sosyal medya kullanım süresi**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Genel İşlev Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=2,287$; $p=,515$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin genel işlev düzeyleri “**günlük sosyal medya geçirilen zaman**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Aile Değerlendirme Ölçeği Genel İşlev Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=2,363$; $p=,500$; $p>,05$].

4.2.3. Sosyodemografik Verilere Göre UCLA Yalnızlık Ölçeği'nden Alınan Puanların İncelenmesi

Tablo 4-25: Sosyodemografik Verilere Göre UCLA Yalnızlık Ölçeği'nden Alınan Puanların İncelenmesi-1

		N	$\bar{x}$	SS	x^2 / U	p
Cinsiyet	Kadın	190	61,53	8,79	6315,5	0,000
	Erkek	93	57,19	8,87		
Yaş	17-24 arası	216	60,02	9,17	,747	0,862
	25-32 arası	53	60,04	8,57		
	33-40 arası	12	61,08	9,55		
	41 ve daha fazla	2	65,00	7,07		
Eğitim Durumu	Önlisans	27	59,04	8,09	4,113	0,128
	Lisans	206	59,70	9,15		
	Yüksek lisans +	50	62,36	8,85		
Okunan Bölüm	Mühendislik	52	58,67	9,14	10,833	0,013
	Psikoloji – PDR	11	62,00	7,24		
	Hukuk	48	63,38	9,55		
	Diğer	172	59,51	8,79		
Sınıf	1	97	60,51	8,61	13,968	0,003
	2	101	58,32	9,25		
	3	35	64,94	8,24		
	4	50	59,56	8,86		
Kiminle Yaşıyorsunuz	Ailenizle	233	60,57	8,72	9,373	0,025
	Akrabalarınızla	3	61,33	10,02		
	Arkadaşlarınızla	30	60,10	10,42		
	Yalnız	17	53,59	8,84		
Anne-Baba Durumu	İkisi de sağ ve birlikte	246	60,05	9,10	,448	0,930
	Anne sağ, baba yaşamıyor	11	59,27	9,02		
	Baba sağ, anne yaşamıyor	4	61,50	7,14		
	Anne ve baba ayrı yaşamakta	22	60,91	9,08		
Anne Eğitim Durumu	Okur-Yazar değil	4	55,00	7,12	7,162	0,209
	Okur-Yazar	10	54,70	7,57		
	İlköğretim	115	59,82	8,37		
	Lise	93	60,99	9,71		
	Üniversite	47	61,04	9,08		
	Üniversite ve üstü	14	58,79	10,16		
Anne Meslek Durumu	Çalışıyor	69	59,65	8,99	7148	0,691
	Çalışmıyor	214	60,25	9,06		

Üniversite öğrencilerinin yalnızlık düzeyleri “**cinsiyet**” değişkenine bağlı olarak “Mann Whitney U” ile incelenmiştir. UCLA Yalnızlık Ölçeği'nden alınan puanlarda farklılaşma olduğu belirlenmiştir (U=6315,5; p=0,000; p<,05). Kadınların ölçekten

aldıkları ortalama puanların, erkeklere göre anlamlı ölçüde yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Üniversite öğrencilerinin yalnızlık düzeyleri “**yaş**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. UCLA Yalnızlık Ölçeği’nden alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=,747$; $p=0,862$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin yalnızlık düzeyleri “**eğitim durumu**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. UCLA Yalnızlık Ölçeği’nden alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(2)=4,113$; $p=0,128$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin yalnızlık düzeyleri “**okunan bölüm**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. UCLA Yalnızlık Ölçeği’nden alınan puanlarda farklılaşma olduğu belirlenmiştir [$\chi^2(3)=10,833$; $p=0,013$; $p<,05$]. Hukuk bölümünde okuyanların ölçekten aldığı ortalama puanların, mühendislik ve diğer bölümlerde okuyanlara göre anlamlı ölçüde yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Üniversite öğrencilerinin yalnızlık düzeyleri “**sınıf**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. UCLA Yalnızlık Ölçeği’nden alınan puanlarda farklılaşma olduğu belirlenmiştir [$\chi^2(3)=13,968$; $p=0,003$; $p<,05$]. 3.sınıfta öğrenim görenlerin, diğer sınıf düzeylerindekiyle göre ölçekten aldığı ortalama puanların anlamlı ölçüde yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Üniversite öğrencilerinin yalnızlık düzeyleri “**kiminle yaşıyorsunuz**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. UCLA Yalnızlık Ölçeği’nden alınan puanlarda farklılaşma olduğu belirlenmiştir [$\chi^2(3)=9,373$; $p=0,025$; $p<,05$].

Üniversite öğrencilerinin yalnızlık düzeyleri “**anne-baba durumu**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. UCLA Yalnızlık Ölçeği’nden alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=,448$; $p=0,930$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin yalnızlık düzeyleri “**anne eğitim durumu**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. UCLA Yalnızlık Ölçeği’nden alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=7,162$; $p=0,209$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin yalnızlık düzeyleri “**anne meslek durumu**” değişkenine bağlı olarak “Mann Whitney U” ile incelenmiştir. UCLA Yalnızlık

Ölçeği'nden alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir (U=7148; p=0,691; p>,05).

Tablo 4-26: Sosyodemografik Verilere Göre UCLA Yalnızlık Ölçeği Genel İşlev Alt Boyutundan Alınan Puanların İncelenmesi-2

		N	$\bar{x}$	SS	x^2/U	p
Baba Eğitim Durumu	Okur-Yazar	5	51,80	7,85	5,202	0,267
	İlköğretim	79	60,25	7,75		
	Lise	98	60,10	9,16		
	Üniversite	86	60,13	9,73		
	Üniversite ve üstü	15	62,00	10,27		
Baba Meslek Durumu	Çalışıyor	217	60,17	8,99	6952,5	0,720
	Çalışmıyor	66	59,89	9,23		
Ailenin Maddi Gelir Düzeyi	Düşük	14	58,00	9,49	,918	0,632
	Orta	232	60,12	8,89		
	Yüksek	37	60,84	9,87		
Kardeş Sayısı	Tek çocuğum	27	61,04	8,40	,991	0,963
	İki kardeşiz	136	60,13	9,06		
	Üç kardeşiz	84	60,12	9,55		
	Dört kardeşiz	26	59,88	7,92		
	Beş kardeşiz	4	57,75	9,03		
	Altı ve yukarı kardeşiz	6	57,83	11,18		
Kaçıncı Çocuk	1	147	59,58	8,92	2,298	0,513
	2	94	60,68	9,33		
	3	30	61,63	8,21		
	4-7 arası	12	58,25	10,27		
Sosyal Medya Kullanımı	Evet	283	60,11	9,03	-	-
	Hayır	-	-	-		
Kullanılan Sosyal Medya Uygulaması	Facebook	43	56,35	7,32	26,767	0,001
	Twitter	34	58,85	7,92		
	Instagram	64	58,17	9,06		
	Foursque	11	63,18	7,59		
	Youtube	56	61,00	9,19		
	Snapchat	28	64,18	10,88		
	Google	26	61,85	9,53		
	Linkedin	11	63,36	7,15		
	Diğer	10	65,00	6,31		
Sosyal Medya Uygulamalarında Kullanılan Cihaz Türleri	Akıllı Telefon	165	61,57	8,86	14,283	0,003
	Bilgisayar	77	56,90	8,72		
	Tablet	10	59,30	9,88		
	Hepsi	31	60,55	8,78		
Ne zamandır Sosyal Medya Kullanicısınız	1 yıldan az	9	56,89	8,57	5,814	0,121
	1-4 yıl arası	64	58,25	9,19		
	4-8 yıl arası	136	61,06	9,08		
	8 yıldan fazla	74	60,35	8,69		
	1 saatten az	36	58,56	8,98	2,429	0,488

Günde k Saatinizi Sosyal Medyada Geçiriyorsunuz	1-4 saat arası	177	60,69	8,93		
	4-8 saat arası	54	59,81	9,55		
	8 saatten fazla	16	58,06	8,55		

Üniversite öğrencilerinin yalnızlık düzeyleri “**baba eğitim durumu**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. UCLA Yalnızlık Ölçeği’nden alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(4)=5,202$; $p=0,267$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin yalnızlık düzeyleri “**baba meslek durumu**” değişkenine bağlı olarak “Mann Whitney U” ile incelenmiştir. UCLA Yalnızlık Ölçeği’nden alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir ($U=6952,5$; $p=0,720$; $p>,05$).

Üniversite öğrencilerinin yalnızlık düzeyleri “**ailenin maddi gelir düzeyi**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. UCLA Yalnızlık Ölçeği’nden alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=,918$; $p=0,632$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin yalnızlık düzeyleri “**kardeş sayısı**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. UCLA Yalnızlık Ölçeği’nden alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=,991$; $p=0,963$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin yalnızlık düzeyleri “**kaçıncı çocuk olduğu**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. UCLA Yalnızlık Ölçeği Yalnızlık Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=2,298$; $p=0,513$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin yalnızlık düzeyleri “**kullanılan sosyal medya uygulaması**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. UCLA Yalnızlık Ölçeği’nden alınan puanlarda farklılaşma olduğu belirlenmiştir [$\chi^2(8)=26,767$; $p=0,001$; $p<,05$]. Facebook kullananların, twitter hariç kullanılan sosyal medya uygulamalarını kullananlara göre ölçekten aldığı ortalama puanların anlamlı ölçüde düşük olduğu tespit edilmiştir. Instagram kullananların ortalama puanları ise snapchat ve diğer uygulamaları kullananlara göre anlamlı ölçüde yüksektir.

Üniversite öğrencilerinin yalnızlık düzeyleri **“sosyal medya uygulamalarında kullanılan cihaz türleri”** değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. UCLA Yalnızlık Ölçeği’nden alınan puanlarda farklılaşma olduğu belirlenmiştir [$\chi^2(3)=14,283$; $p=0,003$; $p<,05$]. Bilgisayar kullananların ölçekten aldıkları ortalama puanların, akıllı telefon kullananlara ve hepsi seçeneğini işaretleyenlere göre anlamlı ölçüde yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Üniversite öğrencilerinin yalnızlık düzeyleri **“sosyal medya kullanım süresi”** değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. UCLA Yalnızlık Ölçeği’nden alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=5,814$; $p=0,121$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin yalnızlık düzeyleri **“günlük sosyal medya geçirilen zaman”** değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. UCLA Yalnızlık Ölçeği’nden alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=2,429$; $p=0,488$; $p>,05$].

4.2.4. Sosyodemografik Verilere Göre BAPİNT'ten Alınan Puanların İncelenmesi

Tablo 4-27: Sosyodemografik Verilere Göre BAPİNT'ten Alınan Puanların İncelenmesi-1

		N	$\bar{x}$	SS	x^2 / U	p
Cinsiyet	Kadın	190	24,82	12,10	8750,5	0,896
	Erkek	93	24,87	11,28		
Yaş	17-24 arası	216	25,67	11,66	7,437	0,059
	25-32 arası	53	23,04	11,63		
	33-40 arası	12	17,42	13,47		
	41 ve daha fazla	2	27,50	10,61		
Eğitim Durumu	Önlisans	27	24,22	8,83	3,707	0,157
	Lisans	206	25,54	12,03		
	Yüksek lisans +	50	22,28	12,16		
Okunan Bölüm	Mühendislik ^a	52	24,13	11,10	8,422	0,038
	Psikoloji – PDR ^b	11	32,45	10,83		
	Hukuk ^a	48	22,33	11,98		
	Diğer ^a	172	25,26	11,89		
Sınıf	1	97	25,11	12,44	2,968	0,397
	2	101	23,70	11,25		
	3	35	27,86	12,95		
	4	50	24,48	10,77		
Kiminle Yaşıyorsunuz	Ailenizle	233	24,39	11,71	1,301	0,729
	Akrabalarınızla	3	25,67	6,66		
	Arkadaşlarınızla	30	25,63	10,44		
	Yalnız	17	29,41	15,61		
Anne-Baba Durumu	İkisi de sağ ve birlikte	246	25,00	11,91	,869	0,833
	Anne sağ, baba yaşamıyor	11	25,64	14,28		
	Baba sağ, anne yaşamıyor	4	22,75	4,72		
	Anne ve baba ayrı yaşamakta	22	22,95	10,74		
Anne Eğitim Durumu	Okur-Yazar değil	4	27,50	18,34	,713	0,982
	Okur-Yazar	10	25,00	14,76		
	İlköğretim	115	24,78	11,71		
	Lise	93	24,14	11,85		
	Üniversite	47	25,81	11,09		
	Üniversite ve üstü	14	25,79	12,56		
Anne Meslek Durumu	Çalışıyor	69	24,93	11,52	7367	0,978
	Çalışmıyor	214	24,81	11,94		

Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılık düzeyleri “**cinsiyet**” değişkenine bağlı olarak “Mann Whitney U” ile incelenmiştir. BAPİNT'ten alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir (U=8750,5; p=,896; p>,05).

Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılık düzeyleri “**yaş**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. BAPİNT’ten alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=7,437$; $p=0,059$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılık düzeyleri “**eğitim durumu**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. BAPİNT’ten alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(2)=3,437$; $p=0,059$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılık düzeyleri “**okunan bölüm**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. BAPİNT’ten alınan puanlarda farklılaşma olduğu belirlenmiştir [$\chi^2(3)=8,422$; $p=0,038$; $p<,05$]. Psikoloji-PDR bölümünde okuyanların ölçekten aldığı ortalama puanların, mühendislik, hukuk ve diğer bölümlerde okuyanlara göre anlamlı ölçüde yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılık düzeyleri “**sınıf**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. BAPİNT’ten alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=2,968$; $p=0,397$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılık düzeyleri “**kiminle yaşıyorsunuz**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. BAPİNT’ten alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=1,301$; $p=0,729$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılık düzeyleri “**anne-baba durumu**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. BAPİNT’ten alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=,869$; $p=0,833$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılık düzeyleri “**anne eğitim durumu**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. BAPİNT’ten alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=,713$; $p=0,982$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılık düzeyleri “**anne meslek durumu**” değişkenine bağlı olarak “Mann Whitney U” ile incelenmiştir. BAPİNT’ten alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir ($U=7367$; $p=0,978$; $p>,05$).

Tablo 4-28: . Sosyodemografik Verilere Göre BAPİNT'ten Alınan Puanların İncelenmesi-2

		N	$\bar{x}$	SS	χ^2 / U	p
Baba Eğitim Durumu	Okur-Yazar	5	23,20	12,76	2,321	0,677
	İlköğretim	79	24,68	11,64		
	Lise	98	24,76	12,38		
	Üniversite	86	24,31	10,92		
	Üniversite ve üstü	15	29,73	13,98		
Baba Meslek Durumu	Çalışıyor	217	24,47	10,86	6743,5	0,473
	Çalışmıyor	66	26,05	14,55		
Ailenin Maddi Gelir Düzeyi	Düşük	14	22,57	12,11	3,056	,217
	Orta	232	24,29	10,98		
	Yüksek	37	29,14	15,62		
Kardeş Sayısı	Tek çocuğum	27	25,63	10,43	4,491	0,481
	İki kardeşiz	136	24,28	11,07		
	Üç kardeşiz	84	24,15	12,93		
	Dört kardeşiz	26	28,04	13,97		
	Beş kardeşiz	4	29,25	4,72		
	Altı ve yukarı kardeşiz	6	26,67	12,04		
Kaçıncı Çocuk	1	147	24,58	10,92	2,379	0,498
	2	94	25,13	12,19		
	3	30	23,20	11,96		
	4-7 arası	12	29,83	18,09		
Sosyal Medya Kullanımı	Evet	283	24,84	11,81	-	-
	Hayır	-	-	-		
Kullanılan Sosyal Medya Uygulaması	Facebook	43	21,05	9,56	7,735	0,460
	Twitter	34	25,71	12,65		
	Instagram	64	25,53	12,87		
	Foursque	11	26,00	12,03		
	Youtube	56	24,34	11,45		
	Snapchat	28	27,18	11,14		
	Google	26	25,77	12,80		
	Linkedin	11	23,09	14,70		
	Diğer	10	28,20	7,69		
Sosyal Medya Uygulamalarında Kullanılan Cihaz Türleri	Akıllı Telefon	165	24,35	11,58	1,665	0,645
	Bilgisayar	77	25,86	10,77		
	Tablet	10	27,40	19,59		
	Hepsi	31	24,10	12,79		
Ne zamandır Sosyal Medya Kullanıcısınız	1 yıldan az	9	20,00	12,53	13,205	0,004
	1-4 yıl arası ^a	64	21,77	10,88		
	4-8 yıl arası ^b	136	27,23	11,44		
	8 yıldan fazla ^a	74	23,69	12,44		
Günde Kaç Saatinizi Sosyal Medyada Geçiriyorsunuz	1 saatten az ^a	36	16,25	8,81	36,549	0,000
	1-4 saat arası ^b	177	24,13	10,42		
	4-8 saat arası ^c	54	29,76	12,37		
	8 saat arası ^d	16	35,38	15,49		

Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılık düzeyleri **“baba eğitim durumu”** değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. BAPİNT’ten alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(4)=2,321$; $p=0,667$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılık düzeyleri **“baba meslek durumu”** değişkenine bağlı olarak “Mann Whitney U” ile incelenmiştir. BAPİNT’ten alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir ($U=6743,5$; $p=0,473$; $p>,05$).

Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılık düzeyleri **“ailenin maddi gelir düzeyi”** değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. BAPİNT’ten alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=3,056$; $p=0,217$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılık düzeyleri **“kardeş sayısı”** değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. BAPİNT’ten alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=4,491$; $p=0,481$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılık düzeyleri **“kaçıncı çocuk olduğu”** değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. UCLA İnternet bağımlılık Ölçeği İnternet bağımlılık Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=2,379$; $p=0,498$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılık düzeyleri **“kullanılan sosyal medya uygulaması”** değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. BAPİNT’ten alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(8)=7,735$; $p=0,460$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılık düzeyleri **“sosyal medya uygulamalarında kullanılan cihaz türleri”** değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. BAPİNT’ten alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=1,665$; $p=0,645$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılık düzeyleri **“sosyal medya kullanım süresi”** değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. BAPİNT’ten alınan puanlarda farklılaşma olduğu belirlenmiştir [$\chi^2(3)=13,205$; $p=0,004$; $p<,05$]. 4-8 yılları arasına sosyal medya kullananların ölçekten aldıkları ortalama puanların, 1-4 yıl ve 8 yıldan fazla sosyal medya kullananlara göre anlamlı ölçüde yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılık düzeyleri “**günlük sosyal medya geçirilen zaman**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. BAPİNT’ten alınan puanlarda farklılaşma olduğu belirlenmiştir [$\chi^2(3)=36,549$; $p=,000$; $p<,05$]. Günde 8 saat arası sosyal kullananların ölçekten aldıkları ortalama puanların, 1diğer seçenekleri işaretleyenlere göre anlamlı ölçüde yüksek olduğu tespit edilmiştir.

4.2.4. Sosyodemografik Verilere Göre Beck Depresyon Ölçeği’nden Alınan Puanların İncelenmesi

Tablo 4-29: Sosyodemografik Verilere Göre Beck Depresyon Ölçeği’nden Alınan Puanların İncelenmesi-1

		N	$\bar{x}$	SS	x^2 / U	p
Cinsiyet	Kadın ^a	190	13,54	9,31	8465,5	,567
	Erkek ^b	93	14,20	9,72		
Yaş	17-24 arası	216	13,94	9,19	7,422	,060
	25-32 arası	53	14,23	9,61		
	33-40 arası	12	10,00	12,58		
	41 ve daha fazla	2	4,50	3,54		
Eğitim Durumu	Önlisans	27	18,33	12,47	5,280	,071
	Lisans	206	13,44	8,53		
	Yükseklisans +	50	12,60	10,56		
Okunan Bölüm	Mühendislik ^a	52	12,48	8,90	5,984	,112
	Psikoloji – PDR ^a	11	16,00	6,07		
	Hukuk ^b	48	12,08	9,89		
	Diğer ^a	172	14,47	9,59		
Sınıf	1	97	14,15	8,66	2,509	,474
	2	101	14,35	10,16		
	3	35	11,43	6,69		
	4	50	13,42	10,86		
Kiminle Yaşıyorsunuz	Ailenizle	233	13,37	9,13	2,403	,493
	Akrabalarınızla	3	11,67	8,62		
	Arkadaşlarınızla	30	15,00	11,14		
	Yalnız	17	17,18	10,30		
Anne-Baba Durumu	İkisi de sağ ve birlikte	246	13,63	9,49	,729	,866
	Anne sağ, baba yaşamıyor	11	15,91	10,12		
	Baba sağ, anne yaşamıyor	4	14,50	8,58		
	Anne ve baba ayrı yaşamakta	22	14,00	9,03		
Anne Eğitim Durumu	Okur-Yazar değil	4	17,50	8,27	2,917	,713
	Okur-Yazar	10	11,30	9,79		
	İlköğretim	115	13,72	9,19		
	Lise	93	13,00	9,11		
	Üniversite	47	15,13	10,90		
	Üniversite ve üstü	14	15,14	8,83		
Anne Meslek Durumu	Çalışıyor	69	13,12	8,85	7084,5	,613
	Çalışmıyor	214	13,96	9,62		

Üniversite öğrencilerinin depresyon düzeyleri “**cinsiyet**” değişkenine bağlı olarak “Mann Whitney U” ile incelenmiştir. Beck Depresyon Ölçeği’nden alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir (U=8465,5; p=0,567; p>,05).

Üniversite öğrencilerinin depresyon düzeyleri “**yaş**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Beck Depresyon Ölçeği’nden alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=7,422$; p=0,060; p>,05].

Üniversite öğrencilerinin depresyon düzeyleri “**eğitim durumu**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Beck Depresyon Ölçeği’nden alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(2)=5,280$; p=0,071; p>,05].

Üniversite öğrencilerinin depresyon düzeyleri “**okunan bölüm**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Beck Depresyon Ölçeği’nden alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=5,984$; p=0,112; p>,05].

Üniversite öğrencilerinin depresyon düzeyleri “**sınıf**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Beck Depresyon Ölçeği’nden alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=2,509$; p=0,474; p>,05].

Üniversite öğrencilerinin depresyon düzeyleri “**kiminle yaşıyorsunuz**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Beck Depresyon Ölçeği’nden alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=2,403$; p=0,493; p>,05].

Üniversite öğrencilerinin depresyon düzeyleri “**anne-baba durumu**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Beck Depresyon Ölçeği’nden alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=,729$; p=0,866; p>,05].

Üniversite öğrencilerinin depresyon düzeyleri “**anne eğitim durumu**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Beck Depresyon Ölçeği’nden alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=2,917$; p=0,713; p>,05].

Üniversite öğrencilerinin depresyon düzeyleri “**anne meslek durumu**” değişkenine bağlı olarak “Mann Whitney U” ile incelenmiştir. Beck Depresyon Ölçeği’nden alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir (U=7084,5; p=0,613; p>,05).

Tablo 4-30: Sosyodemografik Verilere Göre Beck Depresyon Ölçeği'nden Alınan Puanların İncelenmesi-2

		N	$\bar{x}$	SS	x^2/U	p
Baba Eğitim Durumu	Okur-Yazar	5	8,80	8,32	8,194	,085
	İlköğretim	79	14,30	9,03		
	Lise	98	11,80	8,33		
	Üniversite	86	15,53	10,63		
	Üniversite ve üstü	15	15,13	9,65		
Baba Meslek Durumu	Çalışıyor	217	13,42	9,26	6588	,325
	Çalışmıyor	66	14,86	9,96		
Ailenin Maddi Gelir Düzeyi	Düşük	14	13,50	10,33	,053	,974
	Orta	232	13,77	9,41		
	Yüksek	37	13,76	9,49		
Kardeş Sayısı	Tek çocuğum	27	16,44	10,52	3,816	,576
	İki kardeşiz	136	13,05	9,08		
	Üç kardeşiz	84	14,04	10,28		
	Dört kardeşiz	26	14,81	7,63		
	Beş kardeşiz	4	10,50	9,88		
	Altı ve yukarı kardeşiz	6	11,33	6,15		
Kaçıncı Çocuk	1	147	13,91	9,71	,144	,986
	2	94	13,93	9,58		
	3	30	13,03	8,71		
	4-7 arası	12	12,33	7,08		
Sosyal Medya Kullanımı	Evet	283	13,76	9,43	-	-
	Hayır	-	-	-		
Kullanılan Sosyal Medya Uygulaması	Facebook	43	11,95	8,12	5,560	,696
	Twitter	34	15,32	11,61		
	Instagram	64	15,44	9,92		
	Foursque	11	13,45	9,81		
	Youtube	56	13,86	9,62		
	Snapchat	28	12,36	8,75		
	Google	26	11,73	8,79		
	Linkedin	11	14,18	9,40		
	Diğer	10	13,90	4,36		
Sosyal Medya Uygulamalarında Kullanılan Cihaz Türleri	Akıllı Telefon	165	13,05	9,10	6,370	,095
	Bilgisayar	77	16,10	10,15		
	Tablet	10	12,70	9,19		
	Hepsi	31	12,00	8,75		
Ne zamandır Sosyal Medya Kullanıcısınız	1 yıldan az	9	15,89	8,72	2,478	,479
	1-4 yıl arası	64	13,58	11,03		
	4-8 yıl arası	136	13,24	8,76		
	8 yıldan fazla	74	14,61	9,30		
Günde Kaç Saatinizi Sosyal Medyada Geçiriyorsunuz	1 saatten az ^a	36	12,67	9,61	10,944	,012
	1-4 saat arası ^a	177	12,77	8,89		
	4-8 saat arası	54	15,70	9,64		
	8 saat arası ^b	16	20,56	11,18		

Üniversite öğrencilerinin depresyon düzeyleri **“baba eğitim durumu”** değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Beck Depresyon Ölçeği’nden alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(4)=8,194$; $p=0,085$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin depresyon düzeyleri **“baba meslek durumu”** değişkenine bağlı olarak “Mann Whitney U” ile incelenmiştir. Beck Depresyon Ölçeği’nden alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir ($U=6588$; $p=0,325$; $p>,05$).

Üniversite öğrencilerinin depresyon düzeyleri **“ailenin maddi gelir düzeyi”** değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Beck Depresyon Ölçeği’nden alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=,053$; $p=0,974$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin depresyon düzeyleri **“kardeş sayısı”** değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Beck Depresyon Ölçeği’nden alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=3,816$; $p=0,576$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin depresyon düzeyleri **“kaçıncı çocuk olduğu”** değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. UCLA İnternet bağımlılık Ölçeği İnternet bağımlılık Alt Boyutu’ndan alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=,144$; $p=0,986$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin depresyon düzeyleri **“kullanılan sosyal medya uygulaması”** değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Beck Depresyon Ölçeği’nden alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(8)=5,560$; $p=0,696$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin depresyon düzeyleri **“sosyal medya uygulamalarında kullanılan cihaz türleri”** değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Beck Depresyon Ölçeği’nden alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=6,370$; $p=0,095$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin depresyon düzeyleri **“sosyal medya kullanım süresi”** değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Beck Depresyon Ölçeği’nden alınan puanlarda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir [$\chi^2(3)=2,478$; $p=0,479$; $p>,05$].

Üniversite öğrencilerinin depresyon düzeyleri “**günlük sosyal medya geçirilen zaman**” değişkenine bağlı olarak “Kruskal Wallis Testi” ile incelenmiştir. Beck Depresyon Ölçeği’nden alınan puanlarda farklılaşma olduğu belirlenmiştir [$\chi^2(3)=10,944$; $p=,012$; $p<,05$]. Günde 8 saat arası sosyal kullananların ölçekten aldıkları ortalama puanların, günde 1 saatten az kullananlara ve 1-4 saat sosyal medyayı kullananlara göre anlamlı ölçüde yüksek olduğu tespit edilmiştir.

4.2.5. Ölçeklere İlişkin Tanımsal Bulgular

Tablo 4-31: Ölçeklere İlişkin Tanımsal Bulgular

	N	Ort	SS	Min	Max
SMTÖ- Paylaşım İhtiyacı	283	23,02	6,80	7,00	35,00
SMTÖ- Sosyal Yetkinlik	283	16,53	6,21	7,00	35,00
SMTÖ- Sosyal İzolasyon	283	24,49	5,33	6,00	30,00
SMTÖ- Öğretmenlerle İlişki	283	7,24	3,32	3,00	15,00
ADÖ- Problem Çözme	283	2,15	,74	1,00	4,00
ADÖ- İletişim	283	2,09	,54	1,00	3,89
ADÖ- Rol Düzeyi	283	2,20	,48	1,00	3,55
ADÖ- Duygusal Tepki	283	2,03	,68	1,00	4,00
ADÖ- Gereken İlgiyi Gösterme	283	2,40	,47	1,43	3,57
ADÖ- Davranış Kontrolü	283	2,18	,40	1,33	3,11
ADÖ- Genel İşlevler	283	1,97	,67	1,00	3,92
UCLA Yalnızlık Ölçeği	283	60,11	9,03	33,00	75,00
BAPİNT	283	24,84	11,82	1,00	73,00
BDÖ	283	13,76	9,43	,00	45,00

Bireylerin “SMTÖ- Paylaşım İhtiyacı” ortalaması (23,02±6,80), “SMTÖ- Sosyal Yetkinlik” ortalaması (16,53±6,21), “SMTÖ- Sosyal İzolasyon” ortalaması (24,49±5,33), “SMTÖ- Öğretmenlerle İlişki” ortalaması (7,24±3,32); “ADÖ- Problem Çözme” ortalaması (2,15±3,32), “ADÖ- İletişim” ortalaması (2,09±,54), “ADÖ- Rol Düzeyi” ortalaması (2,20±,48), “ADÖ- Duygusal Tepki” ortalaması (2,03±,68), “ADÖ- Gereken İlgiyi Gösterme” ortalaması (2,40±,47), “ADÖ- Davranış Kontrolü” ortalaması (2,18±,40), “ADÖ- Genel İşlevler” ortalaması (1,97±,67); “UCLA Yalnızlık Ölçeği” ortalaması (60,11±9,03), “BAPİNT” ortalaması (24,84±11,82), “BDÖ” ortalaması (13,76±9,43) olarak bulunmuştur.

Tablo 4-32: Beck Depresyon Ölçeğine İlişkin Tanımsal Bulgular

	N	%
Depresyon Düzeyi	Minimal düzeyde depresif belirtiler (0-9 Puan)	110 38,9
	Hafif düzeyde depresif belirtiler (10-16 Puan)	71 25,1
	Orta düzeyde depresif belirtiler (17-29 Puan)	84 29,7
	Şiddetli düzeyde depresif belirtiler (30-63 Puan)	18 6,4

110 kişinin minimal düzeyde, 71 kişinin hafif düzeyde, 84 kişinin orta düzeyde depresif belirtiler gösterdiği tespit edilmiştir. Şiddetli düzeyde depresif belirtiler gösteren kişi sayısı ise 18 olarak belirlenmiştir.

4.3. İlişki Analizleri

Tablo 4-33: Sosyal Medyaya İlişkin Tutumlar ile Aile Değerlendirme Ölçeği Alt Boyutları Arasındaki İlişki

		Problem Çözme	İletişim	Rol Düzeyi	Duygusal Tepki	Gereken İlgiyi Gösterme	Davranış Kontrolü	Genel İşlevler
Paylaşım İhtiyacı	r	0,124*	-0,019	-0,038	-0,062	-0,055	-0,040	-0,020
	p	0,037	0,754	0,520	0,297	0,355	0,499	0,732
Sosyal Yetkinlik	r	0,234**	0,196**	0,156	0,198	0,082	,228**	0,251**
	p	0,000	0,001	0,009	0,001	0,169	0,000	0,000
Sosyal İzolasyon	r	-,284**	-,317**	-,0278**	-0,249**	-0,131*	-0,289**	0,354**
	p	0,000	0,000	0,000	0,000	0,027	0,000	0,000
Öğretmenlerle İlişki	r	0,070	0,080	0,080	0,009	0,034	0,171**	0,079
	p	0,244	0,180	0,181	0,882	0,574	0,004	0,188

Sosyal Medya Tutum Ölçeği Alt boyutlarının Aile Değerlendirme Ölçeği Alt boyutları ile ilişkisini belirlemek için yapılan analiz sonucunda;

“Paylaşım İhtiyacı” ile “Problem Çözme” arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki belirlenmiştir ($p < 0,05$).

“Sosyal Yetkinlik” ile “Problem Çözme, İletişim, Davranış Kontrolü ve Genel İşlevler” arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki belirlenmiştir ($p < 0,05$).

“Sosyal İzolasyon” ile “Problem Çözme, İletişim, Rol Düzeyi, Duygusal Tepki, Gereken İlgiyi Gösterme, Davranış Kontrolü ve Genel İşlevler” arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki belirlenmiştir ($p < 0,05$).

“Öğretmenlerle İlişki” ile “Davranış Kontrolü” arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki belirlenmiştir ($p < 0,05$).

Diğer değişkenler arasında ise anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir ($p > ,05$).

Tablo 4-34: Sosyal Medyaya İlişkin Tutumlar ile Yalnızlık, İnternet Bağımlılık ve Depresyon Düzeyi Arasındaki İlişki

		Yalnızlık	İnternet Bağımlılığı	Depresyon
Paylaşım İhtiyacı	r	0,250**	0,256**	0,027
	p	0,000	0,000	0,650
Sosyal Yetkinlik	r	-0,094	0,387**	0,131*
	p	0,116	0,000	0,028
Sosyal İzolasyon	r	0,313**	-0,548**	-0,282**
	p	0,000	0,000	0,000
Öğretmenlerle İlişki	r	0,031	0,235**	0,073
	p	0,609	0,000	0,218

Paylaşım ihtiyacı ile yalnızlık ve internet bağımlılığı arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki belirlenmiştir ($p < 0,05$).

Sosyal yetkinlik ile internet bağımlılığı arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki belirlenmiştir ($p < 0,05$).

Sosyal izolasyon ile yalnızlık, internet bağımlılığı ve depresyon arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki belirlenmiştir ($p < 0,05$).

Öğretmenlerle ilişki ile internet bağımlılığı arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki belirlenmiştir ($p < 0,05$).

Diğer değişkenler arasında ise anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir ($p > 0,05$).

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç

Araştırma sonucunda istatistiksel sonuçlardan elde edilen veriler değerlendirildiğinde üniversite öğrencilerinin sosyal medya tutumları ile aile içi iletişim, yalnızlık ve depresyon düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki çıkmamasına rağmen alt boyutları arasında bazı anlamlı sonuçlar ortaya çıkmıştır.

Üniversite öğrencilerinin sosyal medya tutumları ile sosyodemografik değişkenler (yaş, cinsiyet, eğitim durumu, okunan bölüm, sınıf, kiminle yaşadıkları, anne-baba durumu, anne-baba eğitim durumları, anne-baba meslek durumları, gelir düzeyi, kardeş sayısı, kaçınıcı çocuk oldukları, sosyal medya kullanımları, kullanılan sosyal medya uygulamaları, sosyal medya uygulamalarını kullandıkları cihaz türü, sosyal medyayı ne kadar zamandır kullandıkları ve günde kaç saatlerini geçirdikleri) arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır .

Üniversite öğrencilerinin sosyal medyaya ilişkin tutumlarının cinsiyet değişkenine göre, sosyal medya tutum ölçeğinin paylaşım ihtiyacı ve öğretmenlerle ilişki alt boyutunda cinsiyete bağlı farklılık göstermediği, sosyal izolasyon ve sosyal yetkinlik alt boyutlarında ise anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir. Sosyal izolasyonda kadınların ölçekten aldığı puan ortalamalarının erkeklerle göre anlamlı ölçüde yüksek olduğu tespit edilirken, sosyal yetkinlik alt boyutunda erkeklerin kadınlara oranla daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Kaymak (2012) araştırmasında kadınların erkeklerle oranla sosyal ağlarda daha yüksek kullanımları olduğuna dikkat çekerken, Batıgün ve Kılıç (2011) ise erkek üniversite öğrencilerinin kızlara göre internet kullanımlarının daha yoğun olduğunu belirtmiştir. Argın'ın (2013) araştırmasında sosyal izolasyon ve sosyal yeterlilik açısından benzer bulgular dikkat çekmektedir.

Öğrencilerin sosyal medyaya ilişkin tutumları öğrencilerin babalarının eğitim düzeyi değişkenine göre, sosyal medya tutum ölçeği alt boyutu olan paylaşım ihtiyacı düzeyinde farklılaşma olduğu belirlenmiştir. Babası okur-yazar olanların ölçekten aldıkları puanların, üniversite ve üniversite üstü eğitim durumuna sahip olanlara göre anlamlı ölçüde düşük olduğu tespit edilmiştir.

Öğrencilerin sosyal medyaya ilişkin tutumları sosyal medya uygulamalarını kullanma süresi değişkenine göre paylaşım ihtiyacı alt boyutunda farklılaşma olduğu tespit edilmiştir. Sosyal yetkinlik alt boyutunda ise; 1 yıldan az ve 1-4 yıl arası süreyle sosyal medya kullanımlarının, 4-8 yıldır sosyal medya kullananlara göre anlamlı ölçüde düşük olduğu tespit edilmiştir. Tektaş (2014) üniversite öğrencileriyle yaptıkları bir çalışmada öğrencilerin %58'inin 5 yıldan fazla sosyal ağ kullandığı sonucuna ulaşmıştır.

Öğrencilerin sosyal medyaya ilişkin tutumları, günlük sosyal medyada geçirilen zaman değişkenine göre sosyal medya tutum ölçeği, paylaşım ihtiyacı ve sosyal yetkinlik alt boyutunda farklılaşma olduğu belirlenmiştir. Paylaşım ihtiyacı alt boyutuna göre; günlük 1 saatten az sürede sosyal medyada vakit geçirenlerin, diğer saatler arasında vakit geçirenlere oranla daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Sosyal medyayı daha uzun süreli kullanan bireylerin daha fazla paylaşımında bulunma ihtiyacı içinde oldukları söylenebilir. Sosyal yeterlilik boyutunda; günlük 1 saatten az sosyal medyada vakit geçirenlerin, 1-4 saat arası ile 8 saatten fazla vakit geçirenlere oranda daha düşük olduğu ve 4-8 saat arası sosyal medyada vakit geçiren bireylerin 8 saat ve daha fazla vakit geçirenlere oranla daha düşük olduğu tespit edilmiştir.

Argın (2013) araştırmasında benzer bulguları tespit edip sosyal medyada geçirilen zamanın artmasıyla sosyal medyaya ilişkin tutumların arttığını belirtirken ve Atalay (2014) araştırmasında sosyal medyaya ilişkin tutumların sosyal medya kullanım süresine göre farklılaştığını, sosyal medyada geçirilen zamanın artmasıyla sosyal yetkinliğin ve paylaşım ihtiyacının arttığı şeklinde benzer bulgular tespit etmiştir.

Üniversite öğrencilerinin sosyal medyaya ilişkin tutumları, okunulan bölüm değişkenine göre sosyal medya tutum ölçeği sosyal izolasyon alt boyutunda farklılaşma olduğu belirlenmiştir. Hukuk bölümünde öğrenim gören bireylerin, mühendislik, psikoloji, pdr ve diğer bölümlerde öğrenim görenlere oranla sosyal izolasyon düzeylerinin yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Sosyal medyaya ilişkin tutumlar ile *internet bağımlılık* düzeyleri incelendiğinde anlamlı bir farklılık olmadığı ancak sosyal medyaya ölçeğinin alt boyutu olan sosyal izolasyon arasında pozitif yönlü bir ilişki bulunduğu tespit edilmiştir. Sosyal medyayı kullanım süreleri ve günlük sosyal medyada geçirilen zamana göre farklılaşma olduğu

belirlenmiştir. Canöz, araştırmasında Türkiye’deki internet kullanıcılarının en çok sosyal ağa katılmak için interneti kullandıklarını ifade etmiştir. Tektaş (2014) ise internet kullanım sıklığı arttıkça sosyal medyaya girilme oranının da yükseldiğini belirtmiştir. Davis (2001) araştırmasında elde ettiğimiz bulguyu destekler nitelikte sosyal izolasyon/sosyal destek eksikliğinin problemlili internet kullanımı belirtilerinin sebepleri olabileceğini ifade etmiştir. Yapılan bazı araştırmalarda sosyal medya ve internetin yoğun kullanımının sosyal yönden bir takım olumsuzluklar oluşturduğu, bireyin toplumdan soyutlanması, yalnızlık hissi ve depresyon gibi bazı sonuçlara neden olduğu ifade edilmiştir.

Üniversite öğrencilerinin aile içi iletişimleri, sosyodemografik değişkenlere göre incelendiğinde aile değerlendirme ölçeğinin bazı alt boyutlarında farklılaşma olduğu tespit edilmiştir.

Üniversite öğrencilerinin aile içi iletişimleri, cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde aile değerlendirme ölçeği iletişim, roller, duygusal tepki ve genel işlevler alt boyutlarında farklılaşma olduğu belirlenmiştir. Erkeklerin ölçekten aldıkları puanların kadınlara oranla daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Barlas, Gül, Onan ve Öz (2013) araştırmalarında öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre roller, davranış kontrolü ve genel işlevler açısından anlamlı farklılık bulunduğu şeklinde benzer bulgular tespit edilmiştir.

Öğrencilerin iletişim düzeyleri ve genel işlev düzeyleri sosyal medya uygulamalarında kullanılan cihaz türlerine göre incelendiğinde aile değerlendirme ölçeği iletişim ve genel işlevler alt boyutunda farklılaşma olduğu belirlenmiştir.

Öğrencilerin duygusal tepki düzeyleri eğitim durumu ve sınıf değişkenine göre incelendiğinde aile değerlendirme ölçeği duygusal tepki alt boyutunda farklılaşma olduğu belirlenmiştir.

Öğrencilerin davranış kontrol düzeyleri babalarının meslek durumlarına bağlı olarak incelendiğinde aile değerlendirme ölçeği davranış kontrolü alt boyutunda farklılaşma olduğu belirlenmiş; babası çalışmayan öğrencilerin aldıkları puanların, çalışanlara oranla daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Öğrencilerin genel işlev düzeyleri yaş değişkenine bağlı olarak incelendiğinde aile değerlendirme ölçeği davranış kontrolü alt boyutunda farklılaşma olduğu belirlenmiştir.

Üniversite öğrencilerinin sosyal medyaya ilişkin tutumları ile *aile içi iletişim*leri arasında anlamlı bir farklılık bulunamadı; sosyal medya tutum ölçeğinin alt boyutlarıyla aile değerlendirme ölçeği alt boyutları arasında pozitif yönlü anlamlı ilişki belirlenmiştir. Paylaşım İhtiyacı” ile “Problem Çözme” arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki belirlenmiştir. “Sosyal Yetkinlik” ile “Problem Çözme, İletişim, Davranış Kontrolü ve Genel İşlevler” arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki belirlenmiştir. “Sosyal İzolasyon” ile “Problem Çözme, İletişim, Rol Düzeyi, Duygusal Tepki, Gereken İlgiyi Gösterme, Davranış Kontrolü ve Genel İşlevler” arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki belirlenmiştir. “Öğretmenlerle İlişki” ile “Davranış Kontrolü” arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki belirlenmiştir. Demir (2016) araştırmasında elde edilen bulguyu desteklemeye yönelik öğrencilerin sosyal medyayı kullanım düzeyleri ile aile içi iletişim arasında anlamlı bir farklılık belirleyemezken; günlük kullanım süreleri ile aile içi iletişim arasında anlamlı bir farklılık elde etmiştir. Araştırmada elde edilen sonuçlardan farklı olarak yapılan araştırmalarda sosyal medyayı kullanım sürelerinin yoğun olmasının aile içi iletişimi azalttığı, bireyin yaşadığı sorun ya da problemleri aileleri yerine sanal ortamdaki arkadaşlarıyla paylaşmayı tercih ettikleri, aileleriyle beraberken bile sosyal medyada olup bitenleri merak ettikleri belirtilmiştir.

Üniversite öğrencilerinin yalnızlık düzeyleri cinsiyet değişkenine bağlı olarak farklılık göstermektedir. Kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre yalnızlık düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ünal ve Bilge (2005) yaptıkları araştırmada kadınların erkeklere orana kendilerini daha yalnız hissettiği şeklinde bizim sonucumuzla tutarlılık gösteren bir sonuca ulaşırken; Çeçen (2007), Duyan ve arkadaşları (2018) erkek öğrencilerin kendilerini kadın öğrencilere oranla daha yalnız hissettiği sonucuna ulaşmışlardır.

Üniversite öğrencilerinin yalnızlık düzeyleri sınıf değişkenine bağlı olarak farklılık göstermektedir. Aksak (2017) ve Kozaklı (2006)’nın yapmış olduğu araştırmalarda da benzer sonuçlar elde edilmiştir.

Üniversite öğrencilerinin sosyal medyaya ilişkin tutumları ile *yalnızlık* arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı belirlenmiştir. Karakoç ve Taydaş (2013) araştırmalarında elde ettiğimiz sonucu destekleyen şekilde sosyal medya ve yalnızlık arasında bir ilişki olmadığını, bireylerin sanal yalnızlık ile gerçek yalnızlığı ayırt edemediğini belirtmiştir. Akyazı ve Ünal (2013) araştırmalarında yalnızlık ile sosyal medyayı kullanımları arasında düşük seviyeli bir ilişki tespit etmiştir. Üniversite öğrencilerinin sosyal medyaya ilişkin tutumlarının paylaşım ihtiyacı ve sosyal izolasyon alt boyutlarıyla yalnızlık arasında pozitif anlamlı ilişki tespit edilmiştir. Bazı çalışmalarda sosyal medyadan dolayı internetin aşırı derecede kullanımı sonucu yalnızlık meydana geldiği tespit edilirken; üniversite üzerine yapılan başka çalışmalarda da yalnızlık duygusu içerisindeki bireylerin daha fazla sosyal ağ kullanımına yöneldikleri belirlenmiştir. Demografik değişkenlere göre cinsiyet, okunan bölümü sınıf, kiminle yaşadığı, kullanılan sosyal medya uygulaması, sosyal medyada kullanılan cihaz türleri değişkenlerine göre yalnızlık düzeyinde farklılık belirlendi, diğer demografik değişkenlere göre ise farklılaşma tespit edilemedi.

Sosyal medyada geçirilen zaman değişkenine *depresyon* düzeylerinde farklılık tespit edildi. Sosyal medya tutumlarının alt boyutu olan sosyal izolasyon ve depresyon arasında pozitif yönlü bir ilişki belirlendi. Cengizhan (2003) ve Yalçın (2008) araştırmalarında öğrencilerin sosyal medyada geçirilen zamanın arttıkça akademik başarılarını düşürdüğü ve depresyon düzeylerinin arttığı sonucunu tespit etmişlerdir. Yapılan bazı araştırmalarda sosyal medyada fazla zaman geçirmenin bireyi sosyal çevreden kopardığı, sanal arkadaşlıkları tercih ederek sosyal ortamlardan uzaklaştıkları ve somut iletişime geçememeleri, ilişkilerin zayıflamasının depresif belirtileri işaret ettiği şeklinde sonuçlar elde edilmiştir.

5.2. Öneriler

- Araştırmanın örneklemini Üsküdar Üniversitesi'nde eğitim gören, 283 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Bireylerden 190 kişi kadın, 93 kişi erkektir. Daha güvenilir sonuçlar elde edilebilmesi için kadın ve erkek sayıları eşitlenebilir.

- Sınırlı bir örneklemele araştırmanın yürütülmesi, sonuçları genellemeyi engellemektedir. Her coğrafi bölgeden ve yapıdaki üniversite öğrencilerine ulaşılması, çıkan sonuçların genellenmesi açısından önemlidir.

- Araştırmada sosyal medya kullanım tutumu, aile içi iletişim, yalnızlık, internet bağımlılık düzeyi ve depresyon düzeyleri ölçeklerle tespit edilmek istenmiştir. İleride yapılacak olan araştırmalarda birebir görüşmeler yapılabilir. Böylelikle belirlenmek istenen değişken düzeyleri daha güvenilir sonuçlarla tespit edilebilir.

- Sosyal medyanın olumsuz etkilerinin üniversite öğrencilerine doğru bir şekilde aktarılması gerçekleştirilebilir.

- İnternet kullanımının sonucunda oluşacak sorunların çözümü için psiko-eğitim çalışmaları planlanabilir.

- Depresyonun neden olduğu faktörlerin daha net bir şekilde açıklanabilmesi için ileride yapılacak araştırmalarda anne-baba tutumları da dahil edilebilir

KAYNAKÇA

- Acat, M. (2012). "Aile İçi Uyumlu Etkileşim", T.C Anadolu Üniversitesi Yayını No:2688, Açıköğretim Fakültesi Yayını No:1654, Eskişehir.
- Ağırbaş, V. (2012). *Sosyal medya araç ve ortamları ile zihin kontrolü*. Yüksek lisans tezi. Ufuk Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, 2012.
- Akyazı, E. ve Ünal, A. T. (2013). İletişim fakültesi öğrencilerinin amaç, benimseme, yalnızlık düzeyi ilişkisi bağlamında sosyal ağları kullanımı. *Global Media Journal: Turkish Edition*, 3(6).
- Altunay, A. (2015). Bir sosyalleşme aracı olarak yeni medya. *Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi*, 9(1), 410-428
- Altunay, U . (2014). Gündelik yaşam ve sosyal paylaşım ağları: Twitter ya da "Pit Pit Net". *Galatasaray Üniversitesi İletişim Dergisi*, 12 (12), 31-56.
- Annagür, B. B., ve Tamam, L. (2011). Depresyon Hastalarında Dürtü Kontrol Bozuklukları Eş Tanımları. *Archives of Neuropsychiatry/Noropsikiatri Arsivi*, 48(1).
- Apaydın, H. (2001). "Aile İçi İletişimin Çocuğun Dinsel Gelişimine Etkisi". *Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 12-13, 319-337.
- Aslanderen, M., ve Çalışkan, N. (2014). Aile içi iletişim ve siber yaşam: teorik bir çözümleme. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi. Cilt.15, No:2, s. 263-277.*
- Aydın, B. (2010). *Çocuk ve Ergen Psikolojisi*. Nobel Yayın Evi, Ankara.
- Balcıoğlu, İ. (1999). Depresyonun etyopatogenezi. *İ.Ü. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Sürekli Tıp Eğitim Etkinlikleri, Depresyon, somatizasyon ve Psikiyatrik Aciller Sempozyumu, İstanbul, 19-28*
- Bat, M. (2012). *Dijital platformda sosyal medyanın stratejik kurumsal iletişime etkisi*. Doktora tezi. Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Bayraktutan, F. (2005). *Aile içi ilişkiler açısından internet kullanımı*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyal Yapı ve Sosyal Değişme Bilim Dalı. İstanbul.
- Bayraktutan, G., Binark, M., Çomu, T., Doğu, B., İslamoğlu, G. Ve Aydemir, A. T. (2012). Sosyal Medyada 2011 Genel Seçimleri: Nicel-Nitel Ara yüzey İncelemesi, *Selçuk İletişim Dergi*, 7(3), 15-16.

- Bilgi, A. (2005). *Bilgisayar oyunu oynayan ve oynamayan ilköğretim öğrencilerinin saldırganlık, depresyon ve yalnızlık düzeylerinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi. Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Bozkurt, N. (2003). Depresyonda bilişsel-davranışçı yaklaşımlar: Beck'in bilişsel kuramı. *Ege Eğitim Dergisi*, 3(2), 59-64.
- Buluş, M. (1997). "Üniversite Öğrencilerinde Yalnızlık", *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı:3 S.82-90.
- Burger, J. (2006). *Kişilik: Psikoloji biliminin insan doğasına dair söyledikleri*. Kaknüs Yayınları, İstanbul.
- Butcher, J., Mineka, S. ve Hooley, J. (2013). *Anormal Psikoloji*. Kaknüs yayınları. İstanbul
- Büyükşener, E. (2009). Türkiye'de sosyal ağların yeri ve sosyal medyaya bakış. XIV. *Türkiye'de İnternet Konferansı'nda sunulan bildiri*. İstanbul: Bilgi Üniversitesi.
- Celkan Hikmet Y., (1991). Beşeri Kültürün Temel Ögesi Aile, Aile ve Toplum. *Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Başkanlığı Dergisi*, 1(1), 81.
- Cüceloğlu, D. (2010). *İnsan ve Davranışı*. Remzi Kitapevi, İstanbul.
- Çakmak, V. & Koçyiğit, M. (2017). Aksaray Sosyal Bilimler Myo Örneği Üzerinden Aile İçindeki İletişim Kalıplarının İncelenmesi. *Erciyes İletişim Dergisi*, 5(1), 118-130.
- Çakır, V. ve Çakır, V. (2011). Yalnızlık ve televizyon kullanımı. *Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi*. 7(1), 131-147
- Çalışkan, N. & Aslanderen, M. (2014). Aile İçi İletişim ve Siber Yaşam: Teorik Bir Çözümleme. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 15(2), 263-277.
- Çetinkaya, Z. (2011). "Türkçe öğretmen adaylarının iletişim becerilerine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi.", *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 567- 576.
- Demir, A. (1989). UCLA yalnızlık ölçeğinin geçerlik ve güvenilirliği. *Psikoloji Dergisi*.7(23), 14-18
- Demircioğlu, H. & Şahin Tezel, F. & Günindi, Y. (2011). Anne Babaların Görüşlerine Göre Aile İşlevleri. *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(1), 93-105.
- Dilbaz, N., Seber, G. (1993). Umutsuzluk Kavramı: Depresyon ve İntiharda Önemi. *Kriz Dergisi*, 1993; 1(3):134-138.
- Duru, E. (1995). *Üniversite öğrencilerinde yabancılaşma ve yalnızlık düzeyi ilişkisi*. Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim dalı, Eğitimde Psikolojik Hizmetler Yüksek Lisans Tezi, İzmir.

- Duy, B. (2003). *Bilişsel-davranışçı yaklaşıma dayalı grupla psikolojik danışmanın yalnızlık ve fonksiyonel olmayan tutumlar üzerine etkisi*. Yayınlanmamış doktora tezi. Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Dökmen, Ü.(2006). *İletişim Çatışmaları ve Empati*. Sistem Yayınları, İstanbul.
- Ekşi, F. ve Ümmet, D (2013). „ Bir Kişilerarası İletişim Problemi Olarak İnternet Bağımlılığı ve Siber Zorbalık: Psikolojik Danışma Açısından Değerlendirilmesi” *Değerler Eğitimi Dergisi, Cilt 11, No. 25, 91-115*.
- Elgünler, T. ve Fener, T. (2011). İletişim kalitesini etkileyen engeller ve bu engellerin giderilmesi. *The Turkish Online Journal of Design, Art and Communication - TOJDAC July 2011 Volume 1 Issue 1*.
- Ergenç, A. (2011). *Web 2.0 ve sanal sosyalleşme (facebook örneği)*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, İstanbul: Maltepe Üniversitesi.
- Ergene, T. (2014). *Sosyal medyanın toplumsal hafızadaki rolü*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara
- Eşsizoglu, A. & Yenilmez, Ç. & Güleç, G. & Yazıcıoğlu, Y. (2012). *Aile Yapısı ve İlişkileri* (Ed. Çınar Yenilmez). Aile ile İlgili Temel Kavramlar, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi, 2-20.
- Freud, S. (1917). Mourning and Melancholia. The Standart edition of complete psychological Works of Sigmund Freud. London: Hogarth Press.
- Genç-Muluk, E. (2004). *Alt ve üst sosyo ekonomik düzeydeki ailelerin aile yapıları ve anne-çocuk ilişkisinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi (basılmamış). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Genç, H. (2010). İnternetteki etkileşim merkezi sosyal ağlar ve e-iş 2.0 uygulamaları. *Muğla Üniversitesi, Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri, 481-487*.
- Göçmenler, H. (2011). *Beden Dilinin Yabancılara Türkçe Öğretiminde Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, Ankara.
- Gökçe, B. (1976). Aile ve Aile Tipleri Üzerine Bir İnceleme. *Hacettepe Sosyal ve Beşeri Dergisi 8(1-2), 46-47*.
- Gün, F. (2006). *Kent kültürü ve yalnızlık duygusu*. Yüksek lisans tezi. Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Güncel İstagram İstatistikleri 2017. www.instaturkiye.com , Erişim tarihi:22/11/2017
- Görgün Baran, A (2004). “Türkiye’de Aile İçi İletişim ve İlişkiler üzerine Bir Model Denemesi”, *Hacettepe Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Sayı:1, Güz 2004, Ankara*

- Güven, A. (2013). *Çocukta benlik gelişiminde aile içi iletişimin rolü: islam dini açısından bir inceleme*. Yüksek lisans tezi. Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması, 2017, www.tuik.gov.tr. Erişim tarihi: 02/10/2017
- Hazar, M. T. (2011). Sosyal Medya Bağımlılığı-Bir Alan Çalışması, *İletişim Kuram Ve Araştırma Dergisi*, 32.
- Hisli, N. (1988). Beck Depresyon Envanteri'nin geçerliği üzerine bir çalışma. *Turkish Psychology Journal*, 6, 118-126.
- İli, K. (2013). *Sosyal medya ortam ve araçlarının öğrenci davranışlarına etkisi (Gaziçiğliği Anadolu Lisesi örneği)*. Yüksek lisans tezi. Hacettepe üniversitesi, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Ankara.
- İnternet ve Sosyal Medya Kullanıcı İstatistikleri 2017, www.dijitalajanslar.com. Erişim tarihi: 14/11/2017
- İmamoğlu, S. (2008). *Genç yetişkinlikte kişilerarası ilişkilerin cinsiyet, cinsiyet rolleri ve yalnızlık algısı açısından incelenmesi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- İşman, A. Ve Albayrak, E. (2014). Sosyal Ağlardan Facebook'un Eğitime Yönelik Etkililiği. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(1), 129-138.
- İşlek, M. S. (2012). *Sosyal medyanın tüketici davranışlarına etkileri: Türkiye'deki sosyal medya kullanıcıları üzerine bir araştırma*, Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Karaman.
- Karaca, İ. (2010). *Aile İçi İletişimin Ortaöğretim Öğrencilerinin Madde Bağımlılığına Etkisi (Elazığ İli Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi. Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Radyo-Tv Ve Sinema Anabilim Dalı, Elazığ.
- Karaçor, S. ve Şahin, A. (2004) Örgütsel iletişim kurma yöntemleri ve karşılaşılan iletişim engellerine yönelik bir çalışma. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Ekonomik Araştırma Dergisi*. Sayı:8, 97-117.
- Karadağ, Ş. (2015). *Evlilik Uyumu İlişkisinde Aile İçi İletişimin Rolü: Konya Örneği*. Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Karaduman, M. (2013). *İş yaşamında yalnızlık algısının örgütsel vatandaşlık davranışı ile ilişkisi ve öğretmenler üzerinde bir uygulama*. Yüksek lisans tezi. Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.
- Karakoç, E. ve Taydaş, O. (2013). Bir serbest zaman etkinliği olarak üniversite öğrencilerinin internet kullanımı ile yalnızlık arasındaki ilişki: Cumhuriyet

Üniversitesi Örneği. *Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi*, 7(4), 33-45.

Karamustafalıoğlu, O. & Yumrukçal, H. (2011). Depresyon ve Anksiyete Bozuklukları. *Şişli Eğitim Hastanesi Tıp Bülteni*, Cilt:45, Sayı:2

Kır, İ. (2011). Toplumsal Bir Kurum Olarak Ailenin İşlevleri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi* 10 (36), 381-404.

Koçak, N.G. (2012). *Bireylerin sosyal medya kullanım davranışlarının ve motivasyonlarının kullanımlar ve doyumlar yaklaşımı bağlamında incelenmesi: Eskişehir’de bir uygulama*. Yayınlanmamış doktora tezi. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.

Körler, Y. (2011). *İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Çeşitli Değişkenler Açısından Yalnızlık Düzeyleri Ve Yalnızlık İle Sosyal Duygusal Öğrenme Becerileri Arasındaki İlişkiler*. Yüksek lisans tezi, Anadolu Üniversitesi, Rehberlik Ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı, Eskişehir.

Mc Whirter, B.T. (1990). Loneliness: A review of current literature, with implications for counseling and research, *Journal of Counseling and Development*, 68: 417-422.

Mete, B. (2005). *Lise Son Sınıf Öğrencilerinin Empatik Becerileri İle Aile İşlevleri Arasındaki İlişkinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Rehberlik Ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı, İzmir.

Onat, F. ve Alikılıç, Ö. (2007). Bir Halkla İlişkiler Aracı Olarak Kurumsal Bloglar. *Yaşar Üniversitesi Dergisi*, 8(2), 899-92

Onur, B. (2011). *Gelişim Psikolojisi*. İmge Kitapevi, Ankara.

Otrar, M. Ve Argın, F. S. (2015). Öğrencilerin Sosyal Medyaya İlişkin Tutumlarını Belirlemeye Yönelik Bir Ölçek Geliştirme Çalışması. *Eğitim Ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, Cilt 4, Sayı 1(37).

Ozankaya, Ö. (2007). *Toplumbilim*. Cem Yayınevi, İstanbul.

Özatça, A. (2009). *Ergenlerde sosyal ve duygusal yalnızlığın yordayıcısı olarak aile işlevleri*. Yüksek lisans tezi. Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim dalı. Adana.

Özkalp, E. & Arıcı, H. & Bayraktar, R. & Aydın, O. & Erkal, B. ve Uzunöz, A. (2004). *Davranış Bilimlerine Giriş*. (Ed. Özkalp). Aile Kurumu, Eskişehir, Anadolu Üniversitesi, 110-126.

Özodaşık, M. (1989), “*Yalnızlığın Çeşitli Değişkenlerle İlişkisi*”, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

- Öztürk, M. ve Talas F. (2015). Sosyal medya ve eğitim etkileşimi. *Journal of World of Turks*. 7(1), 101-120.
- Öztürk, S. (2006). *Aile İçi İletişimin Ergenin Duygusal Sağlığına Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Sağlık Eğitimi Anabilim Dalı, Ankara.
- Öztürk, O. Ve Uluşahin, A. (2011). *Ruh Sağlığı Ve Bozuklukları*. Nobel Yayın Evi, Ankara.
- Peplau, L. A. & Perlman. (1982), Perspectives On Loneliness, In L. A. Peplau & D. Perlman, *loneliness: a source book of current theory*, Research and Therapy. New York.
- Senemoğlu, N. (2011). *Gelişim, Öğrenme ve Öğretim Kuramdan Uygulamaya*. Pegem Akademi, Ankara.
- Sarihan Ö.C. 2007. *Engelli çocuğa sahip olan ve olmayan annelerin aile işlevlerini algılamaları ile yalnızlık düzeylerinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü. Ankara,
- Solmaz, B., Tekin, G., Herzem, Z., & Demir, M. (2013). İnternet ve sosyal medya kullanımı üzerine bir uygulama. *Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi*, 7(4), 23-32.
- Şahin, S. & Aral, N. (2012). Aile İçi İletişim. *Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi*, 1(3), 55-56.
- Tamam, L., Namlı, Z., Karaytuğ. (2015). *Depresyon Kliniği. Türkiye klinikleri J Psychiatry-Special Topics*, 5(2), 34-38.
- Tektaş, N. (2014). Üniversite öğrencilerinin sosyal ağları kullanımlarına yönelik bir araştırma. *Tarih Okulu Dergisi (TOD)*. 7(17), 851-870.
- Tezel, A. (2004). "Aile İçi İletişim". *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, ISSN:1303-5134.
- Topçuoğlu, A. (2010). "Türkiye’de Aile Değerleri Araştırması", *Birinci Basım. Manas Medya: Ankara*.
- Tutgun-Ünal, A. (2015). *Sosyal medya bağımlılığı: Üniversite öğrencileri üzerine bir araştırma*, Yayınlanmamış doktora tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Ünlü, F.(2015). *Ebeveyni boşanmış bireylede benlik saygısı, yalnızlık ve bağlanma stilleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi. Haliç Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

- Vural, A. ve Bat, M. (2010). Yeni bir iletişim ortamı olarak sosyal medya: Ege Üniversitesi İletişim Fakültesine Yönelik bir araştırma. *Yaşar Üniversitesi Dergisi*, 20(5), 3348- 3382.
- Yalçın, G. (2015). *Sosyal medyanın yoğun kullanımının ileri ergenlikte yalnızlık ve depresyona etkisi*. Yüksek lisans tezi. İstanbul Arel Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.
- Yıldız, M. (2016). Üniversite öğrencilerinde duygusal zeka yaşam doyumu ve depresyonun cinsiyet ve sınıf seviyelerine göre etkileri. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 6(11), 451-474.
- Yılmaz, E. Ve Altınok, V. (2009). Okul yöneticilerinin yalnızlık ve yaşam doyum düzeylerinin incelenmesi. *Kuram Ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*. 15(59), 451-469.
- Yemez, B. ve Alptekin, K. (1998). Depresyon Etiyolojisi. *Psikiyatri Dünyası*, 1, 21-25.

EKLER LİSTESİ

EK 1. Sosyodemografik Veri Formu

EK 2. Bağımlılık Profil İndeksi-İnternet Formu (BAPİNT)

EK 3. Sosyal Medya Tutum Ölçeği

EK 4. Aile Değerlendirme Ölçeği

Ek 5. UCLA Yalnızlık Ölçeği

EK 6. BECK Depresyon Ölçeği

Ek 7. Özgeçmiş

Ek.1

SOSYODEMOGRAFİK VERİ FORMU

1.Cinsiyetiniz:

Kadın Erkek

2.Yaşınız:

3. Eğitim durumunuz:

Önlisans Lisans Yüksek lisans+

4.Okuduğunuz Bölüm:

5.Sınıfınız:

6. Kiminle Yaşıyorsunuz:

Ailenizle Akrabalarınızla Arkadaşlarınızla Yalnız

7. Anne-Babanızın durumu nedir?

İkisi de sağ ve birlikte Anne sağ, baba yaşamıyor Baba sağ, anne yaşamıyor
 İkisi de yaşamıyor Anne ve baba ayrı yaşamakta

8. Annenizin eğitim durumunu belirtiniz:

Okur-Yazar değil Okur-Yazar İlköğretim Lise
 Üniversite Üniversite ve üstü

9.Annenizin mesleki durumunu belirtiniz:

Çalışıyor Çalışmıyor

10.Babanızın eğitim durumunu belirtiniz:

Okur-Yazar değil Okur-Yazar İlköğretim Lise Üniversite
 Üniversite ve üstü

11. Babanızın mesleki durumunu belirtiniz:

Çalışıyor Çalışmıyor

12. Ailenizin maddi gelir düzeyi aşağıdakilerden hangisidir?

Düşük gelir düzeyi Orta gelir düzeyi Yüksek gelir düzeyi

13.) Kaç kardeşiniz?

Tek çocuğum İki kardeşiz Üç kardeşiz Dört kardeşiz Beş kardeşiz Altı+

14.) Ailede Kaçınıcı çocuksunuz?

15.) Sosyal medya kullanıyor musunuz?

Evet Hayır

16. Sosyal medya uygulamalarından hangilerini kullanıyorsunuz?

- Facebook Google +
 Twitter LinkedIn
 Instagram Diğer yazınız:.....
 Foursquare
 Youtube
 Snapchat

17. Sosyal medya uygulamalarına hangi cihaz türlerinden erişim gerçekleştiriyorsunuz?

Akıllı Telefon Bilgisayar Tablet Hepsinden

18. Ne kadar zamandır sosyal medya kullanıcısıısınız?

1 yıldan az 1-4 yıl arası 4-8 yıl arası 8 yıldan fazla

19. Günde kaç saatinizi sosyal medyada geçiriyorsunuz?

1 saatten az 1-4 saat arası 4-8 saat arası 8 saatten fazla

✓bapint

Aşağıdaki sorularda sözü edilen internet kullanımı; iş veya eğitim amaçlı internet kullanımı dışında internet kullanımıyla ilgilidir (örneğin oyun, sosyal medya, e-posta, internet siteleri, sohbet (chat) odaları, forumlar vb).

1 **Son 3 ay içinde internette ne kadar zaman geçirdiniz?** (İş veya eğitim amaçlı internet kullanımı dışında oyun, sosyal medya gibi internet kullanımı)

- Hiç Haftada 1-5 kez veya daha az Günde 1 saatten az
 Günde 1-3 saat arası Günde 4-5 saat Günde 6 saat veya daha fazla

SON 3 AY İÇİNDE aşağıdakilerin ne sıklıkta olduğunu belirtiniz

2 **İnternette olduğunuz süre zaman içinde giderek arttı mı?** (son zamanlarda internette olduğunuz süre eskisinden fazla mı?)

- Hiçbir zaman Nadiren Bazen Çoğu zaman Neredeyse her zaman

3 **İnternet kullanmaya başladıktan sonra, kullanmayı durdurmakta zorlandığınız oldu mu?** (örneğin kısa süre kullanmayı planlayıp uzun süre kullanmak)

- Hiçbir zaman Nadiren Bazen Çoğu zaman Neredeyse her zaman

4 **İnternette geçirdiğiniz zamanın fazla olduğunu düşündüğünüz oldu mu?** (örneğin gününüzün önemli bir kısmının iş veya eğitim dışında internet kullanarak geçmesi gibi)

- Hiçbir zaman Nadiren Bazen Çoğu zaman Neredeyse her zaman

5 **Kendinizi mutsuz, üzgün veya huzursuz hissettiğiniz için internet kullandığınız oldu mu?**

- Hiçbir zaman Nadiren Bazen Çoğu zaman Neredeyse her zaman

6 **İnternet kullanmak için hayatınızdaki başka etkinliklerden vazgeçtiğiniz oldu mu?** (örneğin aile ziyaretleri, hobiler, spor, kitap okumak, sinema vb)

- Hiçbir zaman Nadiren Bazen Çoğu zaman Neredeyse her zaman

SON 3 AY İÇİNDE aşağıdakilerin ne sıklıkta olduğunu belirtiniz

7 **İnternet kullanmak aile ilişkilerinizi olumsuz yönde etkiledi mi?**

- Hiçbir zaman Nadiren Bazen Çoğu zaman Neredeyse her zaman

8 **İnternet kullanmak eğitim/ iş hayatınızı olumsuz yönde etkiledi mi?**

- Hiçbir zaman Nadiren Bazen Çoğu zaman Neredeyse her zaman

---

9 İnternetsiz bir yaşamın size anlamsız, sıkıcı ve boş geldiği oldu mu?

- Hiçbir zaman Nadiren Bazen Çoğu zaman Neredeyse her zaman

---

10 İnternet kullanmak arkadaş veya diğer insanlarla olan ilişkilerinizi olumsuz yönde etkiledi mi? (Örneğin daha az arkadaşla görüşmeye başlamak, arkadaşlarla buluşmamak vb)

- Hiçbir zaman Nadiren Bazen Çoğu zaman Neredeyse her zaman

---

11 İnternette iken acıktığınızı veya susadığınızı veya tuvaletinizin geldiğini veya uykunuzun geldiğini fark etmediğiniz zamanlar oldu mu?

- Hiçbir zaman Nadiren Bazen Çoğu zaman Neredeyse her zaman

---

12 Başkaları ile dışarıda zaman geçirmek yerine internette daha fazla vakit geçirmeyi tercih ettiğiniz oldu mu?

- Hiçbir zaman Nadiren Bazen Çoğu zaman Neredeyse her zaman

---

13 Sabah uyandıığınızda internete girmek ilk aklınıza gelen şey oldu mu?

- Hiçbir zaman Nadiren Bazen Çoğu zaman Neredeyse her zaman

---

14 Aileniz veya çevreniz sizin çok fazla internet kullandığınızdan endişeleniyor mu?

- Hiçbir zaman Nadiren Bazen Çoğu zaman Neredeyse her zaman

SON 1 HAFTA İÇİNDE aşağıdakilerin ne sıklıkta olduğunu belirtiniz

---

15 Ne sıklıkta aklınıza interneti kullanmak ya da internetin keyif verici etkisi geliyor?
(örneğin: Günlük işlerinizi yaparken interneti düşünmek, internete girmeyi hayal etmek gibi)

- Hiçbir zaman Nadiren Bazen Çoğu zaman Neredeyse her zaman

---

16 Ne sıklıkta internet kullanmak için kuvvetli bir istek, arzu veya dürtü hissediyorsunuz? (Örneğin: internete girmek için sabırsızlanmak vb)

- Hiçbir zaman Nadiren Bazen Çoğu zaman Neredeyse her zaman

---

17 İnternet kullanmanın sizin için bir sorun olduğunu düşünüyor musunuz?

- Hiçbir zaman Nadiren Bazen Çoğu zaman Neredeyse her zaman

---

18 İnternete ayırdığınız süreyi azaltmayı düşünüyor musunuz?

- Hiçbir zaman Nadiren Bazen Çoğu zaman Neredeyse her zaman

Ek.3**Sosyal Medya Tutum Ölçeği**

Sr		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1	Sosyal medya siteleri sayesinde arkadaşlarımın beni fark etmesini isterim.					
2	Sosyal medya siteleri sayesinde yeni bir kişilik kazandığımı hissediyorum.					
3	Sosyal medya sitelerinin beni arkadaşlarımdan uzaklaştırdığını düşünüyorum.					
4	Sosyal medya sitelerinde gördüğüm paylaşımları arkadaşlarımla sohbet konusu yapmak hoşuma gidiyor.					
5	Sosyal medya sitelerindeki içerikler hakkında yorum yapmak hoşuma gidiyor.					
6	Sosyal medya sitelerinde yazı, video, müzik vb. paylaşımlarda bulunmaktan hoşlanıyorum.					
7	Sosyal medya sitelerinin beni ailemden kopardığını düşünüyorum.					
8	Sosyal medya siteleri sayesinde yalnızlıktan kurtulduğumu düşünüyorum.					
9	Sosyal medya sitelerinde öğretmenlerimi takip etmeyi seviyorum.					
10	Öğretmenlerimin yazdıklarını takip etmesi hoşuma gidiyor.					
11	Sosyal medya siteleri yüzünden aileme yeterince vakit ayıramıyorum.					
12	Paylaşımlarımın arkadaşlarım tarafından beğenilmesinden hoşlanıyorum.					
13	Sosyal medya siteleri sayesinde ortak ilgi ve amaçlara sahip olduğum kişilere ulaşabileceğimi düşünüyorum.					
14	Sosyal medya siteleri yüzünden diğer sosyal aktivitelere yeterince vakit ayıramıyorum.					
15	Sosyal medya sitelerinde zaman geçirmekten mutlu oluyorum.					
16	Özel ilgi duyduğum arkadaşşıma sosyal medya siteleri aracılığıyla duygularımı daha rahat ifade edebiliyorum.					
17	Sosyal medya siteleri sayesinde düzenlenen etkinliklerden haberim olması hoşuma gidiyor.					
18	Sosyal medya siteleri sayesinde daha fazla arkadaşımın olacağını düşünürüm.					
19	Öğretmenlerimin sosyal medya sitelerinde beni takip etmesi kendimi değerli hissetmemi sağlıyor.					
20	Sosyal medya siteleri sayesinde saygınlık ihtiyacımın karşılandığını düşünüyorum.					
21	Arkadaşlarımın paylaşımlarım hakkında yorum yapmaları beni mutlu ediyor.					
22	Sosyal medya siteleri yüzünden derslerime yeterli özeni gösteremiyorum.					
23	Sosyal medya siteleri yüzünden arkadaşlarıma yeterince vakit ayıramıyorum.					

Ek.4**AİLE DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ (ADÖ)**

CÜMLELER:	Aynen Katılıyorum	Büyük Ölçüde Katılıyorum	Biraz Katılıyorum	Hiç Katılmıyorum
1.Ailece ev dışında program yapmada güçlük çekeriz, çünkü aramızda fikir birliği sağlayamayız.	( )	( )	( )	( )
2.Günlük hayatımızdaki sorunların (problemlerin) hemen hepsini aile içinde hallederiz.	( )	( )	( )	( )
3.Evde biri üzgün ise, diğer aile üyeleri bunun nedenlerini bilir.	( )	( )	( )	( )
4.Bizim evde, kişiler verilen her görevi düzenli bir şekilde yerine getirmezler.	( )	( )	( )	( )
5.Evde birinin başı derde girdiğinde, diğerleri de bunu kendilerine fazlasıyla dert ederler.	( )	( )	( )	( )
6.Bir sıkıntı ve üzüntü ile karşılaştığımızda, birbirimize destek oluruz.	( )	( )	( )	( )
7.Ailemizde acil bir durum olsa, şaşırıp kalırız.	( )	( )	( )	( )
8.Bazen evde ihtiyacımız olan şeylerin bittiğinin farkına varmayız.	( )	( )	( )	( )
9.Birbirimize karşı olan sevgi, şefkat gibi duygularımızı açığa vurmaktan kaçınırız.	( )	( )	( )	( )
10.Gerektiğinde aile üyelerine görevlerini hatırlatır, kendilerine düşen işi yapmalarını sağlarız.	( )	( )	( )	( )
11.Evde dertlerimizi üzüntülerimizi birbirimize söylemeyiz.	( )	( )	( )	( )
12.Sorunlarımızın çözümünde genellikle ailece aldığımız kararları uygularız.	( )	( )	( )	( )
13.Bizim evdekiler, ancak onların hoşuna giden şeyler söylediğimizde bizi dinlerler.	( )	( )	( )	( )
14.Bizim evde bir kişinin söylediklerinden ne hissettiğini anlamak pek kolay değildir.	( )	( )	( )	( )
15.Ailemizde eşit bir görev dağılımı yoktur.	( )	( )	( )	( )
16.Ailemizin üyeleri, birbirlerine hoşgörülü davranırlar.	( )	( )	( )	( )
17.Evde herkes başına buyruktur.	( )	( )	( )	( )
18.Bizim evde herkes, söylemek istediklerini üstü kapalı değil de doğrudan birbirlerinin yüzüne söyler.	( )	( )	( )	( )
19.Ailede bazılarımız, duygularımızı belli etmeyiz.	( )	( )	( )	( )
20.Acil bir durumda ne yapacağımızı biliriz.	( )	( )	( )	( )
21.Ailecek, korkularımızı ve endişelerimizi birbirimizle tartışmaktan kaçınırız.	( )	( )	( )	( )
22.Sevgi, şefkat gibi olumlu duygularımızı birbirimize belli etmekte güçlük çekeriz.	( )	( )	( )	( )
23.Gelirimiz (ücret, maaş) ihtiyaçlarımızı karşılamaya yetmiyor.	( )	( )	( )	( )
24.Ailemiz, bir problemi çözdükten sonra, bu çözümün işe yarayıp yaramadığını tartışır.	( )	( )	( )	( )
25.Bizim ailede herkes kendini düşünür.	( )	( )	( )	( )
26.Duygularımızı birbirimize açıkça söyleyebiliriz.	( )	( )	( )	( )
27.Evimizde banyo ve tuvalet bir türlü temiz durmaz.	( )	( )	( )	( )
28.Aile içinde birbirimize sevgimizi göstermeyiz.	( )	( )	( )	( )
29.Evde herkes her istediğini birbirinin yüzüne söyleyebilir.	( )	( )	( )	( )
30.Ailemizde, her birimizin belirli görev ve sorumlulukları vardır.	( )	( )	( )	( )

CÜMLELER:	Aynen Katılıyorum	Büyük Ölçüde Katılıyorum	Biraz Katılıyorum	Hiç Katılmıyorum
31.Aile içinde genellikle birbirimizle pek iyi geçinemeyiz.	( )	( )	( )	( )
32.Ailemizde sert-kötü davranışlar ancak belli durumlarda gösterilir.	( )	( )	( )	( )
33.Ancak hepimizi ilgilendiren bir durum olduğu zaman birbirimizin işine karışırız.	( )	( )	( )	( )
34.Aile içinde birbirimizle ilgilenmeye pek zaman bulamıyoruz.	( )	( )	( )	( )
35.Evde genellikle söylediklerimizle, söylemek istediklerimiz birbirinden farklıdır.	( )	( )	( )	( )
36.Aile içinde birbirimize hoşgörülü davranırız	( )	( )	( )	( )
37.Evde birbirimize, ancak sonunda kişisel bir yarar sağlayacaksa ilgi gösteririz.	( )	( )	( )	( )
38.Ailemizde bir dert varsa, kendi içimizde hallederiz.	( )	( )	( )	( )
39.Ailemizde sevgi ve şefkat gibi güzel duygular ikinci plandadır.	( )	( )	( )	( )
40.Ev işlerinin kimler tarafından yapılacağını hep birlikte konuşarak kararlaştırırız.	( )	( )	( )	( )
41.Ailemizde herhangi bir şeye karar vermek her zaman sorun olur.	( )	( )	( )	( )
42.Bizim evdekiler sadece bir çıkarları olduğu zaman birbirlerine ilgi gösterir.	( )	( )	( )	( )
43.Evde birbirimize karşı açık sözlüyüzdür.	( )	( )	( )	( )
44.Ailemizde hiçbir kural yoktur.	( )	( )	( )	( )
45.Evde birinden bir şey yapması istendiğinde mutlaka takip edilmesi ve kendisine hatırlatılması gerekir.	( )	( )	( )	( )
46.Aile içinde, herhangi bir sorunun (problemin) nasıl çözüleceği hakkında kolayca karar verebiliriz.	( )	( )	( )	( )
47.Evde kurallara uyulmadığı zaman ne olacağını bilmeyiz.	( )	( )	( )	( )
47.Bizim evde aklınıza gelen her şey olabilir.	( )	( )	( )	( )
49.Sevgi, şefkat gibi olumlu duygularımızı birbirimize ifade edebiliriz.	( )	( )	( )	( )
50.Ailede her türlü problemin üstesinden gelebiliriz.	( )	( )	( )	( )
51.Evde birbirimizle pek iyi geçinemeyiz.	( )	( )	( )	( )
52.Sinirlenince birbirimize küseriz.	( )	( )	( )	( )
53.Ailede bize verilen görevler pek hoşumuza gitmez çünkü genellikle umduğumuz görevler verilmez.	( )	( )	( )	( )
54.Kötü bir niyetle olmasa da evde birbirimizin hayatına çok karışıyoruz.	( )	( )	( )	( )
55.Ailemizde kişiler herhangi bir tehlike karşısında (yangın, kaza gibi) ne yapacaklarını bilirler, çünkü böyle durumlarda ne yapılacağı aramızda konuşulmuş ve belirlenmiştir.	( )	( )	( )	( )
56.Aile içinde birbirimize güveniriz.	( )	( )	( )	( )
57.Ağlamak istediğimizde, birbirimizden çekinmeden rahatlıkla ağlayabiliriz.	( )	( )	( )	( )
58.İşimize (okulumuza) yetişmekte güçlük çekiyoruz.	( )	( )	( )	( )
59.Aile içinde birisi, hoşlanmadığımız bir şey yaptığında ona bunu açıkça söyleriz.	( )	( )	( )	( )
60.Problemimizi çözmek için ailecek çeşitli yollar bulmaya çalışırız.	( )	( )	( )	( )

Ek.5

UCLA-LS Yalnızlık Ölçeği

Aşağıda çeşitli duygu ve düşünceleri içeren ifadeler verilmektedir. Sizden istenilen her ifade de tanımlanan duygu ve düşünceyi ne sıklıkta hissettiğinizi ve düşündüğünüzü her biri için tek bir rakamı daire içine alarak belirtmeniz.

	Ben bu durumu HİÇ Yaşamadı m	Ben bu durumu NADİREN Yaşarım	Ben bu durumu BAZEN Yaşarım	Ben bu durumu SIK SIK Yaşarım
1. Kendimi çevremdeki insanlarla uyum içinde hissediyorum.	1	2	3	4
2. Arkadaşım yok.	1	2	3	4
3. Başvurabileceğim hiç kimse yok.	1	2	3	4
4. Kendimi tek başıyım gibi hissetmiyorum.	1	2	3	4
5. Kendimi bir arkadaş grubunun bir parçası olarak hissediyorum.	1	2	3	4
6. Çevremdeki insanlarla bir ortak yönüm var.	1	2	3	4
7. Artık hiç kimseyle samimi değilim.	1	2	3	4
8. İlgilerim ve fikirlerim çevremdekilerce paylaşılıyor.	1	2	3	4
9. Dışa dönük bir insanım.	1	2	3	4
10. Kendime yakın hissettiğim insanlar var.	1	2	3	4
11. Kendimi grubun dışına itilmiş hissediyorum.	1	2	3	4
12. Sosyal ilişkilerim.	1	2	3	4
13. Hiç kimse beni gerçekten iyi tanımıyor.	1	2	3	4
14. Kendimi diğer insanlardan soyutlanmış hissediyorum.	1	2	3	4
15. İstedğim zaman arkadaş bulabilirim.	1	2	3	4
16. Beni gerçekten anlayan insanlar var.	1	2	3	4
17. Bu derece içime kapanmış olmaktan dolayı mutsuzum.	1	2	3	4

18. Çevremde insanlar var ama benimle değiller.	1	2	3	4
19. Konuşabileceğim insanlar var.	1	2	3	4
20. Derdimi anlatabileceğim insanlar var.	1	2	3	4

Ek.6

BECK DEPRESYON ÖLÇEĞİ (B D Ö)

AÇIKLAMA: Sayın cevaplayıcı aşağıda gruplar halinde cümleler verilmektedir. Öncelikle her gruptaki cümleleri dikkatle okuyarak, **BUGÜN DAHİL GEÇEN HAFTA** içinde kendinizi nasıl hissettiğini en iyi anlatan cümleyi seçiniz. Eğer bir grupta durumunuzu, duygularınızı tarif eden birden fazla cümle varsa her birini daire içine alarak işaretleyiniz.

1 (0) Üzgün ve sıkıntılı değilim.

- (1) Kendimi üzüntülü ve sıkıntılı hissediyorum.
- (2) Hep üzüntülü ve sıkıntılıyım. Bundan kurtulamıyorum.
- (3) O kadar üzgün ve sıkıntılıyım ki, artık dayanamıyorum.

2 (0) Gelecek hakkında umutsuz ve karamsar değilim.

- (1) Gelecek için karamsarım.
- (2) Gelecekte beklediğim hiçbir şey yok.
- (3) Gelecek hakkında umutsuzum ve sanki hiçbir şey düzelmeyecekmiş gibi geliyor.

3 (0) Kendimi başarısız biri olarak görmüyorum.

- (1) Başkalarından daha başarısız olduğumu hissediyorum.
- (2) Geçmişe baktığımda başarısızlıklarla dolu olduğunu görüyorum.
- (3) Kendimi tümüyle başarısız bir insan olarak görüyorum.

4 (0) Herşeyden eskisi kadar zevk alıyorum.

- (1) Birçok şeyden eskiden olduğu gibi zevk alamıyorum.

(2) Artık hiçbir şey bana tam anlamıyla zevk vermiyor.

(3) Herşeyden sıkılıyorum.

5 (0) Kendimi herhangi bir biçimde suçlu hissetmiyorum.

(1) Kendimi zaman zaman suçlu hissediyorum.

(2) Çoğu zaman kendimi suçlu hissediyorum.

(3) Kendimi her zaman suçlu hissediyorum.

6 (0) Kendimden memnunum.

(1) Kendimden pek memnun değilim.

(2) Kendime kızgınım.

(3) Kendimden nefrete ediyorum.

7 (0) Başkalarından daha kötü olduğumu sanmıyorum.

(1) Hatalarım ve zayıf taraflarım olduğunu düşünmüyorum.

(2) Hatalarımdan dolayı kendimden utanıyorum.

(3) Herşeyi yanlış yapıyormuşum gibi geliyor ve hep kendimi kabahat buluyorum.

8 (0) Kendimi öldürmek gibi düşüncülerim yok.

(1) Kimi zaman kendimi öldürmeyi düşündüğüm oluyor ama yapmıyorum.

(2) Kendimi öldürmek isterdim.

(3) Fırsatını bulsam kendimi öldürürüm

9 (0) İçimden ağlamak geldiği pek olmuyor.

(1) Zaman zaman içimden ağlamak geliyor.

(2) Çoğu zaman ağlıyorum.

(3) Eskiden ağlayabilirdim ama şimdi istesem de ağlayamıyorum

10 (0) Her zaman olduğumdan daha canı sıkın ve sinirli değilim.

- (1) Eskisine oranla daha kolay canım sıkılıyor ve kızıyorum.
- (2) Her şey canımı sıkıyor ve kendimi hep sinirli hissediyorum.
- (3) Canımı sıkın şeylere bile artık kızamıyorum.

11 (0) Başkalarıyla görüşme, konuşma isteğimi kaybetmedim.

- (1) Eskisi kadar insanlarla birlikte olmak istemiyorum.
- (2) Birileriyle görüşüp konuşmak hiç içimden gelmiyor.
- (3) Artık çevremde hiç kimseyi istemiyorum.

12 (0) Karar verirken eskisinden fazla güçlük çekmiyorum.

- (1) Eskiden olduğu kadar kolay karar veremiyorum.
- (2) Eskiye kıyasla karar vermekte çok güçlük çekiyorum.
- (3) Artık hiçbir konuda karar veremiyorum.

13 (0) Her zamankinden farklı görüldüğümü sanmıyorum.

- (1) Aynada kendime her zamankinden kötü görünüyorum.
- (2) Aynaya baktığımda kendimi yaşlanmış ve çirkinleşmiş buluyorum.
- (3) Kendimi çok çirkin buluyorum.

14 (0) Eskisi kadar iyi iş güç yapabiliyorum.

- (1) Her zaman yaptığım işler şimdi gözümde büyüyor.
- (2) Ufacık bir işi bile kendimi çok zorlayarak yapabiliyorum.
- (3) Artık hiçbir iş yapamıyorum.

15 (0) Uykum her zamanki gibi.

- (1) Eskisi gibi uyuyamıyorum.
- (2) Her zamankinden 1-2 saat önce uyanıyorum ve kolay kolay tekrar

uykuya dalamıyorum.

(3) Sabahları çok erken uyanıyorum ve bir daha uyuyamıyorum.

16 (0) Kendimi her zamankinden yorgun hissetmiyorum.

(1) Eskiye oranla daha çabuk yoruluyorum.

(2) Her şey beni yoruyor.

(3) Kendimi hiçbir şey yapamayacak kadar yorgun ve bitkin hissediyorum.

17 (0) İştahım her zamanki gibi.

(1) Eskisinden daha iştahsızım.

(2) İştahım çok azaldı.

(3) Hiçbir şey yiyemiyorum.

18 (0) Son zamanlarda kilo vermedim.

(1) Zayıflamaya çalışmadığım halde en az 2 Kg verdim.

(2) Zayıflamaya çalışmadığım halde en az 4 Kg verdim.

(3) Zayıflamaya çalışmadığım halde en az 6 Kg verdim.

19 (0) Sağlığım ile ilgili kaygılarım yok.

(1) Ağrılar, mide sancıları, kabızlık gibi şikayetlerim oluyor ve bunlar beni tasalandırıyor.

(2) Sağlığımın bozulmasından çok kaygılanıyorum ve kafamı başka şeylere vermekte zorlanıyorum.

(3) Sağlık durumum kafama o kadar takılıyor ki, başka hiçbir şey düşünemiyorum.

20 (0) Sekse karşı ilgimde herhangi bir değişiklik yok.

(1) Eskisine oranla sekse ilgim az.

(2) Cinsel isteğim çok azaldı.

(3) Hiç cinsel istek duymuyorum.

21 (0) Cezalandırılması gereken şeyler yapığımı sanmıyorum.

(1) Yaptıklarımın dolayısıyla cezalandırılabilirim diye düşünüyorum.

(2) Cezamı çekmeyi bekliyorum.

(3) sanki cezamı bulmuşum gibi geliyor.

EK.7

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Ad Soyad: Ayşenur AKYÜZ

Doğum Yeri: İstanbul

Doğum Tarihi: 20.12.1992

İLETİŞİM BİLGİLERİ

E-mail: akyuzzaysenur@gmail.com

EĞİTİM BİLGİLERİ

2015 - ... : Üsküdar Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü / Klinik Psikoloji / Tezli

2011 - 2015: Haliç Üniversitesi

Fen Edebiyat Fakültesi - Psikoloji

2006 - 2010: Gürlek Nakipoğlu Lisesi

YABANCI DİL(LER) VE SEVİYELERİ:

İngilizce: Orta düzeyde

İŞ DENEYİMİ

09.2014 - 10.2014: Balıklı Rum Hastanesi

Stajyer Psikolog

03.2015 - 04.2015: Balıklı Rum Hastanesi

Alan Çalışması Stajyer Psikolog

03.2015 - 04.2015: Bakırköy Adalet Sarayı

Stajyer Psikolog

24.10.2016-05.11.2016 NP İstanbul Nöropsikiyatri Hastanesi Staj